Tip de băeţaş mexican.

s'a deslănţuit din nou în Mexico, poporul este nespus de cucernic. Duminicile se poate vedea originalul tablou al mulţimei, strângându-se în faţa bisericilor, în aşteptarea serviciului religios, în care timp ocupă incinta până la ultimul loc.

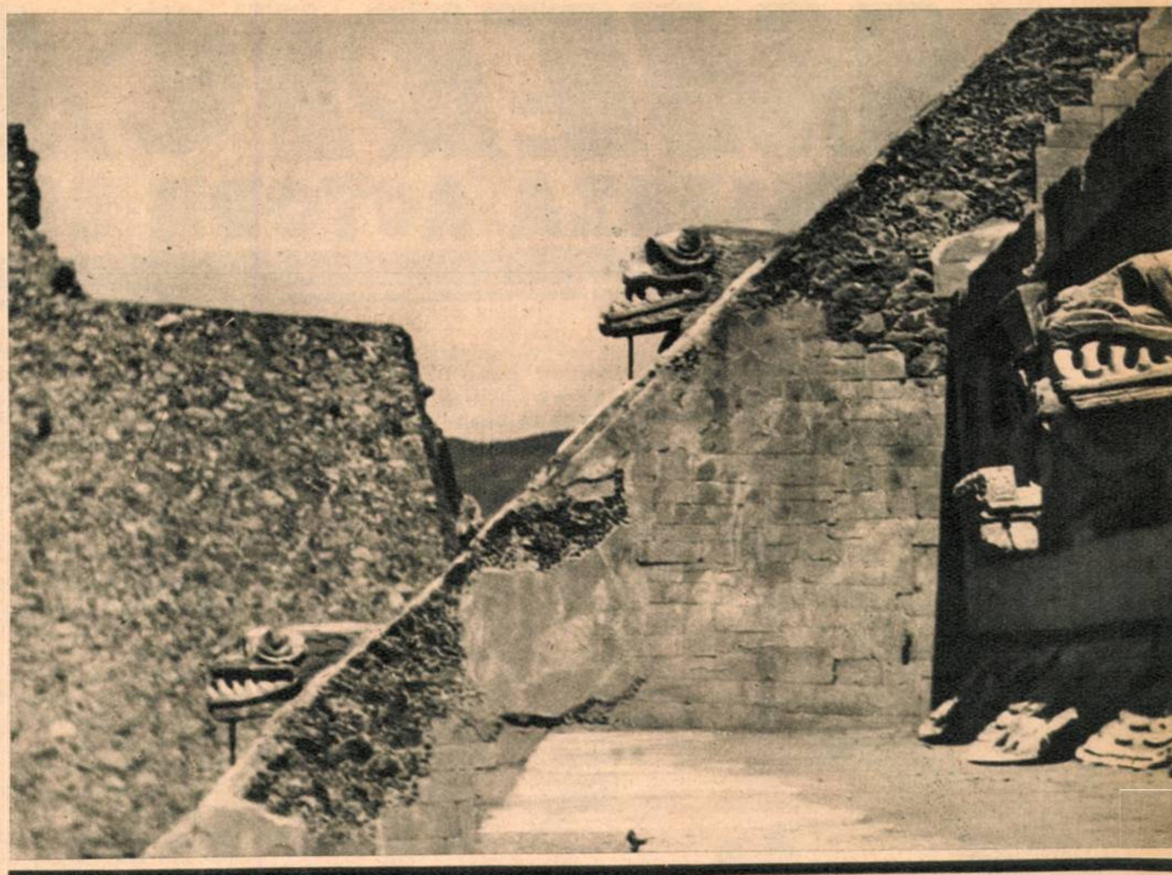
Tabloul pe care-l prezintă Mexicul de azi, nu se aseamănă cu peisagiile, oraşele şi oamenii europeni. Desigur că există şi aci clădiri noi, foarte moderne, dar în oraşele mici persistă încă colibele primitive, construite din beţe de bambus, cu acoperişul format din frunze de palmier. Nici casele construite din cărămidă uscată la soare, clădiri prevăzute cu terase pe acoperiş, nu fac o impresie tocmai bună călătorului. O vedere generală asupra unui oraş Guanajuato, cu zidurile sale ruinate şi cu pomii sălbateci cari trăesc în neorânduială pe străzi, este pentru european ceva neobicinuit.

Dar cu toate acestea, e demn de remarcat tempo-ul agitat în care trăeşte acest popor. Bărbaţi violenţi, i-am putea numi sanguini se complac de minune cu minunatele femei bronzate, cu părul negru ca pana corbului şi care poartă toalete atât de multicolore încât încântă ochiul celui mai blazat individ. Liniile regulate ale feţelor lor, întruchipează tipuri de frumuseţe clasică.

Bărbaţii poartă în spinare, prin oraş, legături uriaşe de coceni de porumb. In cârciume se găseşte pretutindeni „Pulgueria", băutura săracilor, care se extrage dintr'un soiu de cactuşi.

Femeile poartă vasele de apă, pe cap. Undeva, o bunică, freacă tacâmurile într'o curte... Viaţa îşi continuă cursul şi e trăită ca pretutindeni, numai cu ceva mai vioi tempo...

Dr. KARL SIEBERT

Fragment dintr'un templu toltec, descoperit de curând.

AMERICA EXPULSEAZĂ ACTORII DE CINEMA STRĂINI

GRETA GARBO şi-a reînoit de curând paşaportul pentru Statele-Unite pentru alte şase luni; se pune însă acum întrebarea, dacă după acest răstimp va obţinea o nouă prelungire. Nu se va lovi oare de o expulzare în cazul când ar vrea să mai rămână?

Marlene Dietrich, Charlie Chaplin, Ronald Colman şi Ramon Novarro sunt pe cale să devină indezirabili? Intenţionează America să expulzeze vedetele străine de pe teritoriul său?

„Se găsesc acum la Hollywood o mie de actori şi actriţe de cinema, veniţi din diferite colţuri ale lumii!" a strigat Samuel Dickstein unul din membrii Congresului întrunit la New-York, acum câteva săptămâni. „Asta e o nedreptăţire a frumuseţii şi a talentului american!"

Patrioticul Mr. Dickstein a introdus un proect de lege care dacă ar fi votat de Congres, Greta Garbo, Charlie Chaplin şi alte vedete străine ar trebui să părăsească Hollywoodul, iar colonia filmului şi-ar închide porţile înaintea oricărui „nou talent străin".

Se pare că mişcarea împotriva străinilor a început mai de mult. Sergei Eisenstein — după părerea multora, cel mai mare regisor din lume — a fost expulzat din Statele-Unite acum câteva luni. S'a dus atunci în Mexic pentru a face un film, plănuind să revină mai târziu la Hollywood. I s'a dat însă un paşaport valabil numai pentru patru săptămâni, atât cât îi trebuia să călătorească pe coasta Pacificului până la New-York, de unde putea pleca spre Rusia.

Duncan Renaldo a fost arestat de către autorităţile imigrării, pe motivul că era român şi că s'a declarat american, atunci când şi-a scos paşaport pentru Africa, cu ocazia turnării filmului „Trader Horn".

John Farrow, scenarist australian şi fost logodnic al Lilei Lee, a fost expulzat pe motivul că pătrunsese în mod ilegal în Statele-Unite.

In Anglia a şi intrat în vigoare o lege, care asemeni celei propuse de Dickstein, dacă nu expulzează cu totul vedetele străine, permite oricum reţinerea celor mai proeminente, cum e un Adolphe Menjou sau o Corinne Griffith, imposibil de înlocuit de către alt artist englez. Hollywoodul n'a reacţionat încă în această direcţie, dar dacă proectul Dickstein devine lege, cinematograful american nu va opri dintre actorii

Stg.: *Greta Garbo;* dr. jos: *Maurice Chevalier, un prieten al copiilor.*

străini decât pe cei de „mare merit", angajaţi pentru roluri ce reclamă un talent superior.

O astfel de lege ar fi împiedecat pe obscura Greta Garbo de a intra în Statele-Unite şi ar fi lipsit lumea de tânărul şi săracul imigrant Rodolpho Guglielmi care deveni mai târziu faimosul Valentino; ar fi împiedecat relevarea lui Ramon Samienegos (mai târziu Ramon Novarro) care a intrat în America zdrenţăros şi necunoscut şi a lui Ronald Colman, care a flămânzit la New-York ani dearândul, mai înainte de a deveni celebru. Maurice Chevallier şi George Arliss sunt aproape singurele vedete ale Hollywoodului, care s'au bucurat de celebritate, mai înainte de a debuta în cinematograful american.

„Marii producători de filme ştiu prea bine că nu ei, ci publicul creează starurile" spune B. P. Schulberg unul din regisorii „Paramount"-ului. „Dacă unii actori străini sunt astăzi celebri, faptul se datoreşte spectatorilor americani. Legea lui Dickstein propune expulzarea actorilor europeni încă neafirmaţi, dar tocmai din rândurile acestora se recrutează nouile talente. Şi apoi, situaţia e cu mult mai puţin alarmantă decât pare, întrucât procentul de actori străini e faţă de numărul actorilor americani, surprinzător de scăzut.

Deşi impulsivul congresist a exagerat, evaluând la „o mie" numărul actorilor şi al actriţelor străine, care se bucură de faimă şi avere, e incontestabil că în rândurile starurilor care deţin fruntea, sunt mulţi străini. Ce ar fi fost cinematograful american fără o Mary Pickford, un Charlie Chaplin şi un Rudolph Valentino? Ar fi ajuns Statele Unite să primeze în industria cinematografică, fără Garbo, Colman, Shearer, Dietrich, Del Rio şi Novarro? Apoi, e sigur că printre stelele viitoarelor filme americane vor apărea alte nume străine: Tala Birell, Sari Maritza, Nils Asther, Anna Sten, Gwili Andre, Lilian Harvey.

Dacă legile de imigrare americane ar fi fost mai severe expulzând acum vre-o câteva generaţii pe un oarecare olandez anume Van Goebel, admirabilul său descendent, Clark Gable ar fi astăzi necunoscut.

Sunt patru ani de când a luat fiinţă în America *„Academia de arte şi ştiinţe cinematografice"* şi în acest răstimp premiile pentru cele mai bune realizări au fost luate de cinci actori străini: Emil Jannings, Mary Pickford, Norma Shearer, George Arliss şi Marie Dressler; iar în al doilea rând, de trei americani anume: Janet Gaynor, Warner Baxter şi Lionel Barrymore.

„Hollywoodul necesită mult mai multe staruri decât pot furniza Statele Unite" a spus George Arliss, comentând eventualitatea expulzării actorilor străini. „E foarte probabil că fără importări de sânge străin vom intra pe un făgaş ce ne va duce la stagnare. Hollywoodul face filme pentru toată lumea, şi ca atare trebue să-şi recruteze talente din întreaga lume.

S'ar părea că America e destul de mare şi destul de cosmopolită pentru a furniza interpreţi pentru oricare gen de filme şi totuş, Suedia a fost cea care i-a trimis o adevărată sirenă a ecranului. Parisul i-a furnizat cel mai elegant tip de „om de lume", Italia i-a dat un adevărat amorez romantic, iar din Londra i-a venit cel mai mare comedian.

Cinematograful are nevoie de femei stranii — exotice şi misterioase, şi America, deşi produce femei foarte frumoase, n'a mai dat ecranului o adevărată vamp din zilele fermecătoarei Barbara La Marr.

Gloria Swanson şi Constance Bennett sunt seducătoare dar foarte puţin misterioase. Când Greta Garbo a dat publicului ceeace cerea dela o femee, studiourile au pornit o vânătoare febrilă după tipuri asemănătoare. Şi au găsit, dar nu în Philadelphia, Terre Haute sau Kansas. Au adus pe Marlene Dietrich, femeea cu ochii grei, din Germania, pe majestuoasa Landi din Anglia şi pe Birell, tipul enigmaticei veşnic mistuită de o patimă tainică, dela Viena. Au încercat ei să lanseze o Garbo americană, dar Carmen Barnes joacă acum roluri secundare în teatru. O singură excepţie poate: Miriam Hopkins dela „Paramount" care se reliefează cu fiecare film, ca un mare talent în acest gen.

Ecranul necesită amorezi romantici — subtili şi abili în jocurile dragostei. Bărbaţii americani pot fi dominanţi, virili şi frumoşi, dar rar subtili. Richard Dix, Fredric March, Gary Cooper, Charles Farrell, Robert Montgomery, Warner Baxter, Douglas Fairbanks Jr. întruchipează cavalerul puternic şi aventuros, dar se remarcă prin acţiuni, iar nu prin săruturi. Fineţea unui Chevalier, impresionanta pasiune a unui Valentino şi sentimentalitatea veselă a unui Novarro, dau indispensabile completări cinematografului american...

Marlene Dietrich

* * *

Curiozitatea e acum concentrată asupra celei mai mari dintre actriţele străine, asupra Gretei Garbo. Ce spune Sfinxul? Absolut nimic. Congresistul Dickstein şi toţi cei cari se agită pentru expulzarea actorilor străini, o neliniştesc cu mult mai puţin, decât intrigă *ea* acum Hollywoodul.

„Va fi Greta expulzată?"

Chestiunea aceasta se va pune numai dacă se va decide să mai rămână, — dar dacă nu va rămânea?

Din faptul că şi-a reînoit paşaportul, se deduce că intenţionează să mai stea în Statele Unite — încă cel puţin şase luni —

Va ajunge într'adevăr America să expedieze în massă, actorii străini cari ar putea deveni vedete ?

Aceasta e întrebarea la ordinea zilei.

JAMES GRAY

Aspecte din Extremul Orient

HOTĂRIT lucru, Extremul Orient se modernizează pe zi ce trece. Fotografiile pe care le prezentăm cititorilor noştri în această pagină, redau câteva aspecte, care întăresc afirmaţia noastră de mai sus.

In stânga vedem astfel, două studente ale universităţii din Bombay, o birmană şi o hindusă jucând tennis într'o partidă de dublu doamne. In gesturile lor se poate citi clar, pasiunea pe care o au pentru această nouă distraţie.

Cu fotografia din mijloc, ne transportăm în Japonia, unde cultul copilului este poate mai desvoltat decât în oricare altă ţară din lume. După cum se vede din clişeul nostru, toţi elevii şi elevele unei şcoli primare, primesc daruri la terminarea cursurilor, indiferent dacă au trecut clasa sau nu.

In stânga jos, vedem un cortegiu impresionant, parcurgând arterele principale ale oraşului Tokio. Este cortegiul mortuar al generalului Shirakawa, care a căzut victimă ultimului atentat dela Shanghai. O mulţime imensă a aşteptat trecerea cortegiului. Palatul care se vede în stânga fotografiei este clădirea Maranushi, aparţinând trustului Mitsubishi, şi a costat 50 milioane de yeni.

In dreapta jos, o fotografie rară: principele japonez Sajonyi, ultimul descendent a trecutei dinastii imperiale nippone, care dinastie a cedat actualei, tronul.

Principele Sajonyi, — ca şi amiralul german von Tierpitz, — este un adversar hotărît al fotografilor şi cinematografiştilor şi poate fi prins pe plăci numai prin surprindere. Nu există japonez care să nu adore pe acest strălucit bărbat de stat, ale cărei sfaturi sunt preponderente la curtea imperială din Tokio şi a cărui viaţă este o înlănţuire de fapte bune şi de virtute.

DE VORBA CU CITITORII

Tinelle. — Cel mai mic stat din lume nu e Monaco, cum iți inchipui d-ta, ci Lundy. Este o insulă situată in marea Irlandei, adică la vreo trei sute kilometri de Londra. Această insulă, care nu are decât patrusprezece locuitori, a fost transformată in *stat* independent, prin fantazia unui financiar englez. Acest englez — M. C. Harman — a vrut să fie rege. A cumpărat deci insula Lundy și s'a incoronat rege peste 14 supuși. A bătut monedă, a tipărit mărci proprii și și-a ales un ministru, care indeplinește și oficiul de... factor poștal. Monaco, pe lângă Lundy, e un adevărat imperiu. Iți inchipui deci, ce mic e regatul Majestății Sale Harman!

Iosif. — Cel mai interesant muzeu al omului primitiv se află la Chicago. In muzeul acesta s'a reconstituit faimoasa grotă dela Mustier, unde s'au găsit tot felul de oseminte și obiecte preistorice. Cu ajutorul osemintelor și al *deducțiilor*, savanții au reconstituit o familie preistorică: bărbatul se intoarce dela vânătoare, ținând in mână coarnele unui ren, pe care l-a ucis cu o armă cioplită din piatră; femeia iese din fundul grotei, având in brațe un copil mic. In partea cealaltă a grotei un alt copil mai mare, se indeletnicește cu ronțăirea unui os; pe când bunica se ocupă — pe dibuite căci n'are ochelari — cu ciopârțirea unui animal destinat stomacului. Mai este insă acolo un alt individ — un bărbat ceva mai tânăr ca tatăl familiei, — care face pe don-juanul. Cine a vizitat muzeul și a văzut grota, a rămas nedumerit de prezența acestui personaj fără rost. Răutăcioșii spun că el ar fi precursorul... Căsniciei in trei... Dacă vizitezi vreodată America, iți recomand și muzeul acesta.

Filatelist. — Un adevărat „Cap de bou" (valoare 81 parale, culoare albastră) valorează azi peste opt sute mii de lei. Sunt insă și capete de boi care valorează mai puțin. Pe acestea le intâlnim foarte deseori in viață... 2. Mai scumpă decât un veritabil „Cap de bou" este o marcă din insulele Maurice (Africa) din anul 1847. O astfel de marcă valorează peste trei milioane de lei. 3. Dacă-mi place filatelia? Nu. Găsesc că poți colecționa cu mai multă dragoste altceva, decât... salive internaționale.

O adoratoare a Marlenei Dietrich. — Rămâne de văzut dacă vedeta s'ar preta... Da, Marlene Dietrich continuă să turneze pentru „Paramount" și continuă, de asemenea, să stea despărțită de soțul ei. Noile ei filme sunt incă in lucru. Probabil că le vom vedea la toamnă. In domenii intime nu intru, pentru că ar insemna să consum apoi prea mult parfum și parfumul e scump pe vremurile astea.

Sonata. — Dacă Greta Garbo filmează cu genele ei? Doar nu vei fi vrând să crezi că filmează cu ale mele... 2. Furtul e ceva obicinuit, acum in sezonul verii. Și eu sunt o victimă, ca și d-ta. Noaptea trecută, pe la ora unu, m'a furat... somnul. 3. In altă ordine de idei spui că vrei un automobil? Nimic mai simplu: mărită-te cu un șofer.

Rex. — Dragostea, amice, e o religie in care femeile sunt superstițioase, bărbații credincioși și bătrânii... atei. Și-apoi, pe timpuri de criză, te sfătuesc să nu te indrăgostești...

Apașul. — N'am fost supărat de loc, pentru că pe mine nu reușește niciodată să mă supere o scrisoare. Probabil insă că n'am primit misiva. 1. Da, Dary Holm e căsătorită cu actorul acela. 2. „Orgiile Hollywoodului" nu va fi cenzurat decât in cazul că va prezenta adevărate orgii pe ecran, ceeace nu cred. Orgiile americane de altfel nu se fac la Hollywood, ci pe Broadway.

Buster Keaton. — O intrebare cu totul străină de domeniile cunoștințelor mele și la care numai ziarul „Dimineața" v'ar putea răspunde.

Aurelia Both. — Sunt numeroase localități muntoase in care iți poți petrece luna de concediu, fără să te coste prea mult. Ți-aș recomanda să pleci la Bran — spre exemplu — sau la Pietroșița. La Bran vei găsi de asemenea poziții superbe pentru pictat.

Un cititor. — Trebue să aveți in vedere că revista noastră nu e o publicație cinematografică. Articolele și fotografiile noastre sunt variate, din toate domeniile. Firește insă că cinematograful deține un loc important, dar nu atât ca să transforme revista intr'o publicație de pură specialitate. In ceeace privește spațiul pe care-l ocupă reclamele și de care vă plângeți, trebue să știți că numai cu contribuția comercializării acestor spații se pot aduce imbunătățiri tehnice revistei și i se poate menține modicul preț de 10 lei. Revistele americane n'ar fi voluminoase și nu s'ar vinde cu prețuri derizorii, dacă n'ar avea foarte multă reclamă. Totuș reclama nu dăunează câtuș de puțin materiei, pentru că articolele redacționale ocupă acelaș număr de pagini, in orice caz. Dacă nar exista reclama, revista ar apărea mai subțire, adică minus numărul de pagini pe care-l ocupă azi reclama.

Natalia. — Ca să-ți publicăm fotografia și să scrim sub ea: "Cine cunoaște această persoană" — cum zici d-ta — se cere sau să furi ceva, sau să dispari fără urmă. Fă una din aceste două fapte și vom scrie... cu plăcere. 2. Concursurile de fotogenie nu se „fabrică" in serie ci se organizează, când se ivește o ocazie. Așteaptă până ce se va ivi o nouă ocazie și vei avea prilejul să concurezi... Pân'atunci nu uita să... furi ceva.

Venus. — Dacă-mi plac instrumentele cu coardă?... Da, imi plac toate, afară de... spânzurătoare. 2. Dintre melodii și cuplete prefer „Cât te-am iubit, parșivo" de Ionel Sacăz și „Hai să ne prăjim" de Stan Sprițulescu. 3. Nu-mi plac și nu atac niciodată notele. Atac insă... bancnotele.

Trei cititoare. — Nu sunt svonuri ci fapte. Se duc actualmente tratative intense pentru crearea unei industrii cinematografice in România. Inițiativa și faptul pornesc de la d. S. Fuchs, un vechi cinematografist de-al nostru, care de multă vreme urmărește acest scop. In societatea de producție vor intra și câteva personalități cu reputație din Germania, care vor aduce priceperea lor și tot materialul technic necesar unui studio sonor. Totuș va fi o societate românească, cu capital românesc și cu predominația netă a elementelor noastre, — cel puțin așa sunt informat până in clipa când iți dau acest răspuns. De indată ce voi avea alte amănunte precise, le voi publica pe larg, fiind o chestiune interesantă pentru toată lumea. Deci, puțină răbdare! Ceva o să iasă de-aici...

J. de S.

ANVERS, BURSA DIAMANTELOR

Un oraş care nu cunoaşte criza! Intelectuali şi... negustori de pietre preţioase. O stradă mondială: rue du Pelican. — Un roman al diamantelor.

NU EXISTĂ stradă mai interesantă şi ale cărei librării să aibe cărţi mai diferite, în mai multe limbi, ca strada Pélican din Anvers. Pretutindeni opere de Joyce sau Proust, de Upton Sinclair şi Şalom Aş, Herzl şi Lenin, Marx şi Buber. Ce fel de oameni sunt aceştia care în oraşul cu port şi afaceri, au vreme să se ocupe cu astfel de intelectualităţi? De unde vin şi cu ce se ocupă ?

Cei mai mulţi sunt evrei polonezi cari au venit aci de vre-o cincizeci de ani. Ca toţi evreii răsăriteni, porniseră pe drumul Americii, dar au fost atraşi de strălucirea diamantelor şi au rămas locului. Au rămas alături de gară, unde au scoborît din tren. Aci e strada Pélican. Mai târziu, când Anvers a devenit centrul mondial al comerţului de diamante, şi-au adus ca buni evrei şi fraţii, nepoţii, strănepoţii, verii. Direct în strada Pélican, fără mirajul Americii.

Străinul care descinde în strada Pélican să se informeze asupra comerţului de diamante va întâlni figuri de ghetto, în caftane lungi. Tineretul însă, poartă costum american. Pretutindeni restaurante cu inscripţii ebraice („Koser, strict Koşer!") şi cafenele mici, unde clienţii mai mult se tocmesc între ei decât consumă; gesticulează vioi, cercetează cu lupta pachețele mici, puse la rând pe măsuţă. Şi uneori cu un volum de Proust în buzunarul hainei. Unii beau ceai fără zahăr sau lapte, cei mai mulţi nimic şi cu toate acestea le e îngăduită intrarea, căci şi patronul cafenelii e părtaş la acest comerţ. Cafeneaua lui nu e numai cafenea; e şi bursă în acelaş timp.

Cam la mijlocul străzii Pélican se vede o clădire mare, în stilul Renaşterii, dinaintea căreia se mişcă pururea un furnicar de oameni. E adevărat „Beurs voor Diamanthandel". Anversul posedă patru burse oficiale de diamante, cu administraţie autonomă, cu comisii de arbitraj, cu o „Fédération des Bourses Diamantaires Belges", având 18.000 de lucrători (tăetori, cioplitori, cântăritori şi şlefuitori de diamante). Afacerile se ridică la valori de miliarde franci — şi din aceste afaceri trăeşte mai bine de jumătate din acest oraş ciudat.

„Beurs voor Diamanthandel" e bursa cea mai mare din Anvers şi din toată lumea. Portarul care cunoaşte pe toţi cei 2000 de membri, observă numaidecât pe străinul ce-ar încerca să se strecoare în bursă pe furiş. Il conduce la secretariat. Şi numai după ce noul venit dobândeşte un permis scris, are voe să intre în bursă. Aci negustorii cei mai mari de pietre preţioase, d-nii Komkommer, Morpurgo, Dembitzer, Bonn, Hartog, Mandelbaum, Swaap, Booleman, au măsuţele lor, unde examinează diamantele din săculeţe. Nici praful de diamant nu se aruncă: el serveşte la şlefuit. Indienii spun că din toate otrăvurile, praful de diamant e cel mai sigur. Dar din articolul nostru „Credinţe greşite", se poate constata că e doar o versiune.

La fiecare măsuţă, negustorii în mâini cu lupe şi pensete, discută aprig. Fac parte din membrii bursei şi câteva doamne: geanta lor preţioasă o preumblă bine legată cu o curea de talie, pentru mai multă siguranţă. Orice domn Morpurgo se apropie de măsuţa oricărui domn Komkommer, cu aceiaş întrebare :

— *Heb ik mazl en broche, zulle?*

Şi după ce domnul Komkommer înarmat cu penseta şi lupa a cântărit fiecare pietricită din săculeţ, a examinat-o şi a discutat preţul câteva ore, încredinţându-se că a găsit în domnul Morpungo un cumpărător, îi răspunde :

— *Heb ik mazl en broche, zulle.*

Şi dă săculeţul şi primeşte în schimb un cec.

Săculeţul e apoi încuiat în alt safe, decât în cel în care stătuse până atunci. Sute de pacheţele şi săculeţe circulă astfel în răstimpul unei zile, între cele 1624 safeuri ale bursei. Petrec noaptea aci, mai bine închise şi păzite ca puşcăriaşii din Sing-Sing. Uşa bursei are o greutate de 4¼ tone, îndărătul căreia diamantele pot visa la grumajii femeilor frumoase pe care le vor împodobi, iar tavanul şi podeaua de fier o lăţime de 1 m. 40, fiecare. Trei cronometre (în caz că unul sau două s'ar strica) servesc la control ne'ntrerupt şi numai trei persoane de încredere cunosc combinaţia specială a cifrelor şi pot astfel să deschidă dimineaţa uşa bursei.

După aceea negustorii de diamante se duc la cafeneaua de peste drum, să discute despre poetul Bialik sau Mendale Moicher Sforim.

Toţi ştiu că Ludwig van Bercken, a cărui statue se află în sala cea mare a bursei e întâiul care în 1476 a făcut încercarea să şlefuiască diamantul cu propriul lui praf. Forma briliantului a descoperit-o însă un veneţian, Vincenzio Peruzzi, la începutul veacului al 17-lea.

Domnul Dembitzer, negustor cu vază, scrie în ceasurile libere la un roman cu cele mai celebre furturi de diamante. Cine oare mai cunoaşte azi destinul unor diamante ilustre ca *Marele Mogul, Cullinan, Kohinoor, Florentin, Orloff, Pigott* şi altele ? Prea puţine au fost purtătoarea de noroc. O lună după ce şahul Persiei a primit „Marele-Mogul", fiul lui i-a răpit tronul şi diamantele, aruncându-şi părinţele în închisoare.

Asupra lui „Kohinoor" s'ar putea scrie o carte întreagă, căci povestea lui trece prin câteva secole : din pricina lui au isbucnit răsboaie, răzmeriţe, a provocat procese cu vărsare de sânge, iar posesorul lui a fost totdeauna nenorocit. A fost în stăpânirea a numeroşi sultani şi maharadjahi, până ce a ajuns în stăpânirea englezului Tower.

Multă nenorocire a provocat şi „Pigott" stăpânul său, Kedivul Egiptului. Kedivul a fost ucis în 1882 de duşmanul de moarte Raşid Paşa, dar înainte de a-şi da sufletul, a poruncit să se sfărâme diamantul în faţa ucigaşului şi favorita Vasileia să fie gâtuită. Femeia a scăpat, dar „Pigott" a fost distrus. A rămas numai modelul. Tot atât de aventuros a fost destinul diamantului „Sancy", care a trecut prin mâinile unui întreg şir de regi englezi, asasinaţi, şi a lui Ludovic al 16-lea, ghilotinat şi el. Acum îl poartă Lady Astor.

Numeroase diamante ilustre au dispărut. Unde e, bunăoară, „Steaua Apusului", care a fost în stăpânirea arhiducelui Franz Ferdinand, unde-i „Pit", care a fost furat împreună cu multe alte bijuterii ale Coroanei din Paris, în 1792 ?

In strada Pélican din Anvers nu se poate vorbi de diamante în greutate de 200 carate care s'ar fi găsit de curând în Transvaal: toţi ştiu că sunt numai „manevre de bursă", puse la cale de englezi.

Sindicatul din Londra domină piaţa diamantelor, posedând nu numai minele sud-africane, dar participând de la răsboi încoace şi la minele din Brazilia şi Guyana. In 1926 guvernul sud-african a concesionat un nou district de diamante — şi au curs atâtea diamante spre Londra, Anvers şi Amsterdam, încât valoarea diamantelor a fost multă vreme serios ameninţată. Dar legea „Precious Stones Bill" a îngrădit exploatarea câmpurilor diamantifere şi astfel sindicatul londonez a fost salvat.

Cine trece prin Anvers şi stă de vorbă cu negustorii din strada Pélican află că diamantul nu mai are de mult o valoare absolută, întemeiată pe raritatea lui, ci numai o valore relativă, menţinută şi bine păzită de domnii din Londra.

Şi atâta vreme cât această valoare relativă se va menţinea, strada Pélican va rămânea centrul mondial al comerţului de diamante.

După aceea... pământul tot se va acoperi de pietricele strălucitoare, care nu vor preţui mai mult decât o mărgea de sticlă !

Revenim la clasic

VERILE parisiene se resimt de inspirații celeste. Femeile arborează la dancinguri toalete ce par confecționate din nouri și delicate curcubee. Noile țesături pentru vară: crepuri, chiffoane și cotonuri — au transparența și melancolia alegoriilor gazoase ce populează albăstrimile palide ale unui cer de vară și se preling fluide în falduri statuare dela corsagiile scurte, până la evazarea grea a ploapelor. Trandafiriul zorilor și albastrul miezului de noapte, cenușiul de fum și galbenul de lămâie, roșul apusului de soare și albul de ceață formează gama de nuanțe ce se oferă elegantei în sezonul acesta.

Noua simplicitate de linii, combinată cu unitatea țesăturii indică ultima toană a modei. Atenție deci!

Ne depărtăm de capricii și frivolități. Devenim clasice. Am descoperit că părem cu mult mai elegante într'un coton bun, decât într'o mătase ordinară și că o rochie de mătase fină face cât douăsprezece proaste. Când se vorbește de toalete, nimeni nu-ți mai pomenește de prețuri; auzi repetându-ți-se mereu:

„Am purtat mult rochia asta; a fost curățată de vre-o douăsprezece ori, dar mă simt foarte bine în ea".

Am văzut că rochiile ieftine sunt culmea extravaganței și am revenit pocăite la valori, întrucât astăzi mai puțin decât oricând ne putem permite luxul risipei.

Această atitudine nu se rezumă numai la toaletele de seară ci o vedem în întreaga garderobă a elegantei. Ne aflăm înaintea unei renașteri a acelor linii numite „clasice", pentrucă rămân utilizabile dela un sezon la altul. Astfel sunt: Jacheta de sport încheiată la două rânduri de nasturi, pălărioara de feutru moale cu borurile mici, tailleurul, vestmântul de sport de alură bărbătească și rochia simplă de mătase pentru după amiază.

INTERVENȚIA ACCESORILOR

Clasicismul în îmbrăcăminte nu e chiar atât de monoton pe cât s'ar crede, întrucât avem la îndemână o largă varietate de accesorii, care întrebuințate cu pricepere, dau efecte din cele mai savuroase; e uimitor gradul în care o toaletă se transformă prin schimbarea pălăriei, a șalului a genții, cordonului, pantofilor și mănușilor.

Dacă aveți o jachetă de un albastru închis, rochia, pantofii, mănușile, fularul și pălăria, vor fi albe, sau beige.

La o toaletă de sport albă, jacheta și accesoriile pot fi de un verde delicat, de un galben de lămâie, de un roșu aprins, de un negru strălucitor sau de un maron de scorțișoară.

La un costum beige puteți încerca o serie de accesorii în maron, negru, roșu sau albastru, sau dacă vreți, puteți amesteca roșul cu albastrul, formând o triadă de roșu-bleu-beige. Dar dacă vă decideți pentru un astfel de amestec, veți avea grijă să păstrați o oarecare unitate ferindu-vă de desemne anarhice și culori vii.

De mare folos la un costum-tailleur, sunt micile veste împletite sau croșetate, pe care vi le puteți face așa cum vă dictează fantezia, și care se vor armoniza cu geanta și fularul. Aceste piese, au atins culmea gloriei datorită valului de alb care a inundat moda în sezonul prezent: nicicând albul nu s'a mai bucurat de o astfel de popularitate și putem spune că avem o „epocă a albului"! O vară sportivă!

Salutăm cu bucurie această revenire a modei la clasicism întrucât oferă una din cele mai sigure formule realizărilor de eleganță.

YVETTE

HAOSUL ELECTORAL

DUMINICĂ 17 Iulie încep în toată ţara alegeriile pentru Camera Deputaţilor, urmate apoi de cele pentru Senat.

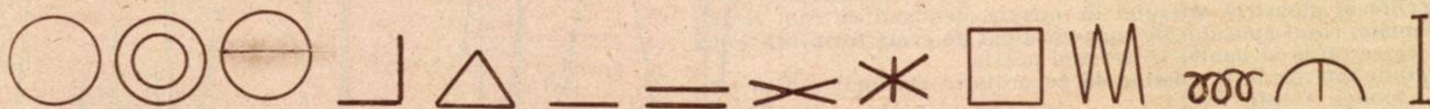
Cu această ocaziune, ţinem să relevăm câteva amănunte interesante, care îndreptăţesc titlul articolului nostru.

In primul rând, România se poate mândri cu cel mai mare număr de partide, grupuri şi grupuleţe politice din lume, fiecare cu programul şi ideologia lui. Programele sunt aproape identice, toate făcând promisiuni mai mult sau mai puţin realizabile, pentru acelaş ideal: obţinerea voturilor alegătorilor.

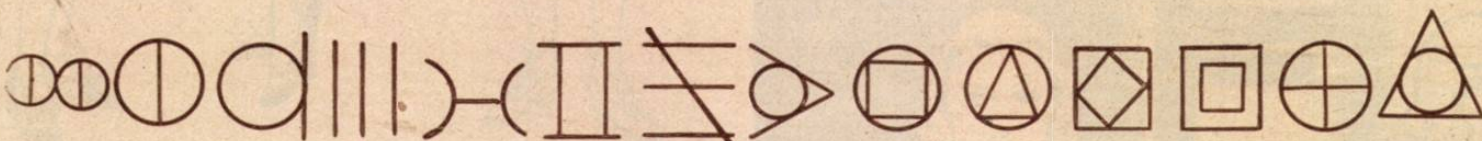
Dar câţi din aceştia cunosc programele partidelor noastre? Cine a avut timpul să aprofundeze studiul lor, pentru a fi convins că dă votul aceluia care-l merită?

Şi tocmai pentru acest motiv, comitetul central electoral de pe lângă Ministerul de Interne a atribuit fiecărui partid sau grup politic câte un semn geometric electoral. Astfel, alegătorul neştiutor de carte, îşi poate alege din lista electorală, semnul care-i convine, pentru a aplica pe acel loc ştampila «votat».

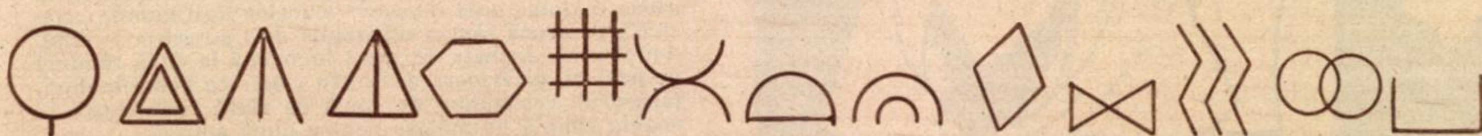
Dar aceste semne reprezintă un adevărat labirint, în care alegătorul-Theseu se poate pierde foarte uşor, din pricina asemănării multora din desene. Convinşi fiind că aducem un real serviciu cititorilor noştri alegători, publicăm mai jos, lista celor 55 semne geometrice electorale înscrise până la 6 Iulie, ultimul termen pentru depunerea listelor de candidaţi.

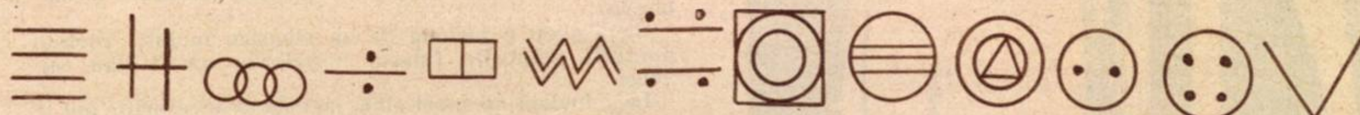
1. 2. 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

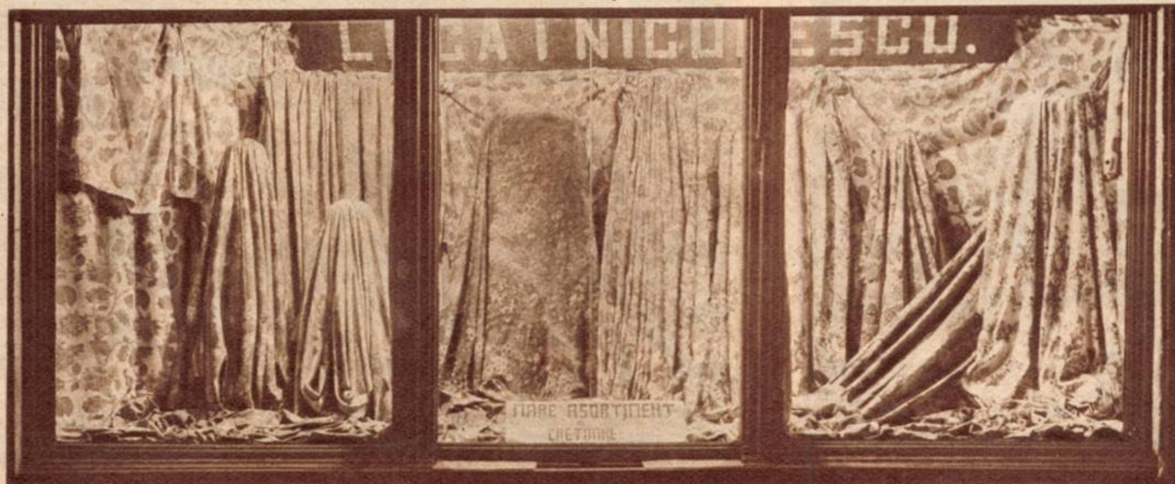
29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42

43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55

No. 1. Partidul naţional-ţărănesc. — No. 2. Partidul ţărănes · Dr. Lupu· — No. 3. Sfatul Negustoresc. — No. 4. — Partidul ţărănesc şi al armoniei sociale. — No. 5. Partidul social-democrat. — No. 6. Liga apărării naţionale creştine (A. C. Cuza). — No. 7. Blocul muncitoresc şi ţărănesc. — No. 8. Partidul maghiar. — No. 9. Partidul Poporului (Mareşal Averescu). — No. 10. Uniunea cetăţenească (N. Schina). — No. 11. Gruparea independentă Ialomiţa. — No. 12. Blocul cetăţenesc pentru mântuirea ţării (Gh. Forţu). — No. 13. Liga apărării naţionale creştine statutară (Z. Codreanu). — No. 14. Partidul naţional liberal (I. G. Duca). — No. 15. Partidul ucrainian. — No. 16. Liga cooperaţiei. — No. 17. I. Larionescu-independent, Rădăuţi. — No. 18. Partidul naţional liberal (Gh. Brătianu). — No. 19. Partidul evreesc. — No. 20. Partidul naţional Mehedinţi (Preş. M. Nicoară). — No. 21. Partidul socialist independent din R.mânia. — No. 22. Uniunea prunarilor din ţară. — No. 23. C. Brăesku. — No. 24. Colonel Mărăşescu. — No. 25. C. Niţescu, com. Chiriac, Vlaşca. — No. 26. Partidul naţional (N. Iorga). — No. 27. Liga contra cametei (Em. Antonescu). — No. 28. Liga comercianţilor Bălţi. — No. 29. Pompiliu Ioniţescu. — No. 30. Partidul naţional al luptătorilor. — No. 31. Partidul naţional polon din jud. Bălţi. — No. 32. Partidul naţional radical (Simion Mândrescu). — No. 33. George Crişan. — No. 34. Gruparea Gorneliu Zelea Codreanu. — 35. I. O. V. (Blocul luptătorilor şi apărătorii ţării). — No, 36. Liga naţională conservatoare. — No. 37. Liga proprietarilor urbani Bălţi. — No. 38. Partidul liberal democrat (Jean Th. Florescu). — No. 39. Partidul conservator (Gr. Filipescu). — No. 40. Partidul agrarian viticol, Bălţi. — No. 41. Partidul plugarilor şi al muncii (Dr. Bardescu). — No. 42. Uniunea patriotică. — No. 43. Partidul naţional socialist (Stefan Tătărescu). — No. 44. Blocul naţional - socialiştilor creştini (Romulus Damian). — No. 45. Liga agrară. — No. 46. Partidul plugarilor şi muncii naţionale (maior Ştefănescu-Drăgăneşti). — No. 47. Partidul ţărănist democrat (C. Stere). — No. 48. N. Condrus, candidat independent, Maramureş. — No. 49. Gruparea tineretului naţional din Prahova. — No. 50. N. Chiriţescu-Bucureşti. — No. 51. Federaţia economică (Dr. Dori Popovici). — No. 52. Gh. Lozinski, Bucureşti. — No. 53. Partidul naţional agrar (Octavian Goga). — No. 54. Vladimir Condac, Hotin. — No. 55. Uniunea Agrară (Constantin Argetoianu).

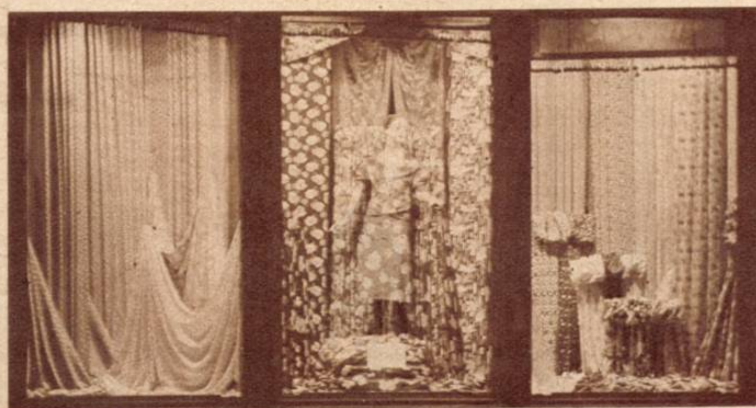
Marele nostru concurs de vitrine

Sus şi jos: *Două din vitrinele marelui magazin „LUCA I. NICULESCU", calea Moşilor 116 (Nr. 59-60)*

Vitrina magazinului „GASTON MIHAILESCU" din calea Victoriei No. 15).

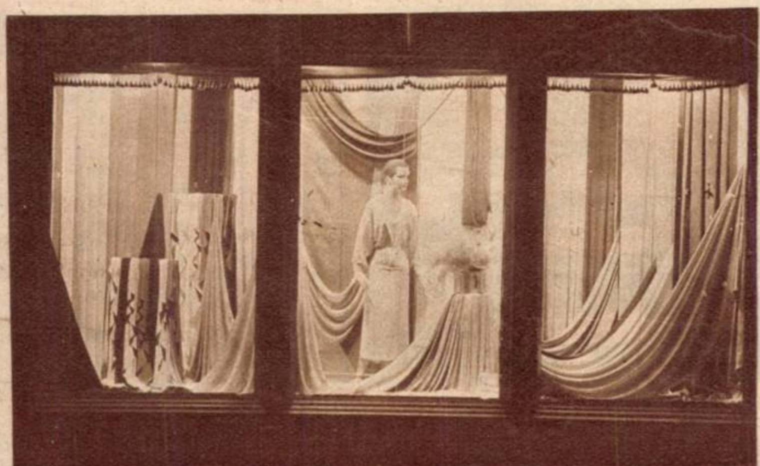

Jos: ***Vitrinele elegantului salon de coafură „DORTHEIMER", din calea Victoriei 50 (No. 22.)***

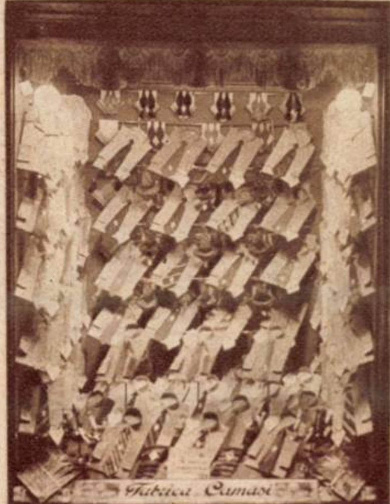
Vitrina ingenioasă a magazinului de coloniale şi delicatese, „CONSUMUL EXPOZIŢIEI" din str. 11 Iunie 75 (No. 89).

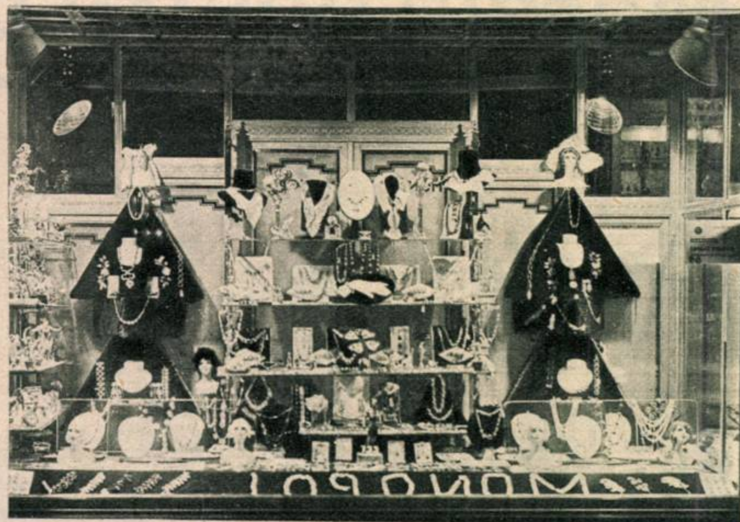
Vitrina marelui magazin de mătăsuri „TRIAS" din str. Lipscani (No. 41).

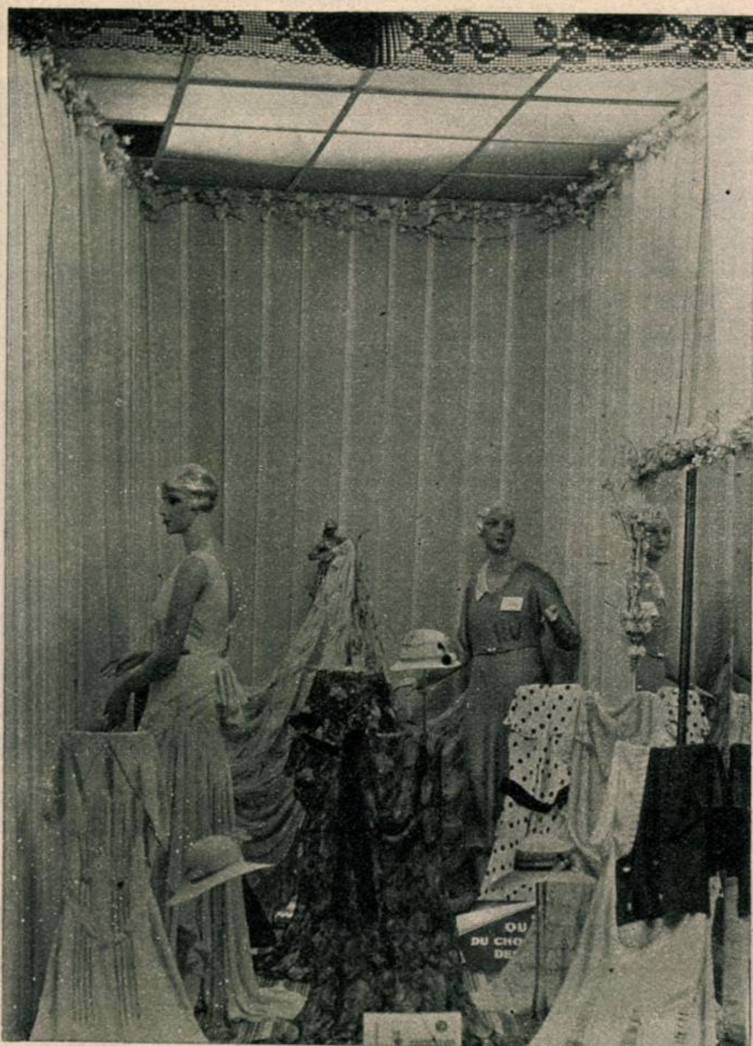

Sus: ***Vitrina magazinului „Aeroclub" din str. Academiei 2 (No. 23); st.: Vitrina magazinului „CHIC DE PARIS" din str. Lipscani (No. 57).***

Vitrinele marelui magazin „MONOPOL” din str. Şelari 26 (No. 85).

Vitrina magazinului de mode şi confecţiuni „AU GOUT PARISIEN”, calea Vistoriei (No. 4).

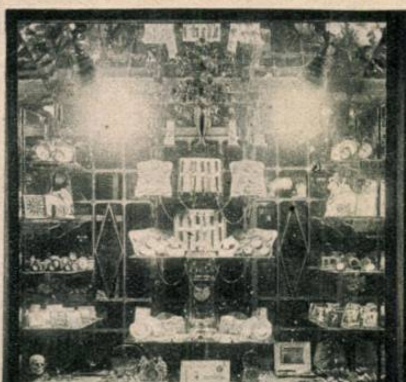

Vitrina magazinului de mătase „POMUL DE AUR” din strada Lipscani (No. 4).

Una din vitrinele magazinului „COVORUL” din str. Bărăţiei (No. 56)

Vitrinele magazinului „CRONOMETRUL” din calea Văcăreşti 21 (No. 128-129).

Vitrina magaiznului de încălţăminte „D. MIHĂILESCU” din calea Victoriei (No. 44)

Alexandru Neverov

TAȘKENT ORAȘUL BELȘUGULUI

1)

Revoluția rusă a provocat înflorirea unei generații noui de scriitori. Operele acestora urmează bine înțeles, genul maeștrilor din secolul precedent: Gogol, Tolstoi, Dostoiewski, dar prezintă totuș un caracter propriu, sunt originali în temă și au o formă nouă. Romanul pe care-l prezentăm, va arăta publicului un aspect necunoscut al Rusiei din ultimii ani.

Bunicul a murit, a murit și bunica, pe urmă tata. N'a mai rămas decât Mișka, mama și doi frați mici. Cel mai mic e de patru ani, mijlociul de opt; Mișka e de 12. O lume mică, fără multă însemnătate. Unul vrea mămăligă, celălalt taie cu cuțitul o sfârlează, ca să se joace, mama nu e sănătoasă, pentru c'a tot flămânzit. Când se duce să ia apă dela râu, deabia poate să se întoarcă. Azi plânge, mâine plânge, dar zadarnic, că foamea e fără milă. Ba duc un om la groapă, ba doi deodată. Moș Mihăilă a murit. In fiece casă se pregătește câte un coșciug. Odinioară erau cai și vaci, i-au mâncat și acuma au început să vâneze câini și pisici.

Mișka se gândește mult.

Familia e numeroasă; ceilalți mărunți. Dânsul e cel mai puternic. Inainte de moarte, tată-său i-a spus:

— „Tu, Mișka, o să fi mai mare.

Mișka a plecat pe uliță; oamenii vorbesc despre Tașkent. Acolo, pâinea nu e scumpă, dar vorba e să ajungi: două mii de verste la ducere, două mii de verste la întoarcere. Nu se poate face nimic fără bani; trebue să plătești pașaportul.

După ce a ascultat mult, Mișka a întrebat:

— „Da'un băiat poate să ajung?".

— „Da ce-i vrea să pleci tu?".

— „De ce nu? O să mă ascund în vrun colț; nici n'o să mă vadă".

Oamenii au râs.

— „Nu, Mișka, trebue să rămâi acasă. Alții mai mari decât tine n'au putut să ajungă la capăt. Mai așteaptă încă patru sau cinci anișori și atunci vei putea pleca".

Dar Mișka nu crede. Vede Tașkent, un oraș îmbelșugat și nu i-e frică de nimic. Cum simte vre-o îndoială, îndată încearcă să se asigure singur:

— „Incearcă, ce, nu ești doar o muiere! Dacă n'o să poți să cerșești, o să te strici și gata. O vară întreagă ai mers cu plugul în locul tatii; știi să înhami caii. Ce mare lucru că ești mai mititel, la muncă? Ehei, faci și tu cât un om mare".

Mișca e adâncit în gânduri.

Tașkent, oraș de belșug, nici nu-i iese din cap. Incepe să socotească: două mii de verste, nici nu-i așa departe. Pe jos, da, ar fi ceva cale. Dar dacă iei trenul, în trei zile ai ajuns. Și nici nu trebue pașaport. Cine o să vadă un țânc, o să zică:

— „Tovarăși, nu-i faceți nimic, e Mișka, îi e foame. Ce loc ține el? Deabia cântărește douăzeci de ocale, cu bulendre cu tot".

Dacă o să-l gonească din vagon, o să poată el să stea două zile sus, pe acoperiș. De câte ori nu s'a cățărat pe copaci, ca să găsească vrăbii?! E mai rău decât un acoperiș și tot n'a căzut...

Când își vede prietenul, pe Serioșka Karpukin, puțin mai mic decât el, se bucură:

— „Vii cu mine?"

— „Unde?"

— „Să căutăm pâine la Tașkent. In doi e mai bine. Dacă ți-se întâmplă ceva, o să te ajut. Dacă mi se întâmplă mie ceva, tu o să mă ajuți pe mine. Oricum, aici tot nu e nimic de mâncare".

Serioșka se codește.

— „Și dacă plouă?"

— „Vara, ploaia e caldă".

— „Și dacă soldații ne alungă?"

— „O să ne strecurăm binișor".

Sergiu tot stă la îndoială. Işi scobește de două ori nasul și spune:

— „Nu Mișka, nu ajungem noi până acolo".

Mișka ia pe Dumnezeu drept martor.

— „Zău că ajungem. Numai nu trebue să ne fie frică. Acum peste tot sunt soldați roșii, ei n'o să ne gonească. O să vadă că ni-e foame și o să ne dea pâine".

— „Suntem mici, o să ne fie frică".

Mișka insistă, aduce argumente: Nici nu sunt mici. Ce mare lucru dacă Serioșka e copil! Mișka o să se ocupe de toate; o să caute locuri în tren, o să întrebe pe oameni. Ce, nu sunt muieri! Dacă o să fie mai rău, o să rabde. Dacă o să-i gonească din tren, ce-are aface; în doi ești mai viteaz. O să rămână noaptea pe undeva, o să umble nițel pe jos. Pe urmă vor lua alt tren, cum o fi conductorul cu spatele întors.

— „Și când o să venim înapoi acasă?" întreabă Serioșka.

— „Foarte curând. Cel mult patru zile la dus, patru zile la întors. O să ia fiecare zece kilograme de pâine și pe urmă, hai la drum, ca să nu 'fie prea greu...."

Ochii lui Serioșka strălucesc de bucurie:

— „Eu o să duc douăzeci de ocale".

— „Nu-i nevoie. Dacă ai prea mult îți ia. Mai bine mai mergem odată, după ce am învățat calea".

— „Nu trebue să spui nimănui, Mișka!"

— „Nimănui".

— „Tu și cu mine și gata: Vanka și Koșka o să vrea să se agațe de noi, dar lor li-e frică de vrăjitoare. Cu ei nu poți să mergi nicăieri".

— „Și ție nu ți-e frică"?

— „Dece?"

— „M'aș duce la cimitir la miezul nopții.

CAPITOLUL II

Mama gemea în pat. Fedka, cel din urmă născut, o ținea de rochie, își băga degetul în gură, cerea pâine. Al doilea, Iașka, își tăia un arc din șindrilă, ca să tragă în vrăbii.

— „O să omor trei", își spunea el, „și o să mănânc să mă satur. O să dau puțin lui Fedka și mamei. Ah, dacă aș putea dobori un porumbel!"

Mișka intră în isba goală și înfometată, își îndesă căciula pe ochi, încruntă din sprâncene. In felul acesta semăna cu un țăran adevărat; stătea cu picioarele răsfirate, ca un bărbat.

— „Ce, ești culcată mamă?"

— „Nu mă simt bine azi, copile".

— „Și eu vreau să mă duc la Tașkent să caut pâine".

— „Care Tașkent?"

— „E un oraș la două mii de verste de aici, unde pâinea e foarte eftină".

Mișka vorbea potolit, ca un adevărat țăran.

Mamă-sa îl privia cu ochi mirați.

— „Nu vorbi prostii, nu înțeleg nimic".

Mișka începu să-i povestească totul pe'ndelete: că acolo erau fructe multe și pâine până peste cap; că deodată puteai să aduci cincisprezece kilograme (mai pune dela el 5 kilograme ca să convingă mai bine pe maică-sa). Vorbi frumos, ca dintr'o carte, povestind tot ce auzise și ce-și închipuia el însuș. Patru zile cel mult la ducere, patru zile la întoarcere.

„Nu-ți fie teamă, mamă".

— „Și dacă nu te'ntorci?"

— „Mă'ntorc eu".

— „Ia seama băiete, o să mă faci să nu dorm noaptea, n'o să mă mai gândesc decât la tine. Nici bărbații nu se încumetă să se ducă, cu atât mai mult..."

— „Păi cât priveşte bărbaţii, mamă, e mai greu. Le trebue un paşaport, pe când eu şi Serioşka, o să putem să ne ascundem. Oricum, afară de mine, nimeni nu poate să vadă de tine. Unde ai putea să trimeţi pe Fedka sau pe Iaşka? Pe când eu, mie nu mi-e frică".

— „Da, dar ia seama, Mişka, Pentru numele lui Isus, te rog nu te sui pe acoperiş! Să ne ferească Dumnezeu, dacă se întâmplă să cazi, noaptea, când dormi, te-ai omorî. Mai bine să te porţi frumos, ca să-ţi găsească vre-un loc bun. Ce m'aş face dacă aş rămânea singură?"

— „Nu-ţi fie teamă mamă, n'o să cad".

Mişka începu să-şi examineze opincile de papură, găurite de tocuri, şi încruntă din sprâncene.

— „Drace, sunt tare stricate!"

Dar repede se mângâie.

„Nu e frig acum, poţi să mergi şi desculţ.

Işi ascuţi pe o piatră cuţitul lui cel bun, găuri prăseaua cu o sulă şi-l atârnă de brâul lui de piele,ca să nu-l piardă. Puse sare într'o cârpă şi strânse bine nodul ca să nu se risipească. Luă apoi o funie de cânepă: nu se ştie ce se întâmplă în călătorie. Şi răposatul tată-său tot aşa făcea: când pleca la târg, lua o osie, o roată, o oişte de schimb. Mişka nu avea nevoie de roată, dar o funie putea să-i folosească.

Mama îi căută un sac, şi-l petici peste tot.

— „O să-ţi fie destul unul, Mişka?"

— „Dă-mi doi, n'o să pierd nici o fărâmă: cine ştie? Poate că o să-mi dea coji".

Mama işi dădu cu părerea:

— „E drept Mişa, ia tot ce o să găseşti. Poate că o să aduci şi ceva boabe de sămânţă?"

Mama se duse în coşar, îşi scoase cămaşa şi rupse o făşie ca să-i facă o desagă.

Iaşka dete drumul arcului şi-şi privi fratele cu uimire.

— „Mişka!"

— „Ce-i?"

— „Serioşka pleacă şi el cu tine?"

Mişka nu răspunse. Eşi în ogradă şi privi în jurul lui.

— „Ce sărăcie!"

O roată, un ştreang care zăcea pe jos, dar nu mai era nici cal, nici vacă. Altădată, găinile cotcodăceau, cocoşul cânta de se-auzia hăt departe; acuma nu mai erau decât un par şi un acoperiş în ruină. Nu face nimic! Va avea norocul să ajungă până la Taşkent şi totul o să se dreagă la loc. Principalul era să nu-i fie frică. Pe de altă parte, Mişka o să încerce să şi lucreze. Fiindcă-i mic nu înseamnă că un altul îl întrece la muncă.

CAPITOLUL III

Pe uliţe oamenii vorbiau încă despre Taşkent. Gândurile lor se îndreptau către acel ţinut minunat; vorbiau despre viile lui, îşi aţâţau imaginaţia, visând la grânele din Iunie şi la grâul de toamnă. Şi atât de ieftin! Un adevărat Paradis! Dar vezi, greutatea e să ajungi acolo: trebue bilet, un paşaport.

Mişka, lui nu-i era frică. Taşkent se înălţa în faţa lui ca într'un basm: un ţinut îmbelşugat! Viţă de vie! Poţi să-ţi umpli buzunarele cu zarzăre. Dacă te ascunzi, nimeni nu observă.

Oamenii spun că aerul e fierbinte, aproape te înăbuşi. Dar lui Mişka nu-i frică. Desigur că pe-acolo sunt râuri ca şi la ei. Şi dacă este apă, tot poţi să te scalzi.

Când Serioşka vorbi despre chirghizi şi c'o să trebue să treacă prin ţara lor, Mişka tot nu dădu înapoi.

— „Dacă chirghizii sunt oameni, pentru ce să-ţi fie frică de ei?"

— „Cine ştie... şi dacă nu sunt oameni?"

— O să vedem noi. Se spun atâtea poveşti!...".

CAPITOLUL IV

Câmpul era liniştit. Ciocârlii cântau în cerul albastru. Sub ele firele de telegraf, dealungul stâlpilor cari se fugăriau într'un şir lung, sbârnâiau. La capătul stâlpilor, gara; lângă gară un tren. Mişka îl văzuse până aci de două ori, când se dusese la Samara cu tatăl său. Cât e de minunat! Are cincizeci de prăjini lungime; iese fum din coş ca dintr'o vatră, care încălzeşte... şi flueră...

Mişka şi-a încins în jurul hainei lui tată-său o centură de soldat; umblă cu paşi mari, sprijinindu-se de un băţ. Are o desagă la spinare, şi în desaga asta o alta mai mică, pe care mama lui i-a cusut-o cu o bucată din cămaşa ei roşie; în sacul roşu o cană de tinichea, o cârpă, în care are sare, o bucată de pâine şi rochia veche a bunicii, pe care s'o vândă el în oraş.

Serioşka umbla la stânga lui cu picioarele goale. Opinci mari de bărbat, făcute din scoarţe, şi ciorapi lungi de femee, îi atârnau pe umăr. Doi Doi saci strâns învălătuciţi, erau agăţaţi de opinci.

Umblând, îşi făgăduiau să nu se părăsească unul pe celălalt niciodată. Dacă unul se îmbolnăvia, celălălt avea să-l îngrijească. Şi cel care va primi cel dintâi vre-o pomană, trebuia s-o împartă cu celălalt.

Când apăru gara mică, Serioşka spuse:

— „Iate-uită Mişka, văd fum. Nu e trenul nostru?".

Mişka îşi puse mâna streaşină la ochi şi spuse:

— „Deocamdată, oricare tren e bun. O să luăm pe cel dintâiu care om putea".

— „Sunt multe?"

— „Douăzeci".

— „Tu o să fii în frunte?"

— „Da".

Serioşka zâmbia.

— „Oricum, nu mi-e frică. Am umblat mult până acum şi picioarele nu mă dor. Dacă vrei, hai să numărăm prăjinile.

— „Paşii mei sunt mai mari decât ai tăi".

— „O să fac şi eu paşi mari".

Mişka îşi dădu cu părerea:

— „Nu trebue să ne grăbim, ca să nu obosim".

Se aşezară pe tăpşan, ca să se odihnească, scoaseră cârpele pline de sare şi le întinseră pe iarbă. Serioşka spuse:

— „Eu am mai multă sare decât tine".

— „Şi pâine ai?"

— „Mama mi-a pus patru cartofi.

— „Cartofii nu ţin de foame; trebue pâine".

— „De unde să iau?"

Mişka încruntă sprâncenele.

Avea în desagă o bucată de pâine de iarbă. Dacă Serioşka ar fi avut şi el o bucată de pâine de iarbă, ar fi fost bine. Fiecare ar fi avut destul, pe când acuma nu mai era prea mult... Dacă mănâncă fiecare trei înghiţituri, nu mai rămâne nici jumătate.

— „Dece n'ai luat o bucăţică de pâine?".

Serioşka, culcat pe burtă, sugea iarba. Ochii lui se întunecară. Buzele i se lungiră, plângătoare şi privi în spre sat; nici clopotniţa nu se mai vedea. De jur împrejur nu mai erau decât câmpii şi stâlpi de telegraf. Dacă voia să se întoarcă, n-ar fi ajuns decât noaptea.

Lui Mişca îi fu milă de tovarăşul său.

Amintindu-şi de făgăduinţa de a se ajuta unul pe altul, rupse o bucată de pâine:

— „Ţine! Când o să ajungem la gară, o să mi-o dai îndărăt. Vezi că nu sunt calic".

Serioşka tăcea. Ar fi putut să mănânce şi o jumătate de kilogram şi Mişka de abia îi dăduse o bucăţică mică. Dacă la gară nu le dă nimeni nimic, o să trebue să aştepte până a doua zi de dimineaţă. Dacă a doua zi dimineaţă n'o să găsească iar nimic, o să trebue să aştepte până seara. Serioşka se întoarse încă-odată în spre satul său şi oftă:

— „Dece oftezi?"

— „Ia, aşa".

— „Ce ţi-e frică?"

— „Uite, acuma să-mi fie frică! Dece să-mi fie frică?"

— „Acum e tot una, nici n'ai ajunge acasă decât noaptea. Şi noaptea sunt lupi..."

Serioşka privia în toate părţile; şi Mişka îl necăjia cu poveşti înfricoşătoare.

— „Poate să ajungi doar până la râpa lui Efimoff; şi e plină de hoţi, noaptea. De curând au luat calul unui ţăran şi mai-mai să-l omoare şi pe el.

Serioşka se sculă, se aşeză iar turceşte şi privi pe tovarăşul său cu spaimă.

— „Câte zile poţi să stai tu fără să mănânci?" întrebă Mişka.

— „Da, tu?"

— „Trei zile".

Serioşka oftă.

— „Eu naş putea să rabd mai mult de două."

— „Şi câte zile poţi să stai fără să bei?"

— „O zi".

— „Puţin. Eu o zi şi jumătate".

Când plecară după tăpşan, Serioşka spuse deodată:

— „Şi eu aş putea să ţin mai mult de o zi".

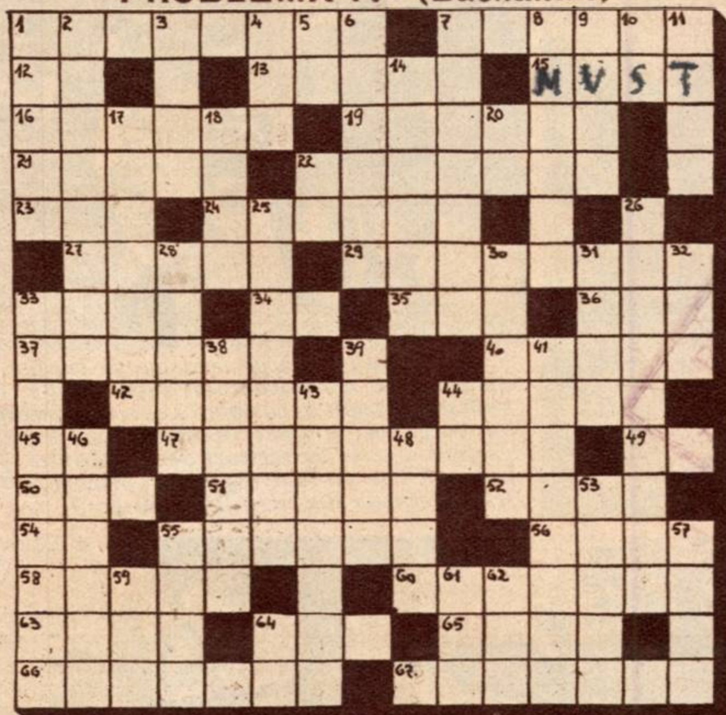
(Va urma)

Jocurile realității

Concursul nostru pe luna Iulie

PROBLEMA IV- (Bachanale)

ORIZONTAL. — 1) Varietate de struguri. 7) Se poate aplica definiția anterioară. 12) De-o veni pilit acasă, să vezi gura *D-neaei!* 13) Tavan ale cărui ornamente, bețivul le vede dansând. 15) Varietate de struguri. 16) Amețit de vin. 19) Imbilca. 21) Când eşti pilit, totul ți se pare *din altă lume.* 22) Koketaill! 23) După ce o faci... lată, simți cum prin cap începe a-ți *hurui.* 24) La o nouă comandă, convivii scoaseră *strigăte de bucurie.* 27) Plasă mare plutitoare. 29) Ce simte No. 1 vert. când trece pe lângă 25 vert.? 33) Casă (anagr.). 34) Notă muzicală. 35) Ce fericit ar fi bețivul, dacă s'ar bea... 36) Lac american fără maluri. 37) Steagul celor dela No. 40 oriz. 40) Cei cu steagul dela 37 oriz. 42) Aşa ceva cum nu are bețivul. 44) Cum e, veşnic, gâtul bețivului? 45) Pronume. 47) Numai bețivul nu o poate prețui. 49) Harold Lloyd. 50) Râu. 51) Cum i se pare lui apa? 52) Masiv muntos. 54) Interj. 55) Grăsime. 56) Bem în trei. 58) A obliga. 60) Partea superioară a unei coloane. 63) Zeu (inv.). 64) Ce îl mână pe bețiv la 25 vert.? 65) Cum sunt bune băuturile vara; 66) Delatare. 67) Joc de cărți.

VERTICAL. — 1) Cel cu No. 29 oriz. când trece pe lângă No. 25. 2) Numai aceasta nu dă vin. 3) Serbare mare la Curte. 4) Proroc. 5) Lac. 6) Călit. 7) Farse populare. 8) După cheful de... îmi simt capul greu. 9) Suntem o *rasă* foarte... No. 33. 10) ..dai, n'ai. 11) Pahar de bere. 14) Varietate de pere moldoveneşti. 17) A rezultat. 18) Grâu. 20) Intrarea şi eşirea unui cabaret bucureştean. 22) Articol. 25) Locul cu pricina... 26) *Meserie* pentru care mulți intră la apă. 28) Fără el cheful n'are farmec. 30) Pilangii sunt veseli, numai soțiile sunt *mâhnite.* 31) Acțiune inerentă fulgerului. 32) Romancier (inv.). 33) Cumpătat. 38) Nenorocoase. 39) Pasăre comestibilă. 41) Numai bețivii nu sunt *neoptimişti* asupra rezultatului unui anumit monopol. 43) Eşite. 46) Ce constitue băutura pentru *el?* 48) Numele unei părți din jud. Prahova şi Buzău. 53) *Hârtia!* 55) Odihnă. 57) Cinematograf bucureştean fără... cassă. 59) Munte. 61) La câmp. 62) Adus de spate. 64) Măsură.

PROBLEMA V-a (Palindrom)

(Palindromul înseamnă jocul în care tema o formează un cuvânt care, citit direct şi invers, îşi păstrează sensul).

Luați trei cuvinte palindroame, cu următoarele semnificații:

1. Murdar. 2) Preoți mahomedani. 3) Neruşinat (fig.).

Aşezându-le unul sub altul, în ordinea dată, inițialele sau finalele lor vor da un alt palindrom, munte în România.

PROBLEMA VI-a
Logogrif (anagramă)

(Exemplu de logogrif: Comoară, omoară, moară, oară, ară, ra).

Cu patru capete sunt chiar Mefisto în persoană! Amestecat şi cu pălărie, mă multiplic: decapitat, dau înapoi — amestecat, sunt armă ucigătoare; tăiați-mi iarăşi capul şi mă veți servi, zice-se, ca mijloc de răsbunare!...

„Miss România 1932" la Sovata

D-ra Alice Enghel, „Miss România 1932" a sosit de curând la Sovata, pentru a petrece acolo vacanța.

I s'a făcut o primire grandioasă. Primită în gară cu flori, frumoasa Miss a fost adânc emoționată de prietenia localnicilor şi de frumusețea naturală a stațiunei.

De la gară au pornit în automobile spre Stațiunea Băilor.

Miss România a fost condusă la Vila „Doina" una din cele mai frumoase vile din Sovata, situată pe şoseaua principală.

Seara a urmat în onoarea frumoasei Miss, o masă la restaurantul „Ştefan". Un jazz renumit a complectat reuşita seratei.

Un public numeros a aclamat şi admirat pe distinsa vizitatoare.

Sfaturi pentru ingrijirea frumuseţii

Vera Amona. Un păr blond roşcat şade foarte prost cu o față plină de sbârcituri, uzată şi mai ales fardată. Frunzele veştede par şi mai ofilite pe lângă florile fragede şi strălucitoare. Lasă-ți părul la culoarea lui naturală. Părul blond e foarte pretențios să ştii. Dacă e alb, vopseşte-l şaten, nu blond sau negru corb.

7 gâşte potcovite. Răspund la toate 7 odată, sau la fiecare în parte? Coşurile de pe obraz nu trec numai unse cu vaselină. Cel mult se întâmplă să mai facă puii, cu acest procedeu. Mai pune însă în vaselină şi Sulf. precipitat, Ichtiol şi Resorcină şi rezultatul nu va mai fi acelaş.

Emanoil. Iată încetez să mai fiu vitregă, devenind ca pâinea caldă. Zeul Esculap a avut milă de rugămintea d-tale fierbinte şi mâna mea de marmoră, după cum scrie, a apucat creionul, care să nu te superi că nu e de argint, cum l-ai visat. Vrei o siluetă Greta Garbo? Mai întâi un Emanoil nu poate fi Gretă, din motive foarte importante... Probabil că vrei o siluetă a la Petrovici nu?

LAURA

Bon No. 16
pentru premiile de 50.000 lei

Numele ....
Adresa ....

Tăiați şi păstrați acest bon spre a-l trimite împreună cu celelalte ce vor mai apărea, la sfârşitul concursului.

Realitatea Ilustrată
Cupon de excursie

CUPON DE JOCURI
No. 285
Numele şi pronumele ....
Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — Director Nic. Constantin.
Redacția şi Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

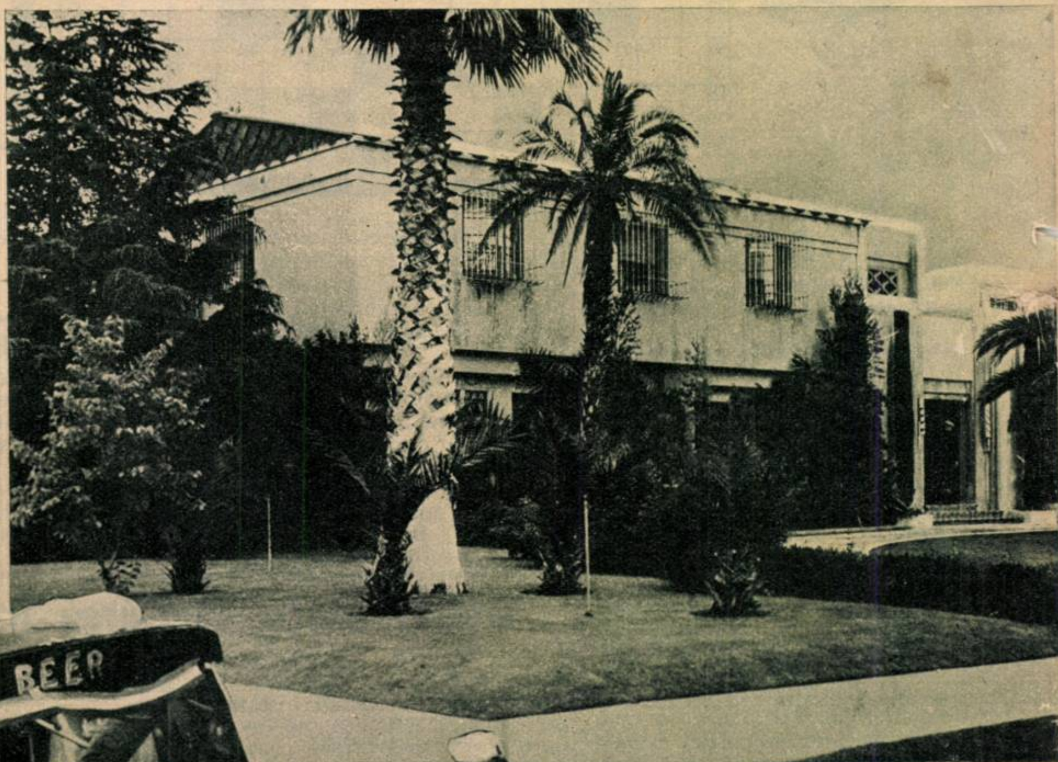
DIN LUMEA LARGĂ

Sus: *In Australia au avut loc de curând mari serbări, pentru comemorarea compozitorului Iosef Haydn. Fotografia noastră arată un cortegiu în costumele epocei, parcurgând străzile orașului Hainburg.* Jos: *Marlene Dietrich, celebra stea a „Paramountului" a primit o serie de scrisori de amenințare, prin care a fost avertizată, că i se va răpi copila. Ca urmare, actrița și-a ornat ferestrele vilei dela Bevèrley Hills, cu gratii.*

In America a început o violentă campanie, pentru ridicarea prohibiției alcoolului, manifestații la care ia parte activă și partidul democrat. Sus: *vedem o astfel de demonstrație nautică. Bărcile poartă pe pânze inscripții:* „Vrem bere", „Mi-e sete", *etc.* Jos: *O tânără demonstrantă pe un automobil, simbolizând un pahar de bere, manifestație contra prohibiției.*

REALITATEA ilustrată

LEI 10

ANUL V. NR. 286

21 IULIE 1932

LA PLAJĂ

Foto Wide-World

Foto T. Berman

Excursiile „Realităţii Ilustrate"

Băile Herculane, Ada-Kaleh, Orşova, Cazane

Dintre cei aproape 400 inşi, câţi au făcut, impreună cu noi, excursia de Duminică 10 Iulie, pe Valea Cernei şi pe Dunăre, — nici zece nu bănuiau că avem în ţară locuri atât de minunate, cum au fost cele ce le-au desfătat ochii.

Erau tot felul de oameni, ofiţeri şi funcţionari, profesionişti liberi şi muncitori, intelectuali şi mici comercianţi, tineri şi bătrâni, femei şi bărbaţi, oameni de concepţii, tradiţii şi credinţe felurite.

Intreg acest grup eteroclit a fost îndemnat să participe la excursia noastră, de aceeaş dorinţă superioară: satisfacerea celei mai sublime curiozităţi.

Să nu cruţi — în marginea posibilităţilor — sacrificii materiale şi oboseală, spre a admira un peisagiu, spre a te desfăta, de priveliştea minunilor naturii, înseamnă să te ridici deasupra celorlalţi semeni, să ai dreptul de-a purta mai mult decât oricine numele de om.

Din acest punct de vedere grupul format din indivizi atât de diferiţi, a fost perfect omogen.

Realitatea Ilustrată, organizând excursiuni populare, urmăreşte acest dublu obiectiv de-a face cunoscute comorile de frumuseţe pe care le avem în ţară şi de-a strânge relaţiunile dintre oameni, producându-le plăceri comune, pentru minte şi suflet.

Se cuvine să aducem mulţumiri acelora cari ne secondează în înfăptuirea acestei opere şi în primul rând d-lui general Mihail Ionescu, directorul general C. F. R. şi d-lor Macovei şi Hâlmu, directori ai aceleiaşi întreprinderi, cari au înţeles scopul înalt urmărit şi ne dau ajuorul lor neprecupeţit. *n. c.*

Sus: *Malul stâncos al Dunării, la Porţile de fier;* stg.: *Peisagiu de pe valea Cernei, la Băile Herculane.*

Sus: *Porţile de Fier, văzute de pe vapor, din josul Dunării;* jos: *Excursioniştii „Realităţii Ilustrate", la bordul vaporului care i-a plimbat pe Dunăre.*

Sus: *Insula Ada-Kaleh, fostă fortăreaţă a împărătesei austro-ungare Maria-Terezia; în stânga paginei, jos: O „simfonică" impozantă la Băile Herculane, în Poiana Omului*

Fotografiile de sus în jos: Arthur E. Urschitz, amator, Bucureşti.

Prin IUGOSLAVIA

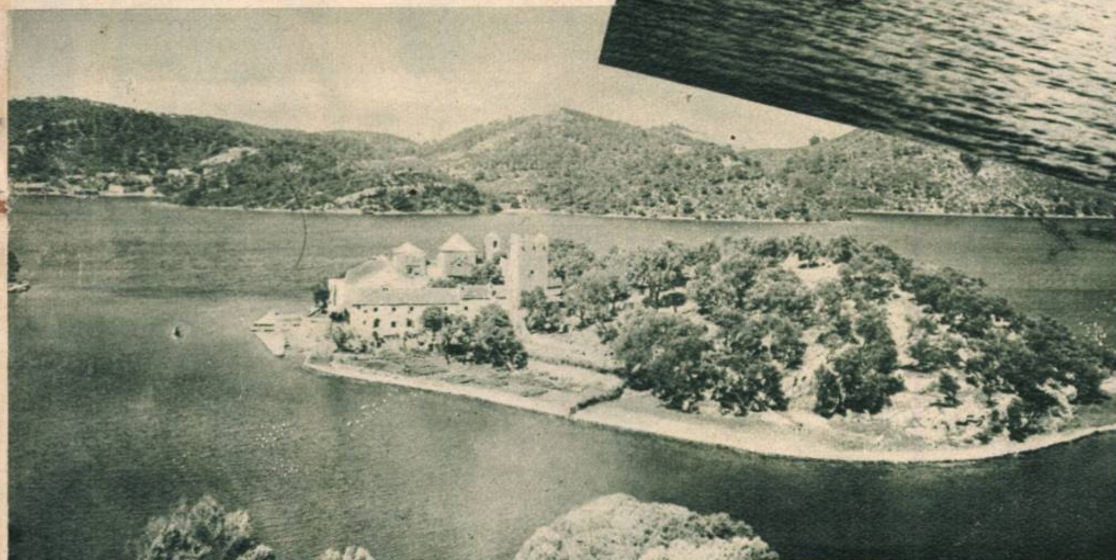
In stânga paginei, la mijloc, avem o admirabilă vedere a insulei Sf. Maria cu vestita biserică a Sfintei Fecioare.

UN corespondent al nostru din Jugoslavia, ne trimite câteva fotografii luate de d-sa, in cel mai pitoresc colț al țării vecine: la Porta Poma.

Vedem astfel in fotografia de sus, un minunat peisagiu, luat pe lacul Porta-Poma. Briza a încrustat suprafața apei, cu o dantelă de vălurele.

In dreapta, o altă priveliște a aceluiași lac, la asfințitul soarelui.

Jos, in dreapta publicăm o vedere din Veliko Jezere, localitate situată pe malul aceluiaș lac. In planul II se vede insula Sf. Maria.

Jos, in stânga, vedem doi copilași, strângând flori de mușețel, care abundă in această regiune.

Sus: *Echipa sportivă a Austriei, care va concura la jocurile olimpice dela Los Angeles, a pornit de curând spre America*

: *Leo Sexton a reuşit să arunce discul la 53 picioare distanţă*

Cea mai bună aruncătoare de discuri a Americii, d-na Walsh

De curând s'a disputat în Bucureşti, un match de foot-ball, între echipele „Cărăbuş" şi cea a ziariştilor. Rezultat : egalitate. Dr. : *Artista Lizica Petrescu urmărind o fază a jocului*

Prezentăm mai jos cele două echipe, care şi-au disputat întâietatea: stg.: *echipa teatrului de reviste „Cărăbuş";* dreapta: *echipa formată din gazetari sportivi ai cotidianelor din Capitală*

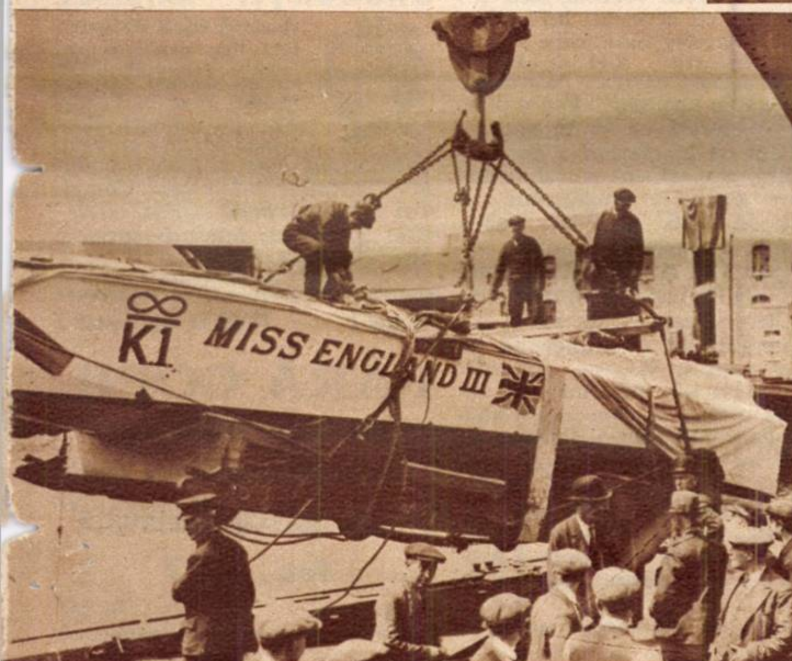

Sus: Foştii soldaţi ai Statelor Unite, „veteranii marelui răsboiu", şi-au găsit o nouă ocupaţie: în aşteptarea achitării bonurilor ce li se cuvin, trăesc la Washington pe contul statului; st.: D-na şi d. Hoover, preşedintele Statelor Unite, fotografiaţi în parcul „Casei Albe". Se ştie că d. Hoover candidează la preşedinţia Statelor Unite, susţinând prohibiţia alcoolului.

DE LUNI până DUMINICA

Dreapta: *Tot „veteranii" Statelor-Unite, în noua lor îndeletnicire, îşi prepară un dejun la cazan, din cartofi;* jos st.: *Barca motor „Miss England III", cu care Sir Malcom Campbell va luat parte la cursele dela Loch Lomond, este transportată din docuri spre locul competiţiunei;* jos dr.: *Câteva vase de linie suedeze au luat parte la săptămâna nautică, ce s'a ţinut la sfârşitul lunei trecute, în portul Kiel, Germania.*

COMPARTIMENTUL N-rul 5

de **PAUL TROYES**

RALPH Stillinson şi-a oprit maşina în strada Lyon. Se întoarse către mine:

— Vrei să te cobori aci, nu-i aşa? Ai tot ce-ţi trebue.

Verificai repede:

— Cred că n'am uitat nimic.

— Nu-ţi voi face nici o recomandaţie, reluă Stillinson, decât aceea de a fi înainte de orice, calm; jocul merită osteneală! Dealtfel, adăogă el după un timp, ai făcu ce a fost mai greu.

Afirmaţia aceasta mă lăsă sceptic.

— Mason a plecat la prânz cu avionul şi o să te aştepte mâine dimineaţă la Saint-Charles. Iţi mai amintesc convenţiile la sosire: dacă atenţia ta n'a reţinut nimic în timpul călătoriei, valiza în mâna dreaptă; dacă da, valiza în mâna stângă...

Urmă o mică pauză.

— Asta-i tot, conchise Ralph. Good bye...

Strânsei mâna întinsă şi coborîi din maşină. Lumea forfotia pe trotuare; era şease şi jumătate. Mă îndreptai spre gara Lyon.

Trenul 3, pentru Marsilia, nu pleacă decât la şapte douăzeci. Totuş, prefer să fiu înainte. O frază a lui Mason îmi răsună în ureche.

— Nu lua niciodată un tren în grabă. Totdeauna trebue să-ţi rezervi timpul de a judeca înainte de a lucra.

Călătorii sunt cam rari; fără îndoială că e prea devreme! Omul de serviciu mă conduse la compartimentul meu.

Mason a ţinut să călătoresc noaptea. N'am mâncat; am luat un whisky şi mai multe cafele. Tot aşa Mason n'a voit să iau un pat; a avut perfectă dreptate. Mi-am reţinut un colţ, în sensul mersului, în partea culoarului în ultimul vagon.

Compartimentul meu este neocupat, dar o cercetare în grabă a tabloului locurilor reţinute îmi arată că nu voi călători singur: celelalte trei colţuri sunt oprite până la Marsilia. Constatarea aceasta nu-mi place. Mulţumesc omului de serviciu şi, rămas singur, inspectez celelalte compartimente. Unele sunt goale, altele nu sunt ocupate decât de unul sau doi călători; numai compartimentul numărul cinci, al meu, e ocupat de patru călători.

Mă gândesc o clipă să schimb compartimentul; dar chibzuind bine, aceasta mi se pare de prisos. Mă instalez deci fără să mai aştept.

Se iveşte călătorul al cărui loc e în faţa mea. E un om scund, îmbrăcat simplu, fără bagaj. Are o cicatrice în arcada sprâncenei stângi; amănuntul acesta mă izbeşte. Aproape numaidecât un doilea călător, vecinul meu, pătrunde la rându-i în compartiment. E înalt, acoperit cu un imens macferlan englezesc. Un fular îi acoperă bărbia; nici el n'are nici un bagaj.

Apoi trece un timp destul de lung; cel cu cicatricea citeşte un ziar, omul, cu macferlan moţăie, ori pare că moţăie. Aparenţele acestea mă înşeală foarte rar.

In ultimul moment, la ora şeapte şi cinci minute, apare în sfârşit ultimul ocupant al compartimentului: un englez. Se cunoaşte după ţinuta lui de călătorie. N'are nici un fel de bagaj. Trece prin faţa mea fără să se scuze şi izbeşte pe omul cu cicatricea. Se schimbă cuvinte destul de grele; englezul vorbeşte obraznic c'un puternic accent galic.

Celălalt nu mai stărue.

Acest incident, care pare să fi trezit pe omul cu macferlanul mă pune pe gânduri; o asemenea altercaţie nu era deloc motivată şi tonul cuvintelor mi s'a părut exagerat... Dar fără îndoială, că trebue să se ţină seama şi de nervozitatea călătorului.

E ora şapte şi zece, trenul porneşte. Mergem cu toată iuţeala în beznă. Peste o jumătate de ceas vom ajunge la Laroche-Migennes. Totul este liniştit, cu toate acestea acum sunt sigur că se pregăteşte drama. Sunt gata la orice: mi-am luat valiza sub braţul stâng. Cu mâna dreaptă strâng, în buzunarul hainei, revolverul pe care mi l-a dat Stillinson. E o armă de preţ, extraplată, al cărei încărcător are douăsprezece gloanţe. N'aş vrea s'o întrebuinţez, totuş, nu voi pregeta să mă apăr.

Deodată, mi se pare foarte ciudat că nici unul din noi nu şi-a adus bagajele. Câteşi patru mergem la Marsillia; cel puţin locurile sunt reţinute până acolo: în mod normal, nimeni n'ar face o asemenea călătorie, în astfel de condiţiuni.

Insfârşit, şi aceasta e mult mai grav, ne supraveghem unul pe altul; faptul este indiscutabil. Omul cu fular moţăe dela Paris, dar privirea lui se filtrează prin gene. De două ori, am surprins-o aţintită asupra mea. Ceva mai mult: are braţele încrucişate; mâna stângă înmănuşată se odihneşte pe antebraţul drept, dar mâna dreaptă dispare înăuntrul macferlanului; mi-o închipui ţinând mânerul unui revolver în buzunarul stâng al hainei. Englezul nu se ascunde, cu mâinile înfundate în pardesiul de călătorie, ne priveşte rând pe rând. Uneori îl surprind supraveghind compartimentul, prin reflexul geamului. Numai cel cu cicatricea pare nepăsător; citeşte, sau se preface că citeşte.

Amănuntele acestea mi-au atras atenţia dela început. Dar n'am siguranţa decât o clipă. Se anunţase masa în vagonul-restaurant, dar nimeni nu s'a mişcat. Prin asta ne-am descoperit: nici unul din noi nu vrea să părăsească compartimentul.

Pentru mine nu mai există nici o îndoială: cei trei oameni sunt poliţişti, chiar şi englezul, mai ales englezul. Mă simt foarte stânjenit. Nu pot să mă scol, nici să ies pe culoar: ar însemna să le uşurez sarcina. Trebue să le fac faţă, căci a început lupta. Poliţia nu se dă de gol, decât în clipa când e să atace. Dacă ar fi voit să prindă pe complicii mei, m'ar fi urmărit ceva mai discret. Pe când ei sunt aici, cel puţin trei, căci nu ştiu dacă n'au tovarăşi în celelalte compartimente, gata de încăerare. Dar îi aştept şi ei trebue s'o bănuiască, de altfel, căci nu s'au mişcat încă dela locurile lor.

Un lucru mă uimeşte, când mă gândesc bine: am plecat din Donover Hill azi, în zorii zilei cu avionul. Mason pilota. Timpul foarte prost ne-a silit să sburăm şease ore şi jumătate. Apoi, maşina lui Stillinson m'a adus de la Boulogne la Paris în patru ceasuri. Stillinson nu mi-a putut reţine locul în trenul 3, decât aproape de ora 5, un om de la Monobar s'a dus să scoată biletul. Nu mai rămânea decât prea puţin timp poliţiei ca să reţină celelalte trei locuri.

Pe de altă parte, nu înţeleg cum a putut poliţia engleză să ne regăsească urmele: din cauza tim[illegible]ului urât, nici un vas [illegible] n'a pornit în dimineaţa a[illegible], la Douvres. Trebue să te bi[illegible]i evident pe telegraf. Dar trebue admis atunci că poliţia a aflat de aterisare, a urmărit maşina lui Stillinson, apoi pe omul dela Monobar.

Dece n'o fi lucrat numaidecât? Nimic nu-mi este mai neplăcut decât să constat faptele, fără să le pot lămuri. Imi aduc aminte de sfatul lui Stillinson: potolit, înainte de toate. Alung din gândul meu aceste chestiuni enervante. Puţin interesează să ştiu cauzele întâmplărilor: totul este să te strecori printre ele.

Imi potrivii în palmă mânerul revolverului special al lui Stillinson. Cel mult zece minute ne mai despart de Laroche-Migennes şi sunt sigur că drama va isbucni înainte de oprirea trenului. Sgomotul caracteristic al acelor trecute în iuţeală, vesteşte Laroche. Intr'un minut cel mult vom intra în gară. Inima-mi bate prea tare: Stillinson va fi mulţumit. Acest ultim gând mă amuză şi îmi redă puţin din calmul trebuincios.

M'am hotărât să închid ochii. Prin ploapele pe jumătate închise, supraveghiez pe cei trei tovarăşi. Am văzut... englezul i-a privit pe cel cu cicatricea şi acesta a răspuns cu o clipire din pleoape. Repede caut pe omul cu macferlan: ochii lui mă privesc printre gene. Din nou, privesc pe englez... Nu mai înţeleg... e aplecat spre vecinul meu şi-i vorbeşte, cu accentul lui galic... Dacă îl înţeleg bine, cere voe să tragă storurile!... Cel cu cicatricea şi-a lăsat cartea: *„are mâna dreaptă în buzunar"*. Fac o sforţare disperată ca să înţeleg.

Omul cu macferlan a consimţit din cap, şi cu ochiul urmăreşte gesturile englezului. Il simt în mod maşinal, mâna dreaptă a englezului atinge veriga storului şi deodată un amănunt mă orbeşte: o sfoară subţire încercueşte cu un lasso, baza medianului şi, alunecând pe dosul mâinii, dispare sub mânecă. Această sforicică, de culoarea pielei, se deosebeşte anevoe, dar am văzut-o. Cunosc de altfel lovitura: ascuns sub mânecă, capătul lasso-ului reţine fără îndoială un scurt maţ de cauciuc, tare. E deajuns o mişcare bruscă de extindere a braţului ca să libereze măciuca de temut.

O[illegible]l cu macferlan nu s'a mişcat, poate n'a văzut nimic... ori poate?... Nu mai înţeleg: mi se pare că numai el e ameninţat! Repede ca fulgerul, englezul a întins braţul: măciuca a descris, vertginos, un cerc în spaţiu şi a căzut pe capul omului. Acesta a făcut un gest: de altfel englezul i-a şi prins pumnii în mâinile lui noduroase.

N'am mişcat: am întors doar ochii spre cel cu cicatricea. Mi-a trebuit puţin timp, ca să disting revolverul pe care îl ţinea întins în direcţia celui rănit. Privirile ni se încrucişează. Fără îndoială că citeşte spaima într'a mea: zâmbeşte: ,

— Poliţia, d-le. Nu vă speriaţi. Ar fi putut fi şi mai grav...

Apoi, arătându-mi bărbia omului lovit.

— Teddy Ferguson, ucigaşul din Dublin.

Cătuşe sdravene strâng pumnii omului. Englezul, metodic, scoate din buzunarul vestonului lui Teddy Ferguson revolverul, pe care îl ghicisem. Priveşte pe francez şi pare să-i spună:

— Aşa se procedează.

Poliţistul francez şi-a pus arma în buzunar. Cred că îşi admiră confratele. Aceasta mi se pare caraghios. Dar trenul s'a şi oprit; poliţiştii scoboară susţinând pe rănit. Rămân singur; simt că o sudoare îngheţată îmi lipeşte cămaşa pe spate şi îmi înrourează tâmplele. Uşa se deschide. Aşteptăm câteva clipe: se schimbă locomotiva şi trenul porneşte.

***

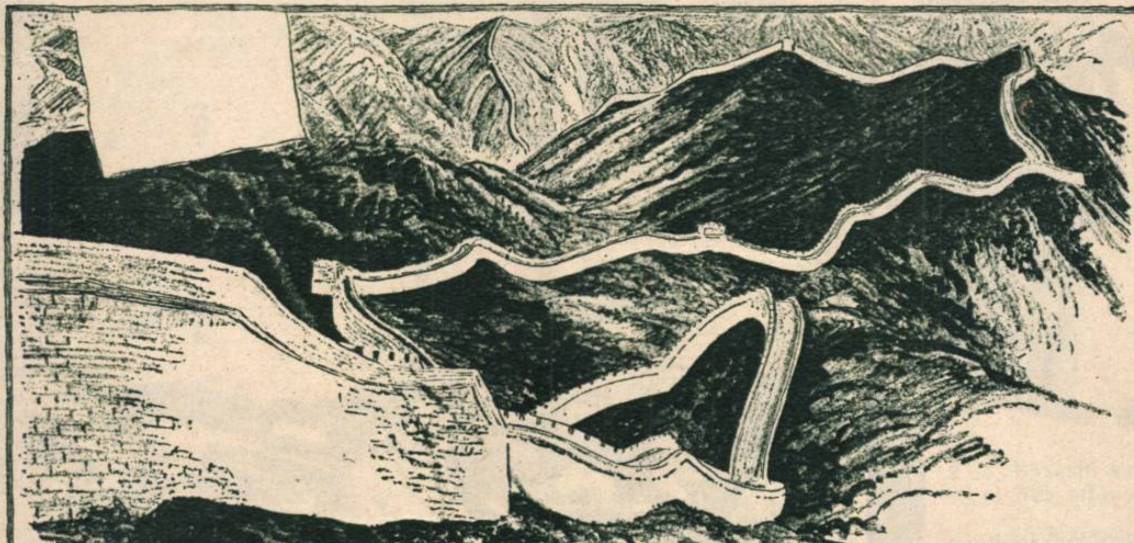
Nu-mi pot aduna gândurile. Mâna mea dreaptă e încă pe mânerul revolverului lui Stillinson; cu cealaltă strâng mânerul valizei... Şi deodată izbucnesc într'un râs nervos, tâmpit; mă gândesc la englezul dela Scotland Yard şi la chipul său mulţumit.

Mă gândesc la diamantele pe care eri seară la serata pe care o dădea la castelul din Donover Hill, lady Clearstone le purta încă pe umerii fermecători şi cari acum se odihnesc în această valiză, pe patul de vată ce Mason l-a aşternut drăgăstos....

In româneşte de P. B. M.

ÇE NU STIE TOATA LUMEA?

CEL NAI MARE CIMITIR DE PE GLOB

Intre 219 şi 204 a. Chr. a fost durată cea mai formidabilă operă omenească: zidul chinezesc ce străbate văi şi râuri pe o distanţă de o mie cinci sute de mile. Douăzeci şi cinci la sută din colosala populaţie a Chinei a fost recrutată pentru lucrările de construcţie. Ca imensitate, această realizare n'are pereche în istoria omenirei. Marele Zid se mai numeşte şi cel mai lung cimitir de pe glob, pentrucă în zidăria sa au fost înmormântaţi exact 1.000.0000 de oameni. Imediat ce unul din lucrători slăbia sau prezenta simptome de nesupunere, era ucis iar trupul său se amesteca cu pietre şi pământ, spre a forma o parte din zid.

Pentru un observator din lu..., marele zid chinezesc ar părea unui fir negru, căzut întâmplător pe harta Chinei. E singura operă omenească ce s'ar putea percepe dela o distanţă de 200.000 mile.

Se spune că ar fi fost clădit în urma unui vis al împăratului, care se vedea ameninţat dinspre nord şi căruia un vrăjitor i-ar fi spus că zidul va sfida veşnicia, dacă se vor îngropa în el cel puţin un milion de oameni.

Chinezul râde la supărare şi plânge de bucurie.
Vestmântul de doliu nu e negru ci alb.
Işi strânge singur, mâna când se întâlneşte cu un cunoscut.
Intrând într'o casă, nu-şi scoate pălăria, ci încălţămintea.
Bea ceai fierbinte pentru a se răcori.
Nu primeşte un nume permanent decât la moarte.
In încurcătură nu se scarpină în cap, ci în talpa piciorului.
In ziua naşterei are vârsta de un an.
Incalecă un cal din dreapta şi-l bagă în grajd deandaratelea.
Incălţămintea şi-o vopseşte cu alb, în loc de negru.

UN TITAN AL ISTORIEI

Shin Shi Huang Ti, primul împărat al Chinei este în istoria împărat al Chinei este în istorie singurul Titan, a cărui prezenţă ar micşora pe cei mai mulţi dintre cuceritorii lumii. A fost primul guvernant care a întrebuinţat pluralul, referindu-se la sine. El a dat ordin să se construiască marele zid chinezesc, iar cronicile îi spun: împăratul cu inimă de tigru, glas de lup şi cu priviri sfredelitoare.

Pentruca istoria să înceapă cu el, a distrus întreaga literatură, împreună cu preţioasele opere ale lui Confucius şi a condamnat 500 de savanţi la morte, pentru că nimeni să nu poată reface din memorie vre-una din cărţile nimicite. A avut 14.000 de neveste şi a fost tată a două mii opt sute de copii. La moartea sa, întreaga familie a fost înmormântată cu el.

St. sus: *La o secție de vot;* dr. sus: *D. Mironescu, ministrul de finanțe a votat la secția Clemenței. Ca totdeauna, d. Mironescu surâde.*

Duminică au avut loc în toată țara alegerile pentru Cameră. In această pagină prezentăm câteva aspecte electorale din Capitală.

Sus: *Se controlează o carte de alegător, în apropierea localului de vot;* jos: *Un cetățean desorientat în fața placardelor electorale;* dr.: *Un grup de cetățeni așteptându-și rândul, în fața unui local de vot.*

STUDENŢI, DEBITANŢI DE TUTUN

O STRÂMTĂ îngrădire a convenţiilor sociale ne cârmueşte adeseori viaţa. Cu lanţuri de mucava ni-i încercuită mentalitatea şi comicul situaţiei constă în claritatea cu care ne pătrundem de adevăr şi totuşi nu suntem în stare să facem slabul efort al descătuşării.

O scrisoare a sosit la redacţie, din partea d-lui colonel D. P. D-sa ne relatează un fapt interesant nu numai prin noutatea lui, cât şi prin sâmburele moral care-l cuprinde.

Doi studenţi au deschis un debit de tutun şi de un an şi mai bine ei exercită această meserie, care le asigură existenţa, nestingherindu-i totuşi dela îndatoririle de ordin intelectual.

„Nimic extraordinar" — spune d. colonel — „banal poate — e totuşi exemplul de a nu pierde timpul, de a dormi pe băncile Şoselei sau Cişmigiului, sau de a recurge la economiile cucoanelor vârstnice.

Gestul studenţilor Nicolae şi Mircea Ivanovici dela facultatea de drept, s'ar cuveni să aibă o puternică rezonanţă în sufletul tineretului nostru studios. Ce minunat te poţi pătrunde de viaţa prin muncă, fie ea coborită la o oricât de umilă treaptă. Cu ce şi-au pierdut din prestigiu cei doi fraţi, băeţi din cale afară de sârguitori în liceu, rămaşi deodată la mijlocul anilor de studenţie, fără existenţa asigurată?"

E impresionantă demna poveste a tinerilor negustori de ocazie cari servindu-şi clienţii, îşi aruncă la dese răstimpuri ochii pe filele cărţii, aşezată timid într'un colţ al mesei, tixită de ziare.

Debitul de tutun e aşezat în preajma arsenalului la „vad bun" cum se spune în limbaj negustoresc. Ofiţerii şi soldaţii curg pe acolo la fiecare pas. Apoi nici numărul civililor nu e mai puţin numeros. Sunt fabrici prin apropiere şi o importantă intersecţie de străzi.

Intri în mica prăvălioară. Un băiat cu înfăţişarea cuminte, modestă, aşa cum îi şade bine unui tânăr, — stă gata să te servească.

— Credeţi-mă, mi-a fost foarte greu la început. Eram jenant în faţa colegilor, cari îmi intrau întâmplător în prăvălie, sau mă zăriau în treacăt din tramvai. Mai ales fetele nu mă cruţau...

— Ce cauţi aici? Te-ai lăsat de şcoală?

— Nu, dar trebue să mai fac ceva pe lângă studii. Nu te poţi explica tuturora, — începe să mi se destăinuiască tânărul. — In nopţile când am materie de preparat, ţin debitul deschis fără întrerupere. Maşinile se opresc în trecere şi numai ce auzi pe câte cineva strigând dinăuntru.

— Băete, un pachet de ţigări!

Ce să faci nu poţi atrage atenţia că te-a jicnit.

— Câştig esc?

— Da, întreţinerea şi taxele. Poate că ar merge mai bine dacă numărul debitorilor n'ar fi atât de numeros.

Studentul Ivanovici în faţa tutungeriei sale

Dintr'un raft studentul scoate un calendar pe al cărei file stau tixite cu litere minuscule zeci de nume.

— Aici dau colegii „lovitura" Şi sunt atât de răi platnici! Apoi lor li se adaogă cei cari au oarecare spirit de şicană. Vine într'o dimineaţă un domn — ca litatea socială nu i-a pot da in vileag, din respect pentru camarazii d-sale — şi cere zece ţigări. In tabacheră mai avea încă două. Aşează ţigările, una începe s'o fumeze şi nu-mi plăteşte decât nouă, susţinând că mai înainte a avut trei ţigări. N'am pierdut decât doi lei şi douăzeci de bani dar am vrut să vă dau un exemplu.

In timpul convorbirii noastre mica prăvălioară era invadată de fel de fel de clienţi. Mi-am aruncat ochii din pragul ei. La câţiva paşi un alt debit, al băcanului vecin.

— Din cauza imediatei apropieri — îmi spuse studentul surâzând, se fac fel de fel de confuzii. Staţi numai puţin şi aveţi să vedeţi.

Intr'adevăr n'a trecut mult şi o ordonanţă grăbită a intrat cerând două meseriaşe şi de cinci lei cafea. Am izbucnit în râs.

— De cinci lei cafea?

— Da, pentru cucoana lu'dom plutonier.

La intrarea în debit sus, deasupra uşii stă izbindu-ţi privirile un trabuc luminos. E o invenţie brevetată a unuia din studenţii Ivanovici. Uriaşa ţigare e lucrată din sticlă groasă şi tiparul de aluminium a costat mult; de-aceea e pusă în comerţ cu suma de 1000 lei.

— Am izbutit să vând câteva din ele, pentrucă noaptea trabucul are un minunat efect de lumină.

— După licenţă rămâneţi tot aici ?

—Nu cred. Incerc chiar de pe acum să lichidez. Aş preda debitul tot unor colegi, dar lipsa de încredere e mare. Eu când am intrat întâi aici, câţiva negustori închiseseră înaintea mea. Am reparat pereţii, am făcut instalaţia electrică pe care o vedeţi şi încetul cu încetul a început să meargă. Judecând după micul succes pe care l-am avut în întreprinderea mea, am încercat să conving şi pe alţi colegi să se ocupe şi ei cu câte ceva, pe lângă studii.

Tatăl unui student dela O. N. E. F., are o turmă de bivoliţe în Transilvania. Vroiam să-i aranjez să-şi poată deschide o mică lăptărie la Casa Femeii. N'a avut curaj şi lucrurile au rămas baltă.

Şi aş putea să vă dau atâtea exemple...

Eu părăsesc debitul, pentrucă munca e prea extenuantă — trebue să stai vecinic cu atenţia încordată — şi apoi vreau să fondez la toamnă o societate studenţească, după modelul celor germane.

Il ascultam vorbind şi simţeam o intensă mulţumire sufletească.

Iată însfârşit un exemplu model al generaţiei de astăzi. Fără umbră de morbiditate în atitudinile psihice, tânărul a reuşit să ia astăzi viaţa aşa cum e, călcând ingustele bariere ale unei mentalităţi searbede şi atât de dăunătoare mersului spre progres.

MARGARETA NICOLAU

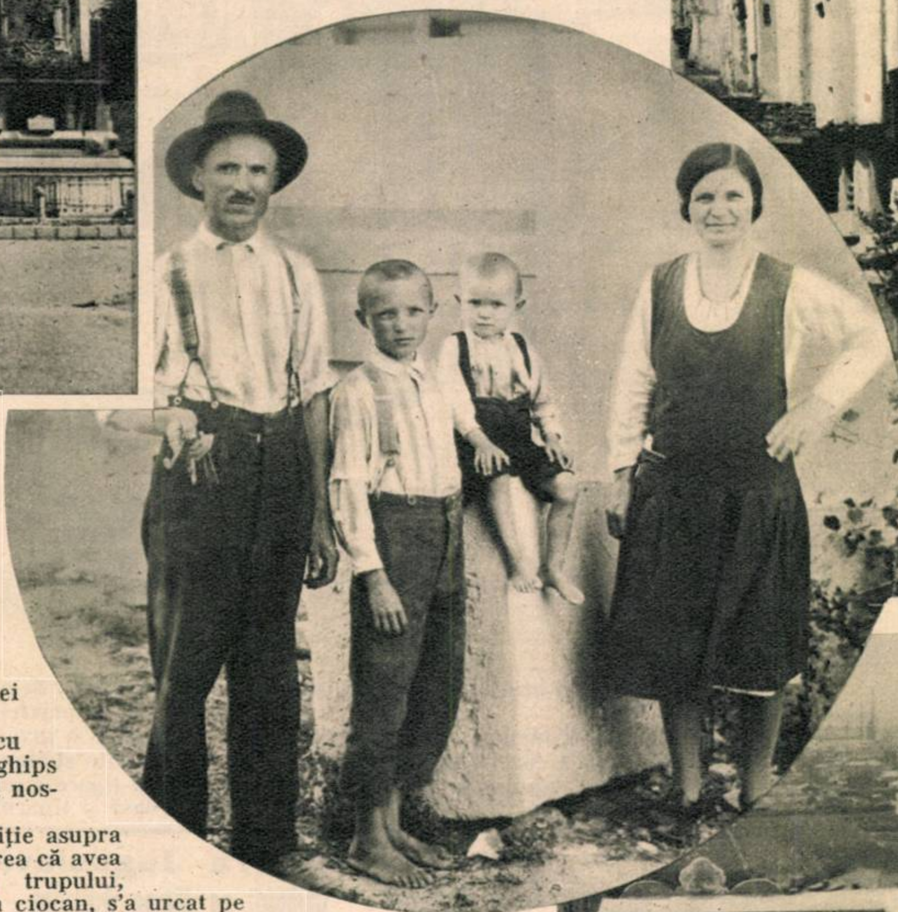
SE DĂRAMĂ ARCUL DE

UN comunicat al primăriei municipiului a anunțat zilele trecute, că în cel mai scurt timp, anahronismul arhitectonic, care decorează de zece ani șoseaua Kiselef, Arcul de Triumf, va fi dărâmat în cel mai scurt timp.

Proectat încă din anul 1920, printr'o lege votată de Parlamentul Federației Naționale, în virtutea vechiului obiceiu al pământului, s'au pus fundațiile și a fost lăsată apoi în părăsire vreme de doi ani, până în 1922, când a avut loc, la Alba Iulia, impunătoarea serbare a încoronării.

Stânga: *Vedere generală a Arcului de Triumf.* Jos: *Florea Codreanu, intendentul Arcului și familia lui.* Dr.: *O parte din șantier. Se văd pereții ruinați ai clădirii.*

Cu câteva luni înainte de serbări a început construcția pilonilor de beton, cari susțin clădirea și în grabă, pentru a putea întâmpina cu demnitate intrarea triumfală a Suveranului în Capitală, Arcul de Triumf a fost „terminat" cu un soiu de ziduri de paiantă, trestie și moloz, peste care s'au montat efigiile în bronz, ale Regelui Ferdinand și Reginei Maria .

Cele șase laturi au fost decorate cu șase statui, parte din piatră, parte din ghips reprezentând figuri eroice din trecutul nostru militar.

Dar unul din arhitecți făcând opoziție asupra aspectului „Dorobanțului", care i se părea că avea capul prea disproporționat de restul trupului, sculptorul respectiv a pus mâna pe un ciocan, s'a urcat pe soclu și cu câteva lovituri, a răsturnat capul operei sale. Deoarece spre a confecționa un alt cap, timpul era prea scurt, fragmentul de statuie rupt cum era, a fost repus la locul lui și întreaga figură îmbrăcată în pânză.

Și pe sub acest Arc de Triumf au trecut Suveranii României și glorioasele lor armate, la intarea în Capitală, după încoronare.

Timpul a trecut. In fiecare an, Parlamentul lua în discuție terminarea clădirii Arcului de Triumf, dar până la punerea în aplicare a legii, se terminau și fondurile. Astfel că în bugetul României Mari, a tot figurat — la capitolul „monumentelor istorice", — un fond special, care din motive necunoscute și-a schimbat mereu destinația .

Intre timp însă, împletitura de sârmă și legăturile de trestie n'au mai putut susținea tencuiala de moloz și încet, încet, tot monumentul s'a dărăpănat, ajungând într'un hal de plâns. Statuele decorative au fost coborîte de pe socluri și aruncate bucăți, bucăți, în depozitul de materiale. Inconjurat de un gard înalt, Arcul de Triumf ajunsese, în ultima vreme, o rușine a Capitalei, pe lângă care edilii și oficialitățile nu-și conduceau niciodată oaspeții străini.

Berman, reporterul nostru fotografic, are daruri speciale de cercetător și în cazul de față de... arheolog.

El pândia de mult, prilejul de-a cerceta interiorul arcului. După multe greutăți a reușit să pătrundă și să ia câteva clișee. Or, odată cu comunicatul Primăriei s'a gândit că n'ar fi rău să fotografieze, pentru posteritate, cel mai oribil spectacol arhitectonic al Capitalei, astfel ca și generațiile viitoare să știe că și Bucureștii au avut odată un... Arc de Triumf.

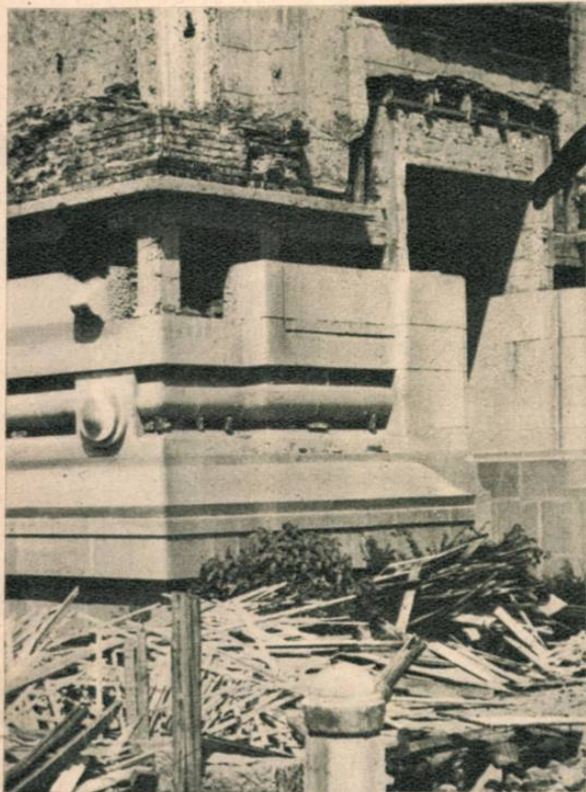
. Am plecat cu el, să fotografiem clădirea cu împrejurimile ei și odată operația terminată, am pătruns în șantierul care s'a creeat pe acest loc, chiar sub arcada clădirii. Gardul înalt a fost dărâmat și în locul lui se montează un altul mai mă-

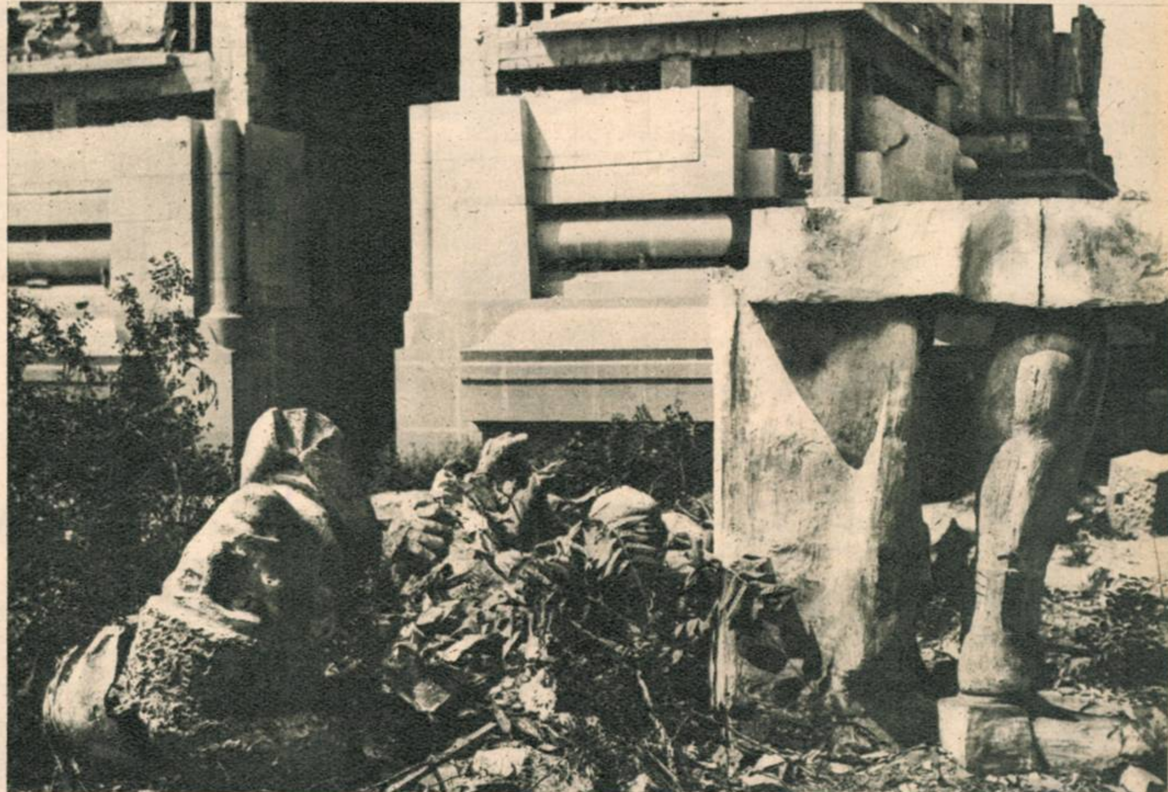

TRIUMF?

runt. Câţiva lucrători ajustează scândurile cu fierăstrăul.
— „Ce-au dorit domnii?"
Cu această întrebare ne întâmpină „intendentul" Arcului de Triumf, Florea Codreanu.
— „Dar dumneata cine eşti?"
După ce omul îşi declină calitatea, îl luăm repede:
— „Noi suntem dela serviciul de arhitectură al Primăriei şi am venit să luăm câteva fotografii ale Arcului".

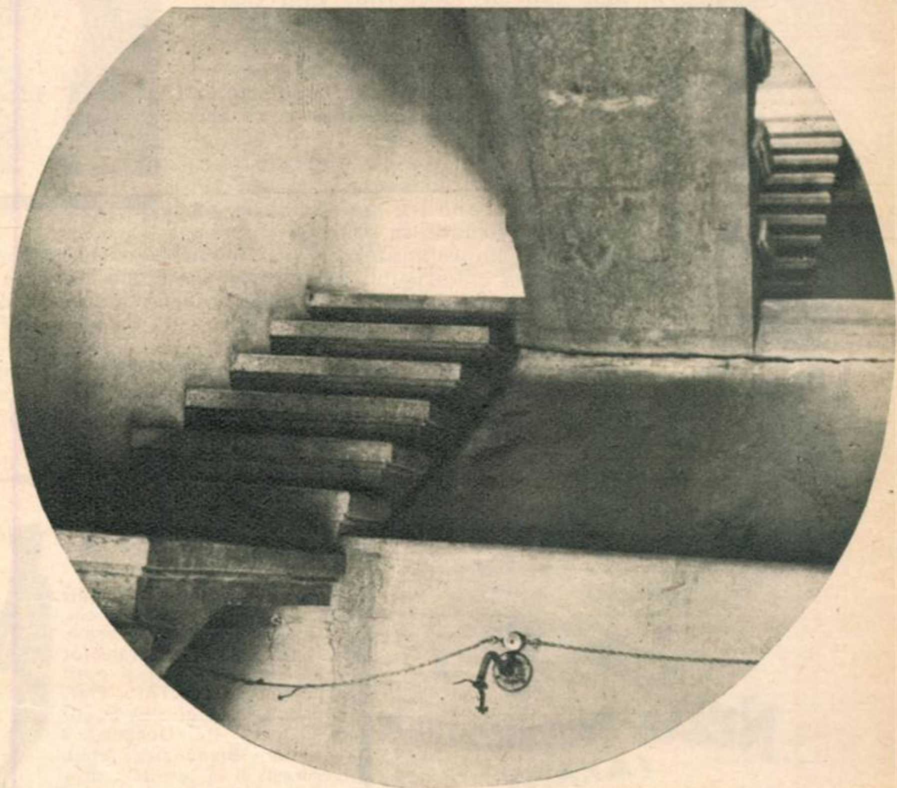

In dreapta paginei sus: *Picioarele dorobanţului, depozitate într'o magazie, alături de alte frânturi de statui.* Alăturat: *Carcasa de ghips, găurită, a faţadei, fotografiată din interiorul Arcului.* Dr. sus: *Capul dorobanţului răsturnat în ţărână, alături de un picior al legionarului roman.* Dreapta: *Un fragment din scara de beton a Arcului.* Stânga: *Printre găurile podelelor de pe terasă, au răsărit o mulţime de plante*

— „Păi, dar vedeţi că nu e voie, fără autorizaţie".
Am scos la iuţeală... cartea de alegător, i-am ţinut-o câteva secunde în faţa ochilor şi...
— „Să trăiţi, aşa da...!
Alte două legitimaţii de aramă, cu efigia regelui Carol, au făcut omul mai vorbăreţ
— „Se dărâmă, ori nu?"
— „Ce să dărâme dom'le, ce aşa merge, pe dărâmatelea?"
—„Păi n'ai văzut că primăria a dat comunicat?"
— „Nu-l dărâmă, domnule, că prea s'au băgat multe meleoane în el. De zece ani de când stau aici cu nevasta şi cu copii, au mai vrut să-l dărâme de vreo cinci ori, dar n'a mers. Şi credeţi că tocmai acum, pe timp de criză, or să găsească ei bani, să angajeze lucrători şi să facă balamuc aici?"
Bietul om îşi apără slujba. Odată monumentul ras dela suprafaţa pământului, Codreanu ar trebui să treacă din nou în centrala Ministerului de Domenii, cu angarale pe cap, chirie şi altele. Aci are cel puţin o magherniţă de lemn, alături de magazia de materiale, unde de bine, de rău locueşte de zece ani. Apoi are aer curat slujbă'n aer liber şi copii lui cresc voinici, în parfumul teilor de pe şosea.
In timp ce discutam cu el, Berman iscodia în dreapta şi'n stânga, trăgând placă după placă. Sub arcadă sunt risipite blocuri de piatră de diferite dimensiuni. Intr'o magazie din stânga, biata statue a dacului zace ruptă în două. Intr'o parte capul, în cealaltă picioarele. Ghipsul e crăpat de tot şi abia se mai ţine. Alături alte statui sfărâmate, ici picioarele legionarului roman, dincolo capul eroului dela Mărăşeşti. Arcada este decorată cu numele localităţilor istorice, în care armatele române au repurtat victorii însemnate. Dar pe ambele frontoane, sus, s'au înscris o serie de date glorioase, care au fost gravate probabil pentru vrăbiile care sboară la acea înălţime, căci pentru simplu pieton, descifrarea lor nu se poate face decât cu binoclul.
Şi acum urmează partea cea mai interesantă, o latură pe care marea majoritate a bucureştenilor n'o cunosc.
— „Să vedeţi de sus, de pe terasă, ce privelişte frumoasă e!" Ne spune femeea lui Codreanu. „Eu n'am fost, da' mi-a spus Florea că se văd Bucureştii dela un cap la altul".

—„Am putea veni cu o scară de pompieri, ca să ne urcăm sus?" întrebă Berman.
— „Ce scară de pompieri, poftiţi de vă urcaţi pe scara de beton".
Iată ceeace nu ştiau bucureştenii: Arcul de Triumf are o scară de beton armat, care porneşte în spirală şi ridică apoi în 14 porţiuni cu repaosurile lor. Treptele, în număr de 167, au o lărgime numai de o jumătate de metru. Balustradă nu există, decât pe o mică porţiune, la una din scări, jos. Pentru restul urcuşului, într'o

curând șandramaua, aceasta se va prăbuși poate peste el .

Și totuș avem o remarcă de făcut. Fundamentul, pilonii susținători și scara Arcului de Triumf, sunt atât de puternic construite, din beton armat, încât dărâmarea lui completă, ar fi o inutilitate costisitoare. Dacă s'ar curăța fațada de ghips și s'ar acoperi încet, încet cu blocuri de piatră, credem că, cu o cheltuială minimă, s'ar putea da Capitalei un monument demn de ea.

Prin poziția în care este așezat Arcul de Triumf, el ar constitui un element de atracție pentru provinciali, ca și pentru străini.

Iar în ceeace privește decorația soclurilor, credem că sculptorii români ar putea furniza lucrări de mare va-

Sus: *Priveliște spre șoseaua Mihail Ghica, luată de pe terasa Arcului de Triumf. Dreapta: Statuia fărămițată a bietului răsboinic dac*

parte e peretele, pe lângă care trebue să mergi foarte aproape, în cealaltă abisul, care te amețește ,dacă te uiți în jos.

Codreanu s'a înarmat cu o legătură cu chei și când cu sufletele la gură am ajuns sus, în capul scării, ne-am găsit în fața unei uși de fier, ferecată. Cheile au intrat în acțiune și cum se întâmplă deobiceiu în cazuri din acestea, abia ultima s'a potrivit. Ușa a scârțâit prelung, — țipătul ruginei — și s'a deschis greu. Peste o clipă ne aflam pe o terasă dreptunghiulară, având în mijloc cupola luminatoare a scării. Priveliștea, în depărtare este într'adevăr splendidă .

Dar halul în care se află terasa, ca și întregul aspect exterior al Arcului este pur și simplu lamentabil. Ghipsul zidurilor împrejmuitoare este crăpat în lung și'n lat, decorațiile sunt sparte, geamurile luminatorului așișderea; una din ferestrele de metal zace rezemată de zid, iar podelele de lemn, așternute deasupra unor căpriori, acoperite apoi cu carton asfaltat, sunt ruinate, găurite, iar din aceste cavități au răsărit plante de diverse varietăți, care cresc în voe, alimentate de ploi, vânt și soarele puternic.

Tragem câteva plăci (cu această ocazie am constatat că reporterul nostru fotograf este un excelent acrobat, cățărându-se atât pe cupolă, cât și pe balustrada împrejmuitoare) și coborîm pe scara aripei stângi. Pe la mijlocul coborișului ne oprește un tablou impresionant. Vedem printr'a deschizătură a zidului interior, carcassa de moloz „fațada" nenorocită a arcului. Un fel de sită rară, pe care este aplicat ghipsul, amestecat cu moloz.

In așa numita „curte" a arcului, au răsărit un măr, un teiu, un corcoduș și încă vre'o trei pomi pe cari nu i-am putut identifica. Copacii se desvoltă în voie, îngrijiți cu multă însuflețire de harnicii copii ai intendentului.

Bietul Florea! El nu știe că dacă primăria nu va dărâma cât de

loare, fiind astfel încurajați, pe aceste timpuri de apăsătoare criză.

Credem că d. primar va reveni asupra hotărîrii luate și va studia chestiunea sub latura de mai sus. Dar îi rugăm în numele bucureștenilor, pe cari d-sa îi gospodărește, să nu lase această misiune pe seama unei comisiuni, căci în acest caz, nepoții noștri vor putea admira și ei jerpelitura, care tronează în mijlocul șoselei Kiseleff, ca un vestigiu jalnic al administrației noastre de stat, iar străinii ar putea întreba spre confuzia noastră — la fel cu cel din anecdotă —: „De când datează aceste ruini antice? E desigur un monument foarte vechi!"

L. MIRON

LEPRĂ!...

SHARKEY, temutul Sharkey, reluase marea. Dupăce colindase doi ani pe coastele Conomandelului, nava sa „Fericita Eliberare" încrucişa din nou în largul Americei Spaniole. Pescăreşti sau negustoreşti, corăbiile fugiau când velele sale cârpite se iviau ameninţătoare deasupra orizontului violet ale Mării Tropicelor.

Ca păsărelele ce se ascund când şoimul se aruncă asupra livezii, ca şi poporul junglei care se târîşte pe pământ cutremurându-se, când aude urletul tigrului, astfel la bordul tuturor navelor, dela cele din Nantucket, vânătoare de balene, la cele din Charleston cărătoare de tabac, dela cele din Cadix încărcate cu produsele Spaniei, până la cele ce merg să ducă departe zahărul Antilelor, spaima fu mare când se află că grozavul pirat se avântase din nou pe ocean.

Unii se ţineau aproape de coastă, gata să caute adăpost în portul cel mai apropiat, alţii ocoliau marile drumuri comerciale; nu era comandant, oricât de curagios, să nu se fi simţit uşurat când îşi aducea sub protecţia vreunei citadele, încărcătura şi pasagerii.

In toate insulele se vorbia de epave arse plutind pe valuri, de luciri zărite noaptea la orizont, de cadavre găsite pe plajele Bahamelor.

Se cunoştea după mii de semne că Sharkey reluase şirul isprăvilor lui sângeroase.

Apele acestea liniştite, insulele acestea încununate cu palmieri şi înconjurate cu aur, erau prin tradiţie adăpostul vânturătorilor de mări. Ele primiră întâiu pe nobilul aventurier, omul de naştere înaltă şi de onoare, care lupta ca patriot, însă ştia la nevoe să se despăgubească de pierderi, pe spinarea Spaniolului. Figura aceasta eroică dispăru după un secol. Apoi se iviră *bucanienii* simpli hoţi, cari aveau însă un cod al lor propriu, ascultau de şefi de seamă şi se uniau pentru isprăvile mai mari. La rândul lor dispăruseră şi ei. Odată cu dânşii se sfârşi cu flotele ce le aveau şi cu prădarea oraşelor.

Avură însă cel mai grozav urmaş în pirat, sângerosul nomad al mărilor, alungat prin legi, în luptă cu omenirea întreagă. Din toţi acei pe cari îi văzu începutul veacului XVIII niciunul nu poate să se potrivească în curaj, în cruzime, în faimă rea cu Sharkey.

Intr'una din primele zile ale lui Mai 1720, „Fericita Eliberare" era în pană, cu velatura redusă, la vre-o cinci mile Vest de strâmtoarea Vânturilor. Ea pândia prada uşoară, nava de comerţ bogată, pe care bunăvoinţa Alizeelor i-ar aduce-o la îndemână. Era de trei zile acolo, mic punct negru, sinistru, singur în mijlocul imensului cerc de safir tras de unde.

Orele se scurgeau, aşteptarea se prelungia, Sharkey se simţia fierbând de mânie.

Cu râsul său obişnuit, care semăna mai mult a nechezat, el îl înştiinţase încă de noaptea trecută pe Ned Galloway, cârmaciul, că va face ca echipajul primei nave capturate să plătească scump îndrăzneala de a-l fi făcut să aştepte atât.

Careul căpitanului era o încăpere mare, împodobită cu o mulţime de obiecte de preţ, acoperite însă de pete şi înfăţişând ochilor un amestec ciudat de lux şi dezordine.

O lampă de aramă, spânzurată de tavan, îşi vărsa lumina pe desordinea aceasta şi pe cei doi oameni, cari, în cămaşe, cu o sticlă de rom între ei şi cu cărţile în mână, păreau adânciţi într'o partidă de pichet. Ned Galloway cârmaciul era de fel din New Orleans, tâlhar de cea mai rea speţă, ultim vlăstar nemernic al unei cinstite familii puritane.

Membrele vânjoase, statura uriaşă, arătau în el moştenirea unui lung şir de strămoşi trăiţi în cumpătare şi credinţă. Bărbos până la ochi, cu o coamă de leu aspră şi stufoasă, ochii de un albastru limpede, însă plini de foc, cu inele enorme de aur în urechi, era idolul femeilor de pe toată coasta, de la Tortuga la Maracaibo. O basma roşie pe cap, o cingătoare de mătase albastră, pantaloni de catifea brună care aveau la genunchi panglici de culori vii, însfârşit cisme înalte de mare, completau îmbrăcămintea acestui Hercule pirat.

Cu totul diferit era căpitanul John Sharkey. Faţa lui uscată, rasă, avea o paloare de cadavru şi soarele Indiilor întărise şi mai mult culoarea ei de pergament. Era aproape chel; numai câteva smocuri dintr'un păr ce seamăna cu vata, îi încoronau fruntea dreaptă şi 'ngustă.

De nasul subţire şi ascuţit se apropiau doi ochi albaştri, cu privirea rece, încercuiţi cu roşu ca acei ai unui dulău, în faţa cărora oamenii cei mai curagioşi se dădeau îndărăt cu desgust şi spaimă. Mâinile sale osoase, cu degete lungi şi subţiri se frământau ca antenele unei insecte, jucându-se într'una cu cărţile şi cu o grămăjoară de piese de aur portugheze, ce se găsia în faţa sa.

Partida fu deodată întreruptă, de o isbitură puternică, uşa se deschise şi 'n careu năvăliră Israel Martin, bossemanul şi Ned Foley, şeful tunar. Sharkey într'un moment se ridicase cu câte un pistol în fiecare mână, cu o scânteere sălbatică în ochi.

— „Ce înseamnă asta, ticăloşilor, strigă. Văd bine că dacă din când în când nu dobor pe câte unul din voi, aveţi să sfârşiţi prin a uita cine sunt. La mine să intră ca într'o cârciumă din Wapping?"

— „De, căpitane Sharkey, răspunse Martin, cuvintele astea au sfârşit prin a ne cam plictisi. Ne e de-ajuns! Nu există mai multe feluri de ofiţeri la bordul unui vas pirat; şeful tunar, cârmaciul şi bossemanul trebue să fie pe aceeaş treaptă.

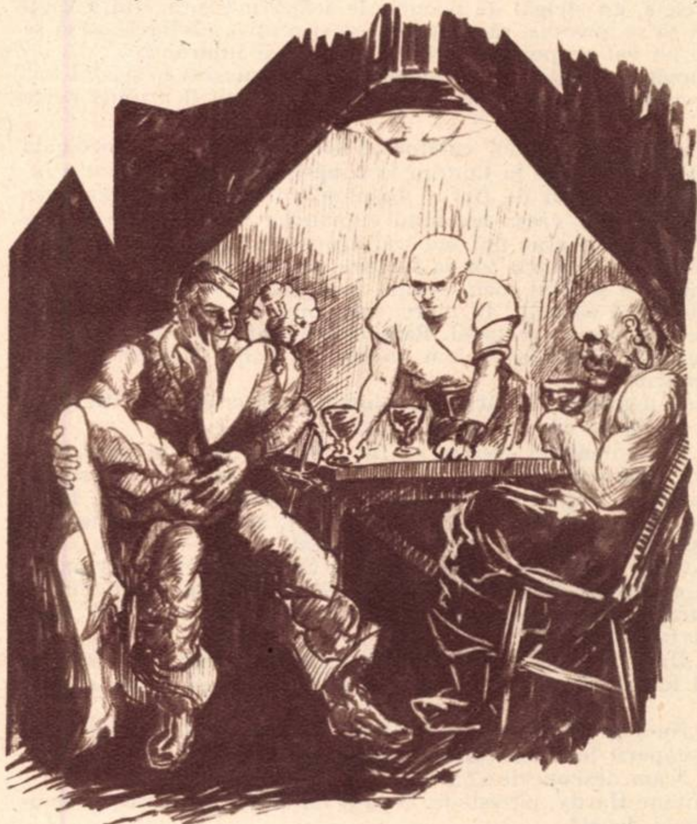
— „Zis-am eu vreodată altfel? întrebă Sharkey, slobozind şi o înjurătură printre dinţi.

— „Ne-ai ocărât şi înjosit în faţa oamenilor şi nu înţeleg de ce ne-am pune acum pielea noastră în joc pentru a o apăra pe a ta, împotriva echipajului.

Sharkey înţelese că se plănuia ceva grav contra lui.

Puse pistoalele pe masă şi trântindu-se în fotoliu, arătă într'un rânjet toţi dinţii săi galbeni.

— „Desigur, zise, că e un lucru destul de trist ca doi flăcăi de valoarea voastră, dupăce m'au ajutat să golesc atâtea sticle şi să tai atâtea beregate, îmi fac atâta scandal degeaba. Vă ştiu oameni hotărâţi cari aţi merge cu mine, dacă v'aşi cere-o, şi contra diavolului. Haide, stewardul să ne aducă pahare să îngropăm odată neînţelegerea asta".

...Donna Inez şedea în braţele lui Sharkey...

— „Nu e timp de băut, căpitane Sharkey, îi răspunse Martin. Oamenii ţin sfat în jurul marelui catarg, pot să vină aici din clipă în clipă. Gândurile lor nu sunt tocmai liniştitoare, deaceea am venit să te vestim".

Sharkey luă din părete o sabie cu garda de bronz.

— „Mişeii!" urlă el. „Dupăce voi spinteca pe vreunul din ei, au să se înveţe minte".

— „Sunt vreo patruzeci la număr", adăogă Martin, şi se lasă conduşi de Sweetlooks, şeful de echipaj. Te-ar sfâşia dacă te arăţi pe punte; aici cel puţin putem avea oarecare posibilitate să ne apărăm cu pistoalele.

Deabea sfârşi vorbele acestea, că o lovitură puternică ce părea dată cu mânerul unui pistol, sgudui uşa; imediat apoi, un om, brun, cu un semn roşu pe obraz, tăbări înăuntru. Era însuşi Sweetloocks. El mai lăsă din înfăţişarea lui semeaţă, sub privirea ochilor tulburi ce-l ţintuiau.

— „Căpitane Sharkey, viu ca sol din partea echipajului".

— „Te aşteptam Sweetloocks", răspunse cu blândeţe căpitanul.

„Şti că aş avea dreptul să te tai în două pentru treaba ta de astănoapte?"

— „Se prea poate, căpitane Sharkey, replică şeful echipajului; dar dacă ai vrea să te uiţi puţin şi la cei ce mă urmează, ai înţelege uşor să nu-mi poţi face nimic, fără voia lor.

— „Nenorocire dacă venim şi noi! Strigă de sus o voce răguşită. Şi cei trei ofiţeri, ridicând capul, văzură un rând de capete bărboase, aplecate spre ei, prin deschizătura luminătorului.

— „Ei bine, ce vreţi! zise Sharkey. Lămuriţi-mă şi să sfârşim".

— „Oamenii cred, reluă Sweetloocks, că eşti Necuratul în carne şi oase şi că, atât timp cât vor naviga în tovărăşia ta, nu se pot bizui pe nici un câştig. Era un timp când în fiece zi capturam două sau trei corăbii, un timp când fiecare om avea bani şi plăceri cât poftia.

Şi uite că de o săptămână n'am mai zărit nici o pânză, afară de trei biete corăbioare, n'am mai capturat nici o navă încă de la Bahama. Pe urmă, se ştie că l-ai omorît pe Jack Bartolomew, dulgherul, sfărâmându-i capul cu un glonte, numai spre a ne învăţa să tremurăm pentru pielea noastră.

Insfârşit, nu ni-se dă rom, porţiile sunt mici. Tu nu mai eşi din careul tău, când în regulile bordului stă scris că trebue să petreci cu echipajul.

Din aceste pricini s'a hotărât astăzi în adunarea generală ca...

In acest timp, Sharkey încărcase în ascuns, sub masă, un pistol, şi poate că şeful de echipaj n'ar fi ajuns la sfârşitul discursului său, dacă în acelaş moment puntea n'ar fi răsunat de paşi grăbiţi, şi un matelot n'ar fi năvălit înăuntru.

— „O corabie! O corabie mare! strigă. Foarte aproape de noi!"

Cearta încetă într'o clipă. Oamenii alergară la posturile lor. O corabie mare, dusă încet de Alizeu, plutia, într'adevăr, la o mică depărtare, cu toate velele întinse.

Trebue să fi venit de departe şi să nu fi bănuit deloc primejdiile Mării Caraibilor, de nu făcea nimic să se ferească de nava aceasta neagră şi joasă, atât de apropiată.

Atât de mare era curajul său, încât piraţii, aducând tunurile în baterie şi înălţând pavoazul de luptă, se întrebară un timp dacă nu era cumva un vas de război, ce voia să-i atragă cu viclenie.

Insă când observară bordajele ei umflate, formele fără eleganţă, velele, un strigăt de bucurie le scăpă tuturora. Puţin timp le trebui să se apropie, să abordeze, să-şi arunce cârligele şi să se abată ca un val pe puntea corăbiei, urlând şi înjurând.

O jumătate duzină din oamenii de bord, pieriră la postul lor. Sharkey ucise pe secund, pe care Ned Galloway îl aruncă peste bord.

Nava era „Portobello" călătorind sub ordinele şi pe socoteala căpitanului Hardy, de la Londra la Kingston în Jamaica, cu o încărcătură de cercuri de fier şi bumbucării. Marfa nu prea avea mare valoare, dar cassa bordului cuprindea vreo mie de guinee şi printre călători erau doi sau trei negustori bogaţi din Jamaica, şi aduceau din călătoria lor la Londra, pungi bine umplute.

Dupăce se strânse toată prada, se aduseră prizonierii şi unul după altul fură asvârliţi în mare, sub ochii lui Sharkey, care surâdea rece la acest spectacol. Rămânea singur din toţi, pe punte, căpitanul lui *„Portobello"*, om voinic, cu ochii limpezi şi musteaţa cenuşie.

Stătea nemişcat, hotărât, sub lumina felinarelor, în timp ce Sharkey se făcea că-l salută şi-i surâde.

— „Un comandat trebue să fie politicos faţă de altul, zise Sharkey, şi să mă ia dracul de calc vreodată articolul acesta de bună cuviinţă. După cum vezi te-am oprit pentru la urmă, ţi-am dat locul ce i se cuvine unui om îndrăzneţ; acum din moment ce s'a sfârşit, poţi să mori cu sufletul împăcat".

— „Chiar aşa am să şi fac, căpitane Sharkey, reluă marinarul, căci am conştiinţa împăcată de a fi credincios îndatoririlor mele, în măsura mijloacelor. Totuş aş vrea, înainte de mor, să-ţi spun două cuvinte la ureche".

— „Dacă vrei să mă înduioşezi, e degeaba. Sunt trei zile de când vă tot aşteptam; dracul să mă ia dacă am să te las să mai trăeşti!"

— „Nu-i de asta vorba. E alt lucru pe care ar trebui să-l ştii. N'ai descoperit încă adevărata comoară a corăbiei".

— „N'am descoperit-o?...

Căpitane Hardy, păzeşte-te. O să-ţi tai ficaţii dacă nu te lămureşti numai decât!

De ce comoară vorbeşti?"

— „O! nu e o comoară în bani, nu e însă de mai puţin preţ pentru tine. E o fată!"

— „Unde-i? Dece nu se afla cu restul pasagerilor?"

— „Am să-ţi spun acum. O chiamă Inez Raminez. Scoborîtoare din cel mai bun sânge spaniol, e fiica contelui şi contesei de Raminez, pe cari i-ai înecat. Tatăl său, guvernatorul din Chagnes, se întorcea acum în acest oraş. Zăpăcită ca toate fetele, făcu la bord o legătură nedemnă de neamul ei, din care cauză părinţii, a căror situaţie nu permitea opunere, mă siliră s'o închid într'o cabină specială în spatele cabinei mele.

Pentruce îţi spun toate astea nu prea ştiu nici eu, căci te socotesc un ticălos şi mă mângâi murind, ştiind că te aşteaptă spânzurătoarea pe lumea asta şi iadul pe cealaltă".

După cuvintele acestea, căpitanul Hardy încălecă balustrada covertei şi se pierdu în noapte.

Corpul său nu se odihini încă pe nisip la optzeci de metri sub apă, că piraţii năvăliseră deja în coridorul cabinelor. Găsiră la cap o uşe închisă, pe care nu o observaseră cu prilejul primelor cercetări.

In lipsă de chee, o sparseră cu paturile puştilor.

Ţipete ascuţite isbucniră dinăuntru. Inaintând cu felinarele, zăriră retrasă într'un colţ o fată foarte tânără. Păru-i despletit îi cădea până 'n călcâe, spaima îi mărise ochii şi tot corpul îi tremura de spaimă.

Mâini brutale o înşfăcară şi o siliră să se ridice, fu târâtă plângând în faţa lui Sharkey.

Acesta o privi mult timp la lumina unui felinar şi aplecându-se îi făcu, pe obraz, cu mâna, o pată roşie de sânge.

— „Fetiţo, zise, aşa se înseamnă la noi, la piraţi mieii".

Pe urmă întorcându-se spre oameni:

— „Luaţi-o de aici şi vă purtaţi cu băgare de seamă faţă de ea. Apoi veţi scufunda corabia şi ne vom întoarce la treburile noastre".

* * *

Mare petrecere, în noaptea aceea, în careul „Fericitei Eliberări".

Se bea zdravăn. Doi oameni se mai găsiau acolo în afară de căpitan; unul e cârmaciul, celălalat e Stable, medicul bordului, care mai înainte avusese cea mai frumoasă clientelă din Charleston şi care fiind silit să fugă, deoarece pungăşise pe un bolnav, venise să-şi pună la dispoziţia piraţilor talentele şi cunoştinţele sale.

Sharkey, ca şi ei, îşi pierduse capul, era roşu de beţie şi gata de cele mai grozave fapte, când îşi aduse aminte de tânăra prizonieră. Dădu ordin stewardului negru să i-o aducă imediat.

Inez înţelesese acum totul, moartea tatălui şi mamei sale şi soarta ei ce sta în mâinile ucigaşilor.

Cunoscând însă adevărul se linişti; când intră în careu mândra ei faţă brună nu trăda nici cea mai mică tulburare, ochii ei aveau o strălucire ce arăta o mare speranţă.

Surâse căpitanului, când acesta o prinse de mijloc.

— „Să mă ia dracul! strigă el, iată ce se chiamă a fi o fată curagioasă! Par'că ar fi născută femee de pirat. Vino păsărico să bem pentru prietenia noastră!"

— „Articolul şase: orice pradă este comună! îngână între două sughiţuri chirurgul.

— „Orişicare s'ar băga între mine şi ea, îl fac praf!" urlă căpitanul, plimbându-şi privirea tulbure din ochi-i de peşte, pe rând, asupra chirurgului şi şefului de echipaj. „Iţi jur fetiţo că nu s'a născut acela care să te smulgă lui John Sharkey! Haide, şezi pe genunchii mei. Să mă ia dracul, dacă nu m'a iubit de la prima vedere. Ce ai făcut, drăguţo, de te-au închis pe corabia voastră?"

Tânăra fată dădu din cap surâzând:

— „No Inglese, no Inglese", spuse ea pe vârful limbii.

Fata golise dintr'o înghiţitură cana întinsă de Sharkey, ochii săi negri străluciau.

Aşezată pe genunchii căpitanului, se juca cu părul lui, îi mângâia faţa, urechea. Chiar cei doi ofiţeri nu-şi putură opri o mişcare de desgust în faţa acestei privelişti.

Totuş, o curiozitate, o emoţie bizară părea că se deşteaptă la chirurg; trăsăturile i-se întindeau, se contractau, ai fi zis că o fierbere cumplită îi frământa creerii.

Faţa-i colorată de vin şi de soarele tropical, se împestriţă deodată de pete livide.

— „Priveşte-i mâna, căpitane Sharkey! strigă el. Pentru numele lui D-zeu, priveşte-i mâna!"

Sharkey privi mâna care-l mângâia. Ea era de o paloare cadaverică, un fel de pânză galbenă şi lucitoare îi unia degetele, o

pulbere pufoasă şi albicioasă o prăfuia, la fel cu făina ce acopere o pâine scoasă din cuptor.

La această vedere, un strigăt de desgust îi scăpă căpitanului şi respinse cu violenţă fata. Ea îi răspunse cu un strigăt de biruinţă şi se repezi asupra chirurgului care urlând, se repezi sub masă. Atunci apucă barba lui Galloway şi-şi înfipse unghiile 'n ea. Acesta însă scăpă şi înşfăcând o suliţă din perete o ţinu la distanţă pe Spaniola ce arunca strigăte nearticulate, se strâmba şi arunca nişte priviri de nebună.

Stewardul alergă. O duseră înapoi în cabina ei şi o închiseră. După aceasta cei trei oameni, şovăitori, se uitară unul la altul. Acelaş cuvânt le ardea buzele, Galloway fu primul care îndrăzni să-l pronunţe:

— „Lepra, zise. Blestem! femeea asta ne-a molipsit de lepră!"

— „Nu pe mine, se apără chirurgul, pe mine nici nu m'a atins".

— „Dacă e aşa, adăogă Galloway mie nu mi-a atins decât barba, până mâine dimineaţă nu mai las un fir".

— „Am fost nişte dobitoci! mormăi chirurgul, dându-şi cu pumnii în cap. Molipsiţi sau nu, n'o să mai avem linişte un an întreg până nu dispare orice primejdie.

Naiba să mă ia! căpitanul ăla şi-a bătut frumos joc de noi, şi a trebuit să fim mari proşti de i-am crezut motivul pentru care spunea că ţinuse închisă fata".

Infundat în fotoliul său, Sharkey ascultase pe chirurg, ştergându-şi încet cu o basma roşie, praful fatal ce-i acoperea fruntea.

— „Şi eu? întrebă el cu un gemet grozav. „Ce zici de mine Pleşuvule? Mai pot avea vreo speranţă? Dar vorbeşte odată, ticălosule, sau te strivesc! Iţi repet, mai e vreo nădejde pentru mine?"

Chirurgul făcu un semn de negare.

— „Căpitane Sharkey, răspunse, ar fi să fac o faptă rea înşelându-te. Molima e pe tine. Când cojile de lepră sunt pe cineva, niciodată ele nu se mai pot curăţa".

Sharkey lăsă să-i cadă capul; părea încremenit în faţa viitorului înfricoşetor care îl vedea întinzându-se în faţa ochilor săi sticloşi. Cârmaciul şi chirurgul se ridicară. Cu paşi de lup, părăsiră cabina, strecurându-se dintr'o atmosferă stricată în răcoarea zorilor.

Dimineaţa se ţinu de către piraţi un al doilea sfat, care hotărî să trimită o delegaţie la căpitan.

Trimişii se îndreptau spre pupă, când îl văzură venind spre ei. Avea în ochi o privire înfiorătoare şi purta în brâu o pereche de pistoale.

— „Marea să vă 'nghită pe toţi, mişeilor! urlă el. De unde vă vine îndrăzneala să vă aşezaţi în drumul meu? Vino încoa să te turtesc, Sweeatloocks! La mine Galloway, Martin, Folley, cu patul puştii băgaţi-mi sub punte şleahta asta!"

Insă ofiţerii nu i se mai supuseră, nimeni nu-i veni într'ajutor. Oamenii se aruncară asupra lui. Unul din ei se prăbuşi, lovit de un glonte. Ceilalţi sfârşiră prin a-l doborî, şi-l legară în grabă de catargul mare.

El îşi plimba privirea de jur împrejur şi cel pe care-l privia simţia că mai pierde din curaj.

— „Căpitane Sharkey, zise Sweeatloocks, te-ai purtat rău cu mulţi din noi. Ai doborît mai adineauri pe John Mertens cu un foc de pistol. Mai demult i-ai sfărîmat capul cu un glonte lui Bartolomew, dulgherul. Toate astea ţi-ar putea fi iertate, având în vedere că ai fost şeful nostru timp de mulţi ani şi pentrucă ne-am legat în scris să slujim sub ordinele tale, atât timp cât o dura campania asta. Acum ştiu însă ce frumoasă pradă ai la bord. Eşti molipsit până 'n măduva oaselor. Atât timp cât vei fi pe vas, noi n'o să putem avea nici o siguranţă, şi'n scurtă vreme o să ajungem ca tine. Deaceea, John Sharkey, noi piraţii „Fericitei Eliberări" am hotărît ca atât cât mai e timp şi înainte ca molima să se întindă, să fi scoborît cu o barcă pe apă şi lăsat apoi în voia soartei".

Sharkey nu răspunse; se mulţumi să parcurgă cu o privire înceată, sinistră, cercul format de piraţi în jurul său.

In acest timp se lăsă la apă puiul bordului, cu palancul fu debarcat şi Sharkey cu mâinile legate.

— „Mola! comandă Sweetloocks.

— „Un moment, maistre Sweetloocks, zise unul din oameni. Şi fata? O s'o ţinem la bord să ne otrăvească pe toţi?"

— „Lăsaţi-o şi pe ea în barcă". propuse un altul.

Cu toţii aprobară ideea prin strigăte.

Cu vârful suliţelor scoaseră pe tânăra fată din cabina ei şi o împinseră spre barcă.

In corpul acesta deja în descompunere mai trăia sufletul insolent şi mândru al spaniolei; Inez Ramirez trecând prin faţa răpitorilor ei, le aruncă o privire de biruinţă.

In momentul când se liberă barca, o voce batjocoritoare se auzi de pe corabie:

— „Noroc bun, căpitane! Dumnezeu să-ţi binecuvânteze luna de miere".

Şi „Fericita Eliberare" dusă de Alizeu, lăsă în curând, departe în urmă, şubreda barcă, pată minusculă pe întinderea deşartă a undelor.

* * *

Extras din jurnalul de bord al „Hecatei" fregată de cincizeci de tunuri din Marina Majestăţii Sale, încrucişând în apele continentului american.

26 Ianuarie 1721. — Conservele de bou devenind improprii consumaţiei şi având la bord cinci oameni bolnavi de scorbut, am debarcat azi dimineaţă două detaşamente, la capul situat Nord-Vest de Hispaniola, să caute fructe.

Orele 7 seara. — Cele două bărci s'au întors aducând fructe din belşug precum şi doi boi vii. Maestrul Woodruff, declară că aproape de locul unde au debarcat a fost găsit scheletul unei femeii al cărui costum indica o Europeancă şi o persoană de condiţie.

Lângă ea se afla o piatră cu care îi fusese sfărâmată ţeasta. Nu departe se ridica un bordei în care un om locuise un timp, mărturia fiind oase, lemne jumătate arse şi altele. Dealungul coastei se povesteşte că Sharkey, sângerosul pirat, a fost părăsit prin locurile astea, anul trecut. Nu se ştie dacă a putut pătrunde în interiorul insulei, sau a fost cules de vreo corabie.

Dacă mai navigă, dee Dumnezeu, să ajungă cât mai curând în bătaia tunurilor noastre!"

Trad. de CALIN

ISTAMBUL

DUPĂ o noapte pe mare, în zori, ajungem în apele Bosforului. Navigăm între cele două ţărmuri: asiatic şi european. La Kavak, vaporul este oprit pentru controlul sanitar.

Peste puţin, acostăm în portul Istambul....

Pe ţărm, hamalii ne acostează cu strigătele lor:
— Kalabalâk!... Kalabalâk!... (bagaj).

Stg.: *Moscheea Sf-ta Sofia şi coloana bizantină;* jos: *aspect din Bosfor, la Rumelui-Hissar.*

Iar şoferii ne 'mbie cu un:
— Buiurusum efendi!... (poftiţi domnule)..

Vizitarea oraşului începe cu ascensiunea turnului Galata (Galata-Kula), de unde admir minunata privelişte a cornului de aur..., scăldat în razele de sânge ale unui splendid apus de soare.

Cu greu ne hotărîm să coborîm, dar ne consolăm la gândul că mai sunt atâtea de văzut... Ne 'ndreptăm spre podul Galata, care leagă cele două cartiere: Galata şi Stambul. De pe pod, asistăm la plecarea vaporaşelor care fac curse regulate la Prinkipo, Scutari, Ejub, Terapia, etc... Pe acest pod e un continuă dute-vino de oameni, maşini, tramvae, negustori ambulanţi, o continuă învălmăşeală şi plimbare de par'că am fi la noi, pe Calea Victoriei... Când se crapă de ziuă, acest gigant pod de fier se desface în două, permiţând trecerea marilor vapoare.

Pătrundem în inima cartierului Stambul, adevărata parte orientală a oraşului. Traversăm o piaţă de „balâk" (peşte) şi vizităm celebrul bazar... Intr'o imensă hală, nesfârşit labirint, mii de negustori, vând tot felul de obiecte, vorbindu-ţi în toate limbile globului. Ne 'ndreptăm spre moscheea Sf. Sofia pe care o vizităm, încălţându-ne nişte papuci imenşi peste pantofii noştri. Indigenii intră desculţi, după-ce şi-au spălat în prealabil picioarele, la o cişmea special amenajată.

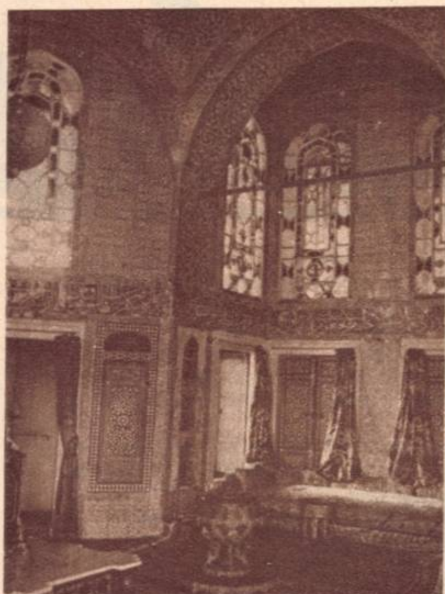

Stg.: *Uliţă din Istambul;* jos: *şlepuri de lemn, ancorate la cheiul Galatei în Cornul de Aur;* dreapta: *Fântâna lui Willhelm II, la Istambul*

Sus: *Intrarea în haremul dela Yldiz Kiosk.* St.: *Salonul în care își primea femeile sultanul Abdul Aziz.* Dr.: *Stradă din Galata*

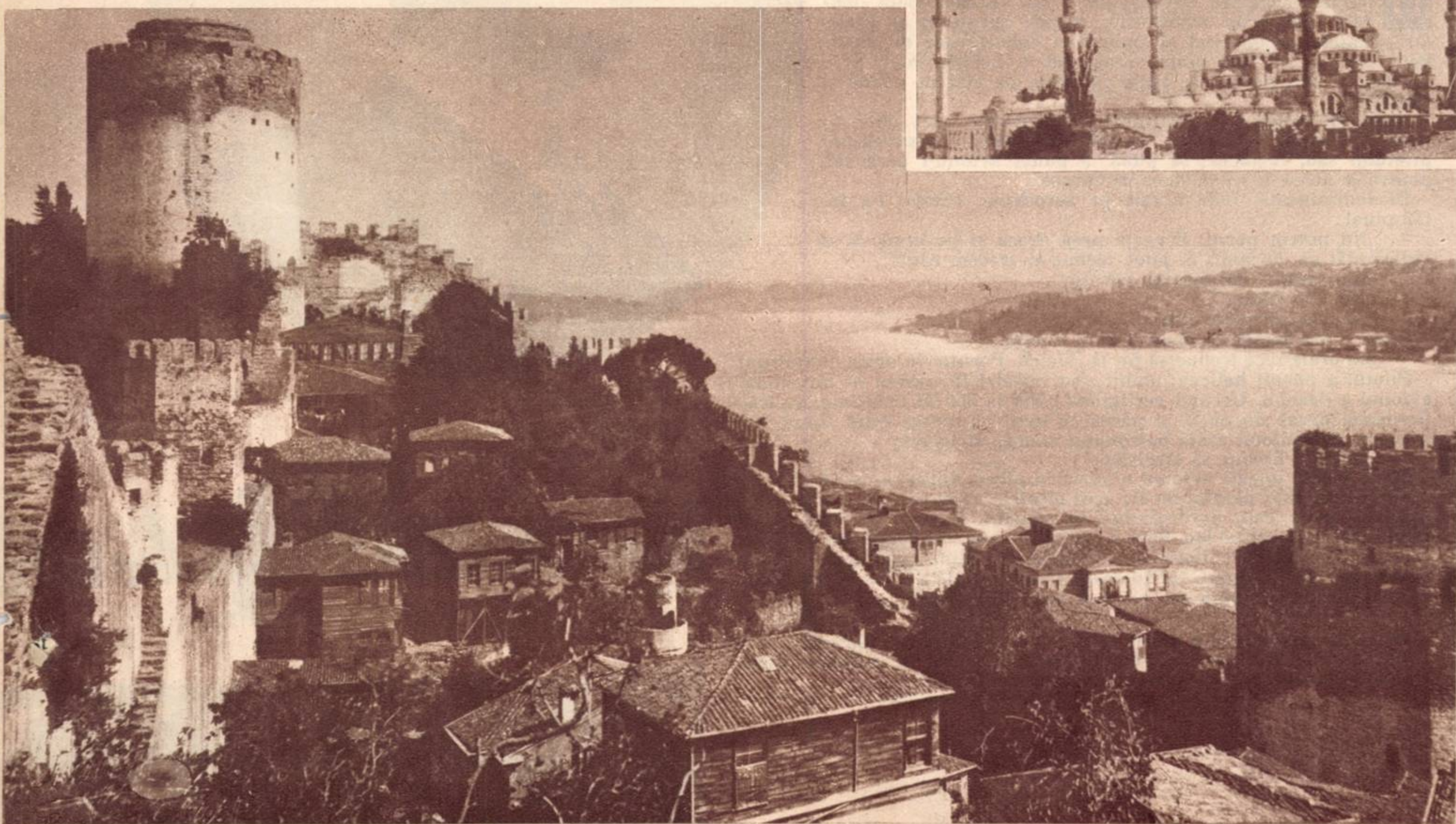
Vizităm și moscheea lui Achmed, singura care are șase minarete, în timp ce toate celelalte n'au decât unul, cel mult patru minarete. O legendă spune, că sultanul Achmed, când a pus să se construiască această moschee, a cerut architectului să-i facă un minaret cu „Altân", adică cu aur... Architectul, neavând de unde să ia atâta aur, recurse la un truc: în loc să facă un singur minaret, dar cu „altân", făcu „altân" minarete, adică „șase", dar din piatră. Vă 'nchipuiți ce cap a făcut sultanul Achmed, când architectul îi spuse că a fost o confuzie, căci în turcește, cuvântul „ALTÂN", însemnează și aur, și cifra „6".

Vizităm la rând piața Hipodrom, cu fântâna lui Wilhelm, obeliscul și coloana de piatră arsă... Pe urmă: casa în care a locuit Pierre Loti, „Yerimatan-Serai" (imensele catacombe inundate, cu

(Continuarea în pag. 21).

Jos: *Vedere din Bosfor;* dr.: *Moscheea lui Ahmed din Stambul*

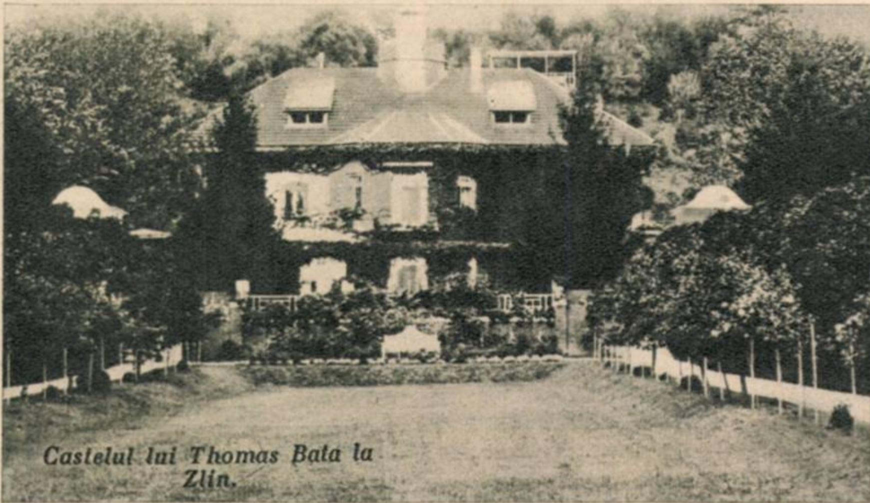

Vedere generală a orașului [illegible], fondat de Thomas Bata. Aci își avea marele industriaș principalele fabrici de încălțăminte.

A MURIT Thomas Bata

Castelul lui Thomas Bata la Zlin.

O TELEGRAMĂ scurtă a anunțat la începutul săptămânii trecute, moartea năprasnică a lui Thomas Bata, marele industriaș cehoslovac, *„regele european al ghetelor"*. Stăpân necontestat al industriei cehoslovace de ghete, Bata domina de fapt piața europeană a încălțămintei, prin produsele sale, pe cât de bune calitativ, pe atât de eftine și răspândite.

Magnatul trebuia să prezideze inaugurarea unei noui filiale la Zürich, în Elveția. De cu seară dăduse dispozițiuni pilotului său, Bogucek, să pună la punct avionu-i personal, pentru a putea pleca a doua zi în zori.

Disdedimineață, Bata a eșit pe aerodrom. Pilotul l-a întâmpinat:

— „Nu putem porni. E ceață prea deasă și nu cred să se ridice atât de curând... Și apoi, trebue să trecem Alpii".

— „Imposibil... Trebue să pornim".

— „Nu v'aș sfătui".

— „Să mai așteptăm puțin".

Peste o oră jumătate, Bata deveni nervos:

— „La orele zece trebue să fiu la Zürich. Pornim în orice condițiuni!"

Pilotul a pornit helicea; ambii s'au instalat în cabina de comandă și avionul a decolat. Urcând vertiginos până la 600 m. înălțime, au trecut perdeaua deasă de pâclă și părea că totul va merge bine. Când la un moment dat, pilotul arătă patronului manșa, strigând:

— „Pană!!! Trebue să aterisăm!"

Și cu aceeaș iuțeală avionul a intrat în picaj. Aproape de pământ însă, a întâlnit în sbor plantat un fir gros electric, care prinzând roțile, a dat aparatul peste cap, prăbușindu-l la pământ. Mașina s'a sfărâmat. Pilotul a rămas mort pe loc. Bata a fost găsit ceva mai târziu, în viață încă. L-au transportat la spitalul din citadela lui, Zlin, dar după o jumătate de oră și-a dat sfârșitul. Iar întreaga Cehoslovacie a arborat mare doliu, pentru pierderea unuia din cei mai mari fii ai națiunii.

In acest mod stupid a murit unul din cei mai mari industriași ai Europei, un adevărat creeator, omul care a instaurat în industria încălțămintei cehoslovace, metodele americane ale lui Ford.

Thomas Bata și-a început cariera în America, de unde s'a înapoiat după terminarea răsboiului. Incepând modest, fabricantul și-a asigurat prin metodele sale pozitive de lucru, simpatia generală și în consecință succesul. Și a ajuns la situația din ultima vreme, grație organizării oțelite a fabricației și a desfacerii.

In 1922, Bata pornea ofensiva cu toate armele. O urcare a valutei cehoslovace punea

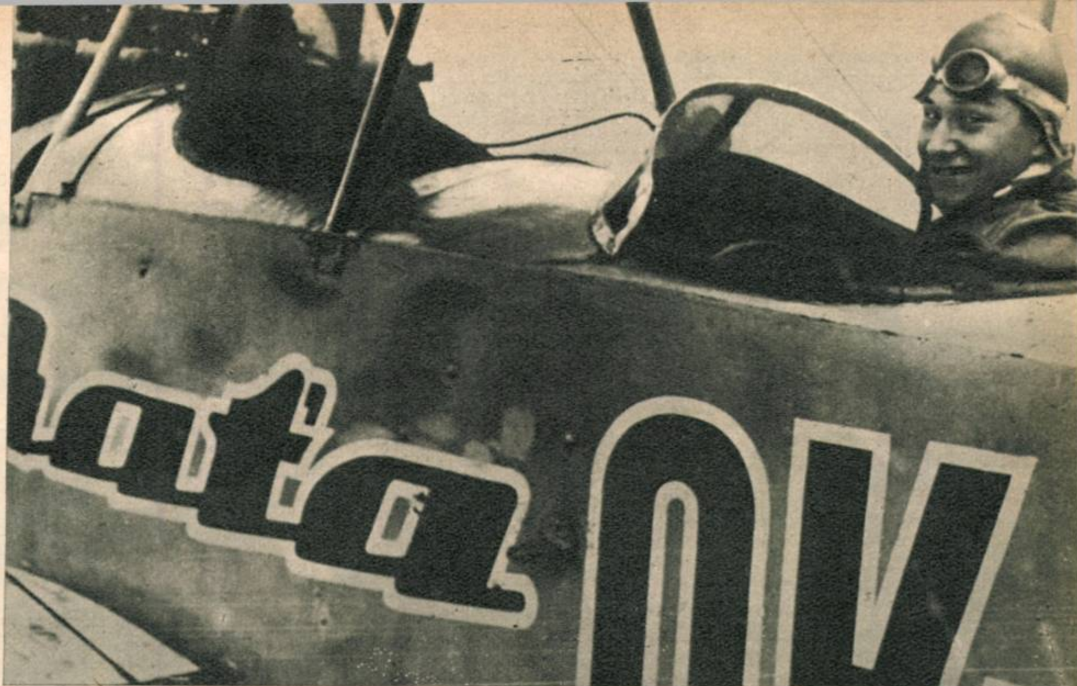
Thomas Bata

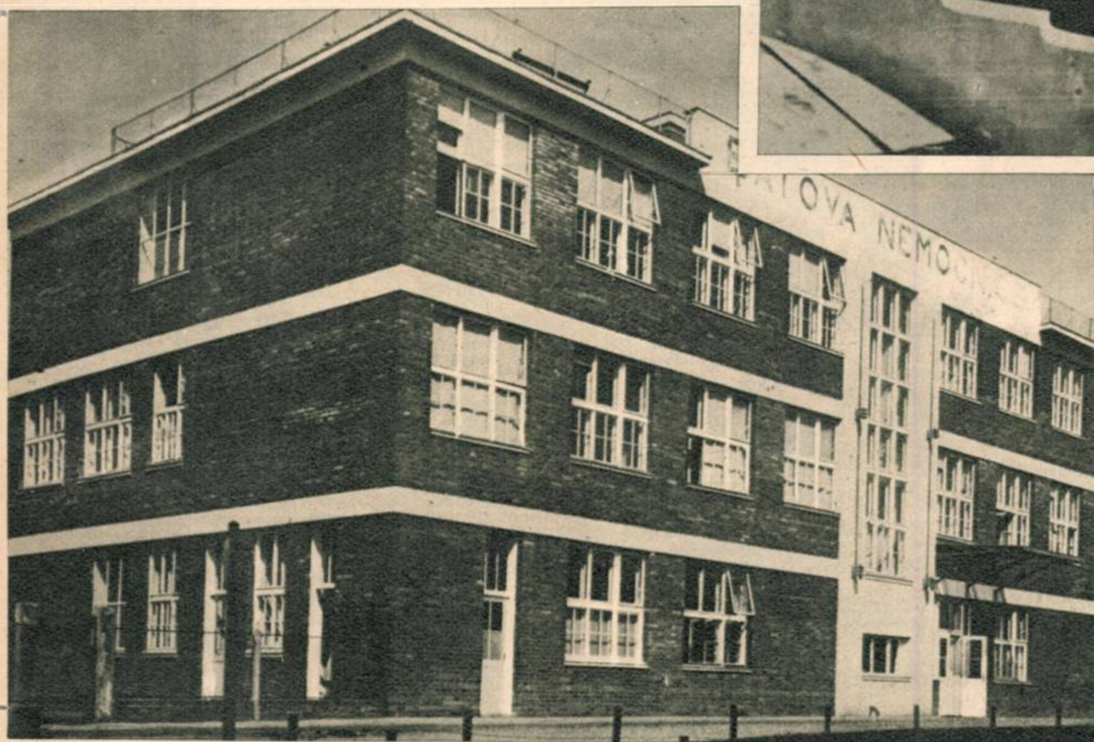

pe industriaşii cehoslovaci în imposibilitate de a mai desface produsele lor, la preţurile de până atunci. O urcare a preţurilor era necesară. Ce a făcut Bata? A ajuns imediat la un acord cu lucrătorii săi şi le-a redus salariile cu 40 la sută. Preţurile de vânzare au fost, în acelaş timp, reduse cu 50 la sută. In schimb lucrătorilor le-a asigurat hrana în condiţii excepţionale. Pe lângă fabrica sa a construit un restaurant, care putea servi masa la 5 mii de persoane, fără nici o dificultate. In acelaş timp a luat pe lucrători la participaţie, nu numai cu munca dar şi cu capitalul.

Dr.: *Fiul lui Bata, în vârstă de 18 ani, şi-a luat de curând brevetul de pilot aviator;* Jos: *Spitalul Bata din Zlin.*

Costul de producţie fiind din ce în ce mai scăzut, preţul de vânzare a urmat aceeaşi cale.

Bata avea un principiu pe care îl afişa în orice ocazie: *„Clientul nostru — stăpânul nostru"*. A făcut acestui „client-stăpân" toate înlesnirile posibile. Poate că această teoare l-a făcut să subţieze regimul lucrătorilor până la nemulţumiri sgomotoase. Tot din această cauză, reuşise să facă viaţa cizmarilor cehoslovaci imposibilă. „Vă angajez pe toţi la mine", le răspundea el acestora, când strigau că mor de foame. Perechea de pantofi se vindea între timp cu 150—400 lei, preţ la care micul industriaş nu putea produce. E drept că fiecare cehoslovac avea două, trei perechi de încălţăminte, dar cismarii ajunseseră... desculţi.

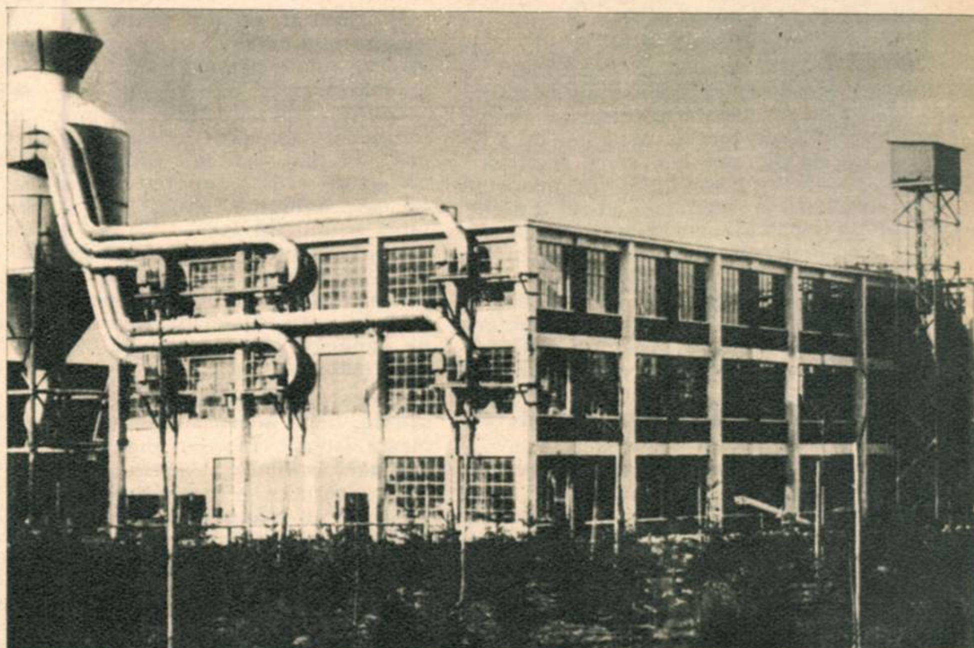
Bata mergea din triumf în triumf. Avea avioanele lui, aerodromul lui, restaurantele întreprinderilor lui, băncile, şcolile şi spitalele, însfârşit oraşul lui. Bata era totul.

Bata e archicunoscut astăzi pretutindeni, fiindcă încălţămintea fabricată de el, i-a

La un moment dat participarea capitalului lucrătorilor se ridicase la zece milioane coroane cehoslovace (circa 50 milioane lei).

De altă parte directorii uzinelor au fost interesaţi atât la câştig cât şi la pagubă.

Reducerea de preţuri la fabricate a dat întreprinderilor o desvoltare neaşteptată. Căpătând încredere în spiritul de iniţiativă al lui Bata, financiarii i-au pus la dispoziţie orice capitaluri. Bata avea pădurile lui în America, Bata avea industriile lui furnizoare de material prim necesar fabricaţiei încălţămintei, avea mijloacele lui de transport. Aşa a ajuns să-şi extindă depozitele de şi peste graniţe.

Sus: *Fabricile Bata din Zlin, au cele mai moderne sisteme de ventilaţie;* stânga: *Aeroportul din Zlin. In faţa hangarului principal, avionul cu care s'a prăbuşit marele industriaş.*

purtat numele pe toate meleagurile. In Cehoslovacia, Bata avea cele mai moderne şi mai întinse fabrici.

Magazinele lui de desfacere îşi etalează firmele în toate oraşele şi orăşelele.

Magazinul central al întreprinderilor Bata, ocupă un imens imobil cu şapte etaje, în Voclavske namesti, piaţa centrală a oraşului. In timpul recentelor serbări sokoliste, magazinul acesta a cunoscut poate cea mai uriaşe afluenţă de clienţi. Nu au rămas mulţi vizitatori ai Pragei, care să nu-şi încarce bagajul cu două, trei perechi de încălţăminte târguite la acest magazin.

E un detaliu deplasat cu prilejul ştirii despre moartea lui Bata, dar e o indicaţie necesară pentru cunoaşterea succesului acestui om. Fiindcă Bata a cunoscut un real succes.

Proecta acum să fabrice pneuri pentru industria de automobile ceho-

(Continuare în pag. 21).

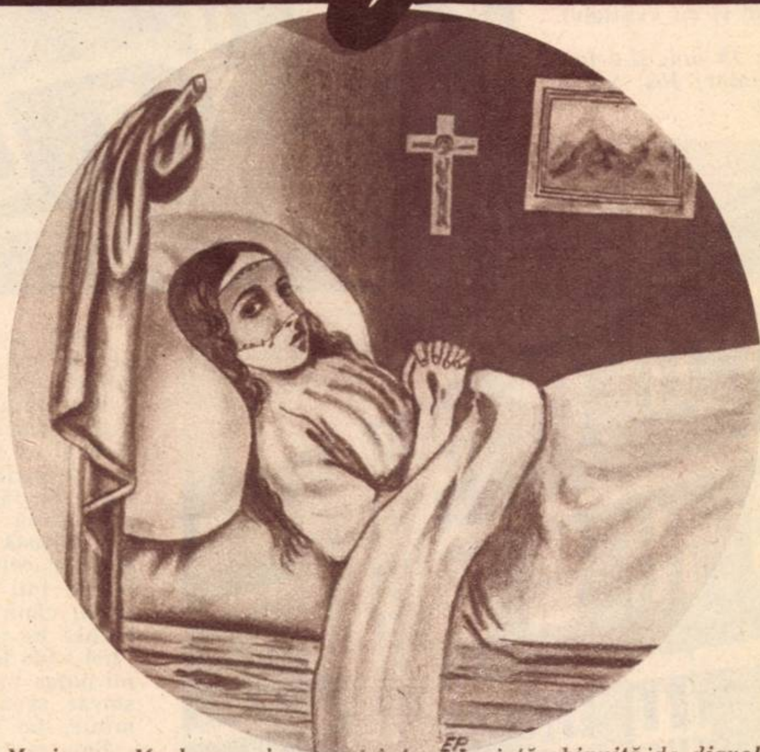
Amăgiri...

TRECUSERĂ mulți ani dela masacrul țarului și a întregei sale familii de către revoluționari, când apăru la un moment dat o tânără femee, dându-se drept marea ducesă Anastasia și pretinzând că scăpase ca prin minune din mâinile călăilor. Afacerea a făcut multă vâlvă și cei cari au învestigat cazul, au văzut că femeea, foarte convinsă de cele ce spunea, era pur și simplu victima unei iluzii.

Ioana d'Arc, fată de țărani, „auzia voci" ce o îndemnau să părăsească ferma unde trăia și să ia conducerea armatelor, care înfrânseră pe englezi.

Therese Neumann, o tânără bavareză, uimi pe clerici cât și pe sceptici, arătându-le pe frunte și pe palme stigmatele sângerânde ale crucificării, urmele coroanei de spini și ale piroanelor.

Apreciatul Abate Turmel, din Rennes, Franța, se ocupa cu seriozitate întreaga zi de îndatoririle parohiei sale, pentru ca mai apoi să stea până târziu în noapte în biblioteca sa scriind cărți în care ataca biserica și combătea tot ceeace predicase.

Maria von Morl care s'a crezut întreagă viață chinuită de diavoli

Care e explicația acestor stranii fenomene?

Distinsul psicholog francez dr. Laignel Lavastine arată că manifestări de felul acesta apar în cele mai vechi însemnări istorice și că persoanele respective nu pot fi socotite în rândul dementilor. E vorba aci de o festă pe care le-o joacă spiritul.

Citind exemple din propria-i carieră medicală, d-rul Laignel Lavastine vorbește de unul din pacienții săi, care fusese închis pentrucă încercase să-și ucidă copilul și apoi să se omoare. Această crimă nu inspira nefericitului tată sentimentul vinovăției. El susținea că un mesagiu misterios îl îndemnase să-și ucidă copilul, pentru a nu deveni bărbat.

Găsim multe cazuri similare în istoria Evului Mediu, când nenumărați indivizi își denunțau cele mai apropiate rude agenților inchiziției, sau le ucideau ei înșiși, urmând îndemnul unor „mesagii misterioase" sau „voci" care, presupuneau ei, „transmiteau" o voință divină.

Istoria a înregistrat multe așa numite cazuri de „stigmatizări" în care unele persoane desvoltă pe mâini și în alte regiuni ale corpului, inexplicabile semne religioase, constând adesea din urme ce par să fi fost lăsate de piroanele crucii sau de lancea cu care soldatul roman a străpuns trupul lui Isus.

După savanți, producerea reală a acestor stigmate e cam îndoelnică. S'au cunoscut cazuri însă în care misterioasele semne sângerau, de parc'ar fi fost răni reale.

Neurologii atribuesc aceste semne, bolii nervoase ce se numește isterie. In asemenea manifestări influența spiritului asupra trupului e atât de puternică, încât sângele se acumulează în anumite puncte ale pielei și adesea țâșnește străbătând porii sub acțiunea unei sugestii.

Fenomenul acesta s'a realizat și prin hipnotism. Manifestările reale de-altfel, au loc într'o stare de profundă și puternică auto-hipnoză.

D-rul Laignel Lavastine ne mai citează interesantul caz al unui om obsedat de ideea că trebuia să omoare sau să rănească anumiți indivizi. In acelaș timp însă o parte a spiritului sau se ținea dârză de ideea că acest act era o crimă. Rezulta de aci în spiritul individului un conflict, pe care el îl rezolva într'unul din cele mai interesante moduri:

Făcea din lut, ceară sau ghips imaginele persoanelor cărora ar fi vrut să le facă rău și înfigea în ele ace sau bricege; această manevră n'avea în realitate nici un efect, dar dădea o satisfacție considerabilă laturei turburate a spiritului său.

Cazul acesta interesează mult cercurile oamenilor de știință, întrucât pare să explice unul din cele mai vechi obiceiuri ale primitivilor, numit „magie simpatică". Conform acestei practici ce se crede că ar fi luat naștere în epoca troglodiților cari au locuit Europa cu douăzeci de mii de ani înainte, înjunghierea sau mutilarea unei imagini anume făcute, ar afecta într'un oarecare mod pe dușmanul sau animalul urmărit.

Această credință a stăpânit timp de milenii omenirea și mai există încă în sânul triburilor sălbatece, dar nimeni n'a putut spune cum s'a format.

Acum, în lumina remarcabilului caz descoperit de d-rul Laignel Lavastine, vedem că a pornit dela un individ care a suferit de o obsesie similară și că obiceiul astfel format, s'a întins asupra tribului său și apoi asupra întregei rase umane.

Unul din cele mai frecvente fenomene în vechime, a fost „sentimentul păcatului", a cărui victimă era apăsată de un sentimânt de vină, pentru greșeli pe care foarte adesea se întâmpla să nu le fi comis. Sub observația d-rului Laignel Lavastine, se află acum un caz de acest gen, sub forma numită „îndoială obsesivă": e o spălătorească care nu putea purta liniștită un pachet de rufe, oricât de bine ar fi fost legat. Nefericita femee se uita mereu în juru-i stăpânită de teama să nu-i fi căzut vre-o piesă din legătură, deși știa bine că așa ceva era cu neputință.

Unul din cele mai interesante tipuri analizate de acest savant este Simonetta Tornabuoni, idolul Florenței, în epoca marei sale renașteri artistice. Simonetta, o fată simplă, era iubită de marele Lorenzo de Medicis, guvernatorul Florenței și de Giuliano, frumosul frate al acestuia, într'un mod platonic, se spune.

La o mare festivitate, fu proclamată regină a frumuseții și la rândul ei și-l alese pe Giuliano de cavaler, iar mulțimea îi aclamă, considerându-i tot ce putea fi mai perfect la tipuri de frumusețe umană.

Simonettei îi părea adesea că auzia voci de îngeri și petrecea o mare parte din timp halucinând. I s'a făcut portretul de către Ghirlandajo și Boticelli. Acesta din urmă a iubit-o atât de profund, încât murind, a lăsat o scrisoare în care cerea să fie înmormântat la picioarele ei. Simonetta a murit la 23 de ani, de tuberculoză.

Simonetta Tornabuoni

D-rul Lavastine ne spune acum că farmecul și ciudățenia manifestărilor sale se datoriau

Fotografia noastră reprezintă figurile prințesei Anastasia și ale d-nei Tchaikovska, pretinsa prințesă scăpată de măcel

faptului că era fiziceşte anormală. Făcea parte din categoria femeilor înalte şi subţiri, cu gâtul foarte lung şi glanda tiroidă supradesvoltată.

Aceste femei sunt expuse tuberculozei. Gâtul lung şi cilindric al Simonettei, pe care-l vedem în portretele făcute de Boticelli, ilustrează cu prisosinţă acest tip. Indivizii astfel, conformaţi, obosesc foarte uşor şi sunt atât de sensibili, încât înregistrează senzaţii pe care cei din jurul lor le cred imaginare. Subconştientul stăpâneşte o mare parte din viaţa lor zilnică.

Marie von Morl, născută în Tirol, era unul din cele mai ciu-

Mâini de mistică, caracterizate printr'o extremă flexibilitate

date tipuri de mistică şi o obseda părerea că spiritele bune şi rele se luptau fără încetare în trupul ei. A murit la 55 de ani, după ce-şi petrecuse întreaga viaţă în pat. Delirul o frământa zi şi noapte, iar pe piele îi apăreau răni şi urme de luptă. Această femee făcea parte din categoria astenicilor, era lipsită de o vitalitate normală şi suferia una din cele mai stranii forme ale isteriei.

Studiile psichologice moderne ne aduc preţioase lămuriri asupra manifestărilor numite în trecut „posesiune", prin care se înţelegea că un spirit rău, adesea însuş diavolul intrase în corpul sau mintea victimei. Credinţa aceasta n'a dispărut încă, dovadă o face faptul că în Anglia, un juriu de clerici chemat să judece cazul unui preot care se sinucisese, a ajuns la încheerea că acesta fusese „posedat pe vreun spirit rău" în momentul când a comis fatalul gest.

Se mai vorbeşte de o altă formă de „posesiune" ce se manifestă printr'un fel de dublă personalitate, astfel se întâmplă ca cineva să fie un personagiu respectabil, de o inteligenţă superioară, în viaţa de toate zilele şi să aibă totuş perioade în care atinge ultimile trepte ale degradării sau ale crimii.

Intre altele, d-rul Lavastine, ne mai vorbeşte de un tip de femei cu totul ciudat, care a existat de când lumea în sânul omenirii şi care după el, a furnizat numeroasele cazuri de misticism ce abundă în istorie. Aceste femei, spune savantul, sunt în genere mărunte, au gâtul lung şi conturările rotunjite, ce apar în multe din picturile medievale.

In privinţa caracterului, aceste fiinţe sunt leneşe şi urăsc orice exerciţiu fizic. In copilărie, au epoci de desvoltare rapidă şi subită, între care se întind ani de totală stagnare. O caracteristică ciudată e faptul că degetele lungi şi subţiri au atâta flexibilitate la încheeturi, încât pot fi îndoite înapoi pe o distanţă considerabilă, şi au un simţ olfactic atât de ascuţit încât percep mirosuri pe care alţii nu le pot simţi.

Savantul e de părere că legenda aureolelor ce încoronează capetele sfinţilor, a pornit tot de la aceste femei mistice, al căror păr moale şi frezat, se electrizează uşor, într'o atmosferă rece şi uscată, depărtându-se de cap. Proprietatea se datoreşte, după d-rul Laignel Lavastine, unei conformaţii glandulare speciale şi are tendinţa de a desvolta mici scăpărări electrice când e pieptănat. Tradiţia aureolelor pare deci să se explice astfel.

E. A.

Istambul (continuare din pag. 17)

cele 1001 colonade) şi la urmă Serai-ul şi haremul.

Seara ne plimbăm pe „Grand rue de Pera", sfârşind-o la „Tur coise" elegantul local de noapte....

A doua zi vizităm splendidul palat de marmoră albă de la Dolma Bagcé (vestita sublimăpoartă din istorie), care îl adăposteşte pe Ghazi Mustafa-Kemal când vine de la Ancara la Istambul.

In restul de timp disponibil, vizităm Prinkipo, Scutari (cu vestitele cimitire) şi Ejub (moscheea şi mormintele) precum şi cafeneaua atât de dragă lui Pierre Loti.

Vaporul ne poartă spre patrie. In urma noastră, a rămas fermecătorul oraş, cu minaretele înfipte în cer, ca nişte suliţe, din vârful cărora muezinul cheamă credincioşii la rugăciune cu sacramentalul:

— „Alah illah Alah, vé Mohamed, rèsul Alah" (Unul este Dumnezeu, şi Mahomed este profetul său...)

F. O. FOSIAN

A murit Bata

(Cont. din pag. 19)

slovace, fiindcă producţia lui de cauciuc pentru galoşi era prea mare. Proecta mult şi poate că ar fi reuşit să învingă toate dificultăţile şi să se situeze definitiv în galeria marilor întreprinzători ai omenirii.

Numărul lucrătorilor din întreprinderile Bata a fost redus în luna Iunie la 15.000, cari lucrau numai 5 zile pe săptămână. Pe la sfârşitul anului 1931, el mai avea 32.000. Impreună cu funcţionarii şi lucrătorii diferitelor filiale din Cehoslovacia, numărul se ridică actualmente la 20.500. Bata avea în Cehoslovavia 1.150 de filiale şi în străinătate 23 de societăţi afiliate.

Bata a avut un singur fiu, Thomas, în vârstă azi de 18 ani.

El moşteneşte o avere importantă şi un nume care va figura totdeauna în galeria marilor oameni, căci Thomas Bata a fost unul din marile genii creeatoare ale omenirii.

I. I.

DIN DRAMELE VIEȚII

SPOVEDANIA

DE GEORGE CARRARA

DE aproape o jumătate de oră, asistam din minunatul parc al Schönbrunn-ului, la acrobațiile aeriene uluitor de îndrăznețe ale unui as al aviației austriace, care cochetând cu moartea, ținea într'o permanentă tensiune bieții nervi ai celor cari se încumetau să-l urmărească.

Eu unul, tremuram pentru fiecare looping, cum se spune în limbaj aviatic, a temerarului pilot, strângeam din pumni sau închideam ochii, pentru ca apoi să mă întreb; de ce naiba mă mai încăpățânam a-l urmări cu atâta stăruitoare atenție?

La un moment dat, am fost surprins de un sgomot de fluerături și vociferări, ce veniau dintr'un ungher al parcului. In câteva minute iată ce știam:

Profitând de ocazia că un cetățean era mult prea mult adâncit în urmărirea virajurilor avionului buclucaș, un individ asiduu și convins colecționar de portofele, ceasornice și alte asemenea ustenzile atât de necesare omului, ar fi trecut pe numele său și un ac de cravată, în vârful căruia se răsfăța o perlă mare. Cel puțin aceasta era versiunea colportată de câțiva inși, cari se oferiră cu destulă amabilitate, a ne da lămuriri.

Nemulțumit, vroiam totuș să aflu ceva mai mult. Incă vre-o câteva minute — cu sacrificiul a doi nasturi și cu fruntea îmbrobonată de sudoare — reușisem să mă strecor chiar pe primul plan al scenei cu pricina.

Lucrurile se prezentau astfel: un domn din categoria celor așa ziși bine, congestionat și tremurând de mânie, ținea de guler pe un alt domn nu mai puțin bine, dar care tremura din tot corpul, fără îndoială, de frică.

Figura sa era de o paloare cadaverică iar ochii fixi și dilatați, exprimau o desnădejde ce ne-am obișnuit a o citi în ochii câinelui înhățat de hingher. N'aș putea spune pentruce anume, dar omul acesta pe care-l vedeam prima dată în fața mea, suscita un interes deosebit. Iată însă că în momentul când un agent al poliției intenționa să-și facă datoria, se petrecu un fapt care avea să schimbe cu desăvârșire fața lucrurilor de până acum. In adevăr, la câțiva pași, un ofițer surprinde un individ care era pe punctul de a subtiliza portofelul unei alte persoane, a cărei atenție de data aceasta nu mai era îndreptată asupra virajurilor avionului, ci urmăria desfășurarea întâmplării care mă atrăsese pe mine. După o sumară explorare a buzunarelor individului nou descoperit, se putu da și de urma acului de cravată cu perla uriașă, proprietatea domnului pe care l-am calificat „bine" și care în momentul când se făcea noua descoperire, — ținea, spuneam, de guler, pe un alt domn nu mai puțin bine.

Odată cu această întorsătură, natural că omul bănuit pe nedrept a fost lăsat în pace, hoțul veritabil urmând să dea socoteală de faptele sale. Intrigat totuș de condiția socială a domnului care numai pe simplă presupunere a fost supus unui regim de ghionturi și oprobiu, mă adresai păgubașului, cerându-i lămuriri.

— E drept nu l'am surprins asupra faptului, zise el, dar uitați-vă și dumneavoastră la figura asta...

Intr'adevăr bănuitul avea un joc de fizionomie cu o mobilitate a feții care trăda pe omul prins cu mâța în sac.

Il urmăream cum își plimba privirea cu dementă nepăsare, pentruca în cele din urmă, impresionat de interesul ce-i purtam, să-mi întindă mâna, o mână firavă și tremurândă, întovărășind gestul cu vre-o câteva cuvinte de politețe.

La drept vorbind eu abea așteptam ocazia de a-l putea cunoaște mai îndeaproape, fiindcă după cum spuneam mai sus, avea niște maniere de a se comporta și o fizionomie dintre cele mai bizare. Era omul în preajma căruia nu puteai rămânea o minută, fără a te încredința mai întâi că portofelul e la locul său. Bineînțeles că am căutat atât cât mi-era omenește cu putință, să maschez surprinderea ce-mi provocase la început mutra interlocutorului meu, manifestând o încredere pe care sărmanul, desigur n'o mai cunoștea.

Peste o jumătate de oră în fața a două pahare cu bere, retrași în fundul unui local, unul din acelea se găsesc cu sutele în împrejurimile Vienei, am trebuit să primesc o spovedanie dintre cele mai triste:

— Sunt un om cinstit, gemu tovarășul meu. Nu râvnesc la bunul altuia. Ași prefera să-mi deschid mai curând o arteră decât să știu că mi-am însușit un lucru ce nu-mi aparține. Dealtfel situația mea materială și profesiunea mea de inginer, îmi dau dreptul să întăresc cele afirmate. Ei bine, nu pot să inspir cea mai slabă încredere nimănui. Am un fel de a mă comporta și această figură (zicând acestea necunoscutul își ascunse din nou fața în mâini) pe care par'că e scris cu litere mari, forforoscente: *„Feriți-vă de pungași"*.

— Dacă s'a săvârșit o excrocherie, un furt într'un tren unde întâmplător mă găsesc și eu, toți sunt gata să jure cu mâna pe cruce, că numai eu trebue să fiu făptașul. Aproape c'am renunțat să mă mai apăr. Câteodată fug de oameni ca un proscris. Mă înăbuș, fac dovada nevinovăției mele, însă îndoiala, ca un virus infecțios se furișează în sufletele celor din jur și eu rămân să duc mai departe calvarul unei suferințe fără de nume.

N'am prieteni, toți mă ocolesc, iar atunci când sunt pe punctul de a mi-i apropia, se interpune umbra aceea care mă urmărește ca o fatalitate: *„Suspect!"*

Alte ori mă revolt. Până când bănuit, acuzat, invinuit; până când va trebui să alimentez cronica juridică scandaloasă a gazetelor? De prisos, toți își dau coate și râd batjocoritor, ferindu-se ca de un ciumat. *„Suspect"*.

In tramvai dispare poșeta unei doamne. Toate privirile se îndreaptă ca la o comandă către mine, zicându-mi parcă:

— „Ce mai aștepți? Scoate poșeta..." Mă frământ, simt că roșesc, tremur și bineînțeles caut să manifestez o serie de acte care caracterizează pe omul nevinovat. Inutil. Devin și mai suspect. Poșeta. Dă Dumnezeu și se prinde pungașul. Ce crezi? Atunci, dacă nu sunt eu făptașul, trebue să fiu cel puțin tovarăș cu el. Imi vine să înebunesc. Plâng adesea noaptea, ca un copil.

Mă găseam odată în casa unei rude, pentru care păstrez o adevărată venerație. Dracul vrăjește așa încât se constată tocmai atunci dispariția unui inel de mare preț. La un moment dat au renunțat a-l mai căuta, uitându-se semnificativ unul la altul. Le-am citit în ochi bănuiala. După câteva zile mă trezesc cu un bilețel.

„Iubite nepoate, nu-ți purtăm pică; știm că ai un suflet ales. Suntem deciși să-ți ertăm fapta pe care fără îndoială o regreți și tu. Apelăm deci la sentimentele tale cele mai bune și te rugăm, trimite-l prin cineva; e o amintire de familie.

Necunoscutul a vrut să mai spună ceva, dar un nod i se puse în gât și atât mai putui desluși: *„Dumneata ești fericit, dumneata inspiri încredere!"*

La o masă vecină, un domn, fără îndoială un polițist, nu-l mai slăbea din ochi un moment pe însoțitorul meu. Și o fi zis — judecând după chipul cum se lovea cu mâna peste frunte — că se căznea să-l identifice în cine știe ce client al poliției. Iar când am dat să plecăm l-am auzit deslușit: *Suspect!*

GEORGE CARARA

BAI DE SANGE

Cancelarul George Thurzò

LA ZECE mile depărtare de renumita stațiune balneară Pistany cu băi de nămol și sulf și cu mari hoteluri, se află satul Cachtice, cam izolat, pitoresc situat printre colinele împădurite de la picioarele Carpaților. E renumit pentru ruinele rigide ale castelelor cocoțate pe stânci, fortărețe ce datează de prin secolul al 15-lea, și pentru veselele sale țărăncuțe, ale căror zâmbete se întrec în strălucire cu viul colorit al portului lor.

Un nour s'a abătut însă în ultima vreme asupra bunei dispoziții ce caracterizează populația acestei regiuni. Se spune că fantoma contesei Elisabeth Bathory, o femee extrem de crudă, care a trăit aci acum vre-o trei sute de ani, luând băi de frumusețe în sângele tinerelor fete de țărani, care-i cădeau în mâini, rătăcește printre dărâmăturile castelului, în căutare de noui victime.

Un grup de turiști din Pistany spuneau mai acum câteva săptămâni că deși au promis frumoase sume de bani, niciunul din țăranii cătunului n'a putut fi convins să le servească de călăuză în regiunea majestuoaselor ruine ale castelului. Tinerele femei din Cachtice, ale căror predecesoare au avut în treacăt sfârșituri de un tragic indescriptibil, pentru a satisface mania contesei, trec înfiorate cu inima strânsă de teamă pe lângă zidurile castelului și se minunează de nebuneasca îndrăzneala a doamnelor străine, care insistă să exploreze aceste ruini.

Ne de mult, un cioban surprins de noapte în apropierea mărețelor rămășițe, a declarat că ar fi văzut lumini stranii licărind la ferestrele turnului și că ar fi auzit strigăte și urlete ce veniau din sălile goale, unde se desfășurau altădată sângeroasele orgii ale Elisabethei. Credința locală e că fata care se aventurează singură în vecinătatea castelului după apusul soarelui, nu se va mai întoarce niciodată, deoarece contesa vampirică îi ia sângele, pentru a se scălda în el.

Elisabetha de Nadassy

Actele de ferocitate ale Elisabethei sunt unice în analele istoriei ungare și universale.

Isprăvile lui Bela Kiss, care strangulă în 1912 o duzină de femei una după alta și le închise trupurile desmembrate, în cutii de tinichea ermetic închise, îngropându-le în grădina sa din Cinkota, pălesc alături de rafinatele torturi la care erau supuse victimele acestei femei.

Doar monstruosul Gilles de Reis, care chinuia și ucidea copii mici, în castelul său dela Tiffauges, Bretania și maniacul Marchiz de Sade pot fi comparați cu ea.

Prințesa Bathory născută în anul 1560, descindea dintr'o veche familie ungară, ce se stabilise în Transilvania în cursul secolului al 15-lea și a furnizat un material bogat și extrem de interesant patologilor din generațiile următoare. Unchiul său Gabriel, monarchul Transilvaniei, era pe jumătate nebun și se credea hărțuit de diavol; un alt unchiu, Stephan al II-lea, se naște și moare idiot, Stephan al III-lea — odios prin trufia și desfrânarea sa — își trădează țara turcilor, iar una din mătușile ei, Clara, își asasinează soțul. Cu excepția lui Ștephan Bathory, încoronat rege al Cracoviei și Poloniei în anul 1576, rudele regale ale Elisabethei ar popula astăzi închisorile și ospiciile.

Castelul Elisabethei de Nadassy (după o stampă veche.

Mama prințesei s'a căsătorit de trei ori, Elisabetha fiind încă un copil la epoca celei de-a treia uniri. Când împlini 13 ani, fata fu trimisă la castelul celui care avea să-i devină soț, la Varona, Ungaria, unde trebuia să-și facă educația și în 8 Mai 1575, se căsători cu marele senior, contele Francisc Nadassy. La fastuoasa ceremonie nupțială, asistă între alții și un emisar al împăratului Maximilian al II-lea, care dărui miresei un vas enorm de aur, plin cu vin. Imediat după festivități, contele care avea atunci 21 de ani, își duse soția și curtenii la castelul său din Cachtice, unde perechea începu o viață princiară.

După zece ani de căsnicie, Elisabeta, disperată că încă nu ajunsese să aibă un copil, se duse să consulte câteva reputate vrăjitoare din regiune. Bătrânele șarlatance o încărcară cu talismane și o învățară descântece, o inițiară în rituri misterioase și superstițioasa contesă nu fu de loc surprinsă când dădu naștere, în anul următor unui băiat, pe care-l numi Paul. In cei cinci ani cari urmară, avu trei fete: Anna, Ursulina și Catherina.

Iubită la nebunie de conte și de curtea de tineri și veseli baroni care-i țineau de urât în lipsa soțului — Elisabetha era urâtă frenetic de slugile sale, pe care le punea la munci grele și le pedepsia cu cruzime, pentru cele mai mici greșeli.

Accesele ei de furie lăsau urme vizibile asupra multora din domnișoarele de onoare. Părea să găsească o plăcere extraordinară în a le face să sufere și era încurajată în aceste perverse apucături de piticul curții, Johannes Ujvary, poreclit Ficsko și de o femee bătrână, anume Dorko, dădaca celui mai mare dintre copiii săi. Prin servilitatea și lingușirile lor, cele două slugi reușiră să-i intre în grații, scăpând astfel de persecuții.

Una din cameriste aranjând într'o zi coafura contesei, sparse din întâmplare un pieptene încrustat cu perle. Cuprinsă de furie, Elisabeta îi dădu o lovitură atât de puternică peste obraz, încât mâna-i fu inundată de sângele ce țâșnise din buzele nenorocitei. Contesa nu întârzie să observe că pielea mânei sale deveni mai albă și mai moale, acolo unde fusese atinsă de sânge. Zile la rând reflectă apoi asupra acestei ciudate descoperiri, vizită din nou vrăjitoarele districtului și ajunse în cele din urmă la concluzia, că scăldându-se în sânge omenesc, avea să întârzie ravagiile bătrâneței.

Contesa se apropia de patruzeci de ani, fatală etapă ce marchează începutul declinului și

deslănţuie disperarea în sufletul femeilor cochete, pentru care admiraţia şi omagiile aduse frumuseţii lor, devin indispensabile, ca aerul pe care-l respiră. Până atunci întreţinuse afecţiunea soţului şi a numeroşilor săi admiratori prin farmecele-i naturale şi prin fastul toaletelor.

Abia cu câteva luni înainte, consultându-se într'o oglindă, contesa observase cu o strângere de inimă câteva fire de păr cenuşiu şi-şi vopsise pletele într'un castaniu bogat, cu reflexe de aur vechiu. Apoi zilnic, cu ajutorul pudrei şi al fardurilor, se străduia să stăvilească şi să acopere năvala sbârciturilor. Ii era groază de bătrâneţea care avea să-i răpească frumuseţea şi admiratorii.

Nefericitul accident dădu contesei ideea de a-şi recăpăta tinereţea scăldându-se în sânge de femee tânără. Visul său era să sfideze timpul şi declinul, să poarte minunata coroană a unei tinereţi veşnice.

Contesa Nadassy făcu prima încercare asupra fetei care-i rupsese pieptănul. Fata fu legată şi aruncată în turnul castelului, unde Dorko şi piticul o uciseră în lovituri de bâtă, şi-i strânseră apoi sângele — care aburia, cald încă, — în vase de pământ şi-l turnară pe trupul gol al stăpânei lor.

In cursul următoarelor câteva săptămâni fu rândul altor slugi, să piară în acelaş mod.

Puternica şi bogat contesă convingea cu uşurinţă pe frumoasele ţărănci ale regiunei, să intre la ea ca servitoare, lucrătoare sau cameriste, întrucât invitaţia ei trecea drept cea mai mare cinste ce li se putea face. Pentru a-şi procura noui victime, vampira promitea tinerelor fete de nobili din regiunea ei, căsătorii bogate în cazul când ar fi consimţit să vină să trăiască la curtea ei.

Anii treceau şi frumuseţea contesei se veştejia cu fiecare zi; asta n'o făcu totuş să-şi piardă încrederea în eficacitatea băilor sale, pe care le considera foarte tonice. Când nu putea obţinea femei tinere la Cachtice, îşi trimitea oamenii în satele din împrejurimi şi anume la Starvartt, Redneken şi Taplan-Falva. In afară de pitic şi dădacă, mai avea acum alţi patru complici: Catherine Beniesky, Anna Darvolia, Henena Joo şi Dorothea Szentes. Toate acestea depuseră contra ei la procesul ce i s'a intentat mai târziu.

In 1599 când contele Nadassy şi soţia sa se duseră la Pressburg, pentru a face o vizită cancelarului Georges Thurzo, voci timide începură să vorbească la Cachtice de misterioasa dispariţie a tinerelor fete, intrate în slujbe la castel.

Comentariile amuţiră însă, odată cu revenirea nobilei perechi în ţinut, şi curând fură cu totul înlăturate, prin senzaţia produsă de vestea căsătoriei a două din fiicele Elisabethei, cu tineri din aristocraţia ungară. Contele Nadassy pieri apoi de o moarte subită, lăsând deplina stăpânire a castelului şi domeniilor, soţiei sale, care se văzu liberă să-şi practice orgiile, fără a se mai teme că ar putea fi descoperită.

Cruzimile contesei luară o desvoltare fără precedent. Nu se mai mulţumeşte să-şi ucidă victimele şi să se scalde în sângele lor; trebue mai întâi să le torture. Tronând ca o regină în sala de recepţii a castelului şi înconjurată de credincioşii săi complici, ordonă să i se aducă victimele. Nefericitele creeaturi desbrăcate la piele, sunt lăsate în prada dementei.

Uneori li se înfigeau ace în carne, alteori Elisabetha se amuza a le face arsuri pe piele cu fierul înroşit, sau a le tăia bucăţi din trup, cu foarfecele.

In nopţile reci de iarnă, tinerele femei erau băgate în căzi cu apă îngheţată şi lăsate apoi în ger până în zorii zilei următoare, când le treziau din leşin grămădind asupra lor cărbuni aprinşi. Cadavrele erau în cele din urmă îngropate în grădinile castelului.

Până în 1611, când contesa apare înaintea justiţiei, mai mult de 640 de fete tinere muriseră între zidurile castelului său. Un flăcău din regiune, bănuind că logodnica sa fusese ucisă de către contesă, se furişă într'o noapte în castel, mituind un servitor şi ridică leşul iubitei, denunţând mai târziu pe ucigaşă. Autorităţile din Pressburg fură sesizate; Georges Thurzo veni la Cachtice în fruntea unei armate şi arestă pe femeea primită altă dată cu onoruri în palatul său. Cei şase complici ai săi fură închişi în castelul vecin, dela Gran-Bittse, în care avu loc procesul, la 2 Ianuarie 1611.

Cu această ocazie se produseră în instanţă dovezi asupra isprăvilor contesei în toată atrocitatea lor. Ficzko piticul, care o servise timp de 16 ani, fu decapitat, iar rămăşiţele arse. Dorko fu arsă de vie. Catherine Beniczky, Anna Darvolia şi Dorothea Szentes, fură condamnate la închisoare pe viaţă.

Câte despre Elisabetha, socotiră nimerit s'o închidă în turnul castelului din Cachtice, teatrul crimelor sale, unde torturată de fantomele victimelor sale şi de disperarea înfrângerii încercate în lupta cu bătrâneţea, muri în anul 1614.

Interesant de notat în ce priveşte moravurile epocei, este schimbul de scrisori dintre Maximilian şi Thurzo, documente ce se află acum în archivele naţionale din Praga. Impăratul întreabă de ce nu s'a dat Elisabetei pedeapsa decapitării, iar Cancelarul răspunde că Majestatea s'a n'ar fi câştigat nimic prin moartea ei (averea unei persoane moarte fără testament revenia împăratului) întrucât contesa îşi lăsase averea celor două fiice ale sale.

Abia citind rapoartele procesului, aşa cum au fost înregistrate în arhivele dela Gran Bittse, ajungi să pătrunzi în toată intensitatea ei, groaza pe care o inspiră ţăranilor din Cachtice, spectrul Contesei Elisabeta Nadassy.

In epoca noastră de siguranţă şi confort, nu putem concepe cum ar putea comite cineva atâtea crime nedescoperit şi nepedepsit. Lumea avea însă cu totul alt aspect acum trei sute de ani. Tribunalele şi serviciul poliţienesc erau foarte reduse, iar cei bogaţi şi nobili era deasupra legilor şi pedepselor prevăzute pentru plebe.

Castelul avea ziduri înalte şi massive, prin care nu putea pătrunde nimeni. Câteva sute de servitori şi soldaţi plătiţi, stăteau la ordinele castelanei şi apoi, nobilimea nu intra în competenţa unei curţi inferioare, unde se judecau ţăranii şi burghezii. Doar un ordin împărătesc putea pune în urmărire o persoană de importanţa contesei Nadassy.

Teroarea se instalase nu numai în castel, dar şi în împrejurimile sale, întrucât se ştia perfect de bine tot ceeace se petrecea între majestuoasele ziduri, dar nimeni nu îndrăsnia să intervie. Nefericitele fete care făceau la început oficiul de cameriste în budoarul contesei ştiau că mai curând sau mai târziu, fiecare din ele avea să vadă victimă bolnăviciosului gust pentru tortură al acesteia.

E. A

Fraude ELECTORALE

NU e mică cinstea de-a fi alesul naţiunii şi dacă oamenii ar fi toţi conştienţi şi conştiincioşi, nu s'ar prezenta nici un sfert din candidaţii cari cer voturile alegătorilor.

Mandatul a exercitat însă din totdeauna o atracţie deosebită asupra oricui, pentru unii din pricina influenţii şi a foloaselor materiale ce pot decurge din calitatea de deputat, pentru alţii din prestigiul titlului şi numai pentru foarte puţini, din exclusiva dorinţă de-a face puţin bine pentru ţară.

Elementul suveicii

De-aceia când calităţile personale şi popularitatea nu prea ajung, candidaţii şi partidele recurg la alte mijloace, care să le asigure victoria.

Fraudele electorale s'au practicat de când există guvernarea prin reprezentare şi se practică şi azi, oricât s'ar modifica legile, oricât am crede că s'au schimbat moravurile.

Şi pentrucă despre trecut se poate spune mai uşor adevărul, vom arăta câteva din metodele de fraudă ce s'au întrebuinţat în deceniile precedente, enumărând apoi, succint, ingerinţele (e necesar un eufemism) ce se mai fac în vremurile noastre.

Teroarea: Cei mai mulţi dintre cititori îşi mai amintesc de votul pe colegii, votul restrâns, de dinainte de războiu. In România Mică, alegătorii erau numai locuitorii comunelor urbane, ştiutori de carte, iar satele votau prin delegaţi: la o sută de oameni, un delegat.

Existau trei categorii de alegători, fiecare categorie (colegiu) alegându-şi deputaţii şi senatorii ei. Grupările se făceau după avere (cens). Colegiul I, al privilegiaţilor, cuprindea numai pe oamenii bogaţi, pe moşieri şi pe titraţii universitari. Colegiul al II-lea era al comercianţilor, al funcţionarilor, al micilor industriaşi. Colegiul al III-lea îl formau delegaţii ţărani, muncitorii din fabrici, orăşenii lipsiţi de avere.

In unele oraşe, în colegiul I, se întâmpla să nu fie decât 80—100 de alegători, şi astfel un singur vot — câştigat pentru o parte sau cealaltă, putea să aibe influenţă decisivă. De aceia voturile colegiului întâi erau la mare preţ. Ale colegiului al doilea şi al treilea, erau mai eftine. Pentru obţinerea acestora — mai ales până la introducerea votului secret, de către Vasile Lascăr — se întrebuinţa mai ales teroarea. Vai de mama aceluia, care ar fi vrut să-şi calce făgăduiala smulsă sau cumpărată, că va vota cu guvernul. Dacă nu primia o ciomăgeală s'o pomenească şi morţilor, nu mai avea zi bună din partea stăpânirii. De frică, tot colegiul al treilea şi mare parte dintr'al doilea, era totdeauna guvernamental.

***

Când s'a introdus votul secret, oamenii au răsuflat uşuraţi. Nimeni nu putea să mai ştie pe cine au votat. Agenţii electorali trebuiau însă să aibe siguranţa că vânzătorii de voturi nu-i trag pe sfoară. Au găsit pentru aceasta două metode: una de terorizare pentru cei mai simpli; alta, — pentru cei cari se lăsau conrupţi — „*suveica*".

— „Băgaţi de seamă" — spunea cetăţenilor mai creduli, bătăuşul guvernului — o să daţi de dracu! Drept deasupra cabinei de vot se găseşte un om de încredere de-al nostru... El se uită la voi, printr'o găurică mică şi vede dacă votaţi cu alţii. Cum v'o prinde că sunteţi pungaşi, — la's că vă ştiu eu câte parale faceţi, — vă presară cu mălai pe cap. Când eşiţi din cabină am şi înţeles, şi pe urmă aveţi de-aface cu mine...

Bine înţeles că deasupra cabinei nu era nimeni, dar dacă oamenii — bizuindu-se pe secretul votului — ar fi vrut să voteze după îndemnul inimii lor, când veniau afară, instinctiv, cu oarecare teamă, făceau gestul de a se scutura de mălaiul cu presărarea căruia fuseseră ameninţaţi. Acest gest îi trăda şi era destul...

Suveica era o metodă destul de ingenioasă de a cumpăra voturi, fără teamă de păcăleală.

Agentul intra primul la vot, îşi însuşia buletinul alb, — oferit de preşedinte — şi introducea în urnă unul fals, cu riscul ca acesta să fie anulat, la despuierea scrutinului. Afară din localul de vot, agentul încheia următoarea tranzacţie: dădea alergătorilor câte o jumătate dintr'o hârtie de 20 lei şi buletinul completat cu numele candidatului, ale cărui interese le susţinea. Alegătorul, primia restul hârtiei de 20 de lei, numai când aducea în schimbul buletinului completat şi pus în urnă, pe cel alb, dat de preşedinte. Oamenii puneau deci în urmă totdeauna buletine completate în prealabil de agenţi. Banii înjumătăţiţi nu aveau valoare şi oricine voia să aibe hârtia întreagă (20 de lei era mult pe vremuri), era nevoit să aducă agentului electoral buletinul alb.

Cu sufragiul universal, — când voturile au devenit prea numeroase — cumpărarea lor câte unul nu-şi mai are rost.

Frauda electorală a fost nevoită să găsească alte metode.

Conştiinţa cetăţenească — la noi — e în formaţie. Deocamdată, în multe locuri e uşor să influenţezi opinia politică a mulţimii. E foarte semnificativă următoarea anecdotă:

In anul o mie nouă sute douăzeci şi..... în comuna Ighiu (Ardeal), dintr'o omisiune nu sosise — până în ajunul alegerilor — numele candidatului guvernamental. Notarul, îngrijat, trimite următoarea telegramă, la centru:

„Comunicaţi urgent cine este candidatul nostru Notarul comunei Ighiu.

După două ceasuri soseşte răspunsul prefectului:

„Subprefectul plecat candidatul nostru Lincoln ora 20 va fi siguranţă ora 24 Ighiu, prefectul judeţului"....

O pană de motor reţine însă — din nenorocire — într'un oraşel pe subprefect şi pe viitorul deputat. Şi atunci, cei din Ighiu, a doua zi dimineaţă — după ce au proclamat pe Lincoln candidat al guvernului, — interpretând telegrama după înţelegerea lor — încep votarea şi până la orele 11, când în sfârşit Lincoln-ul prefecturii şi candidatul au sosit la Ighiu, marca automobilului american era deputat, căci întrunise mai bine de jumătate din totaluol voturilor cât însumează sătenii din fericita comună.

Nu toţi oamenii sunt însă atât de docili ca Ighienii, căci mulţi săteni — mai ales în Ardeal, unde în vremea ungurilor, cu votul pe faţă, teroarea electorală era atât de aprigă, încât oamenii cari îşi atrăgeau urgia stăpânirii erau nenorociţi pe viaţă, — ştiu azi să tragă toate foloasele oferite de secretul votului. Dânşii făgăduesc tot ce li se cere şi votează cum ştiu.

Un judecător ne-a povestit următoarele — de pe vremea alegerilor averescane:

„Eram la secţia de votare... Ştiam că în comună toţi votează cu Maniu şi deaceea am fost mirat văzând oamenii venind la vot cu câte o stea la pălărie şi ovaţionând partidul averescan. Soseşte un moşneag înalt, vine mânaru până'n faţa mea, îşi scoate pălăria şi strigă:

„Trăiască domnul general Averescu, trăiască înalta stăpânire".

— „Nu-i voie să manifestezi aici, moşule!" — îi spun eu, şi îi dau buletinul de vot.

Moşul, mă gândesc eu — dă-l încolo, nu cred că minte, ăsta cel puţin, trebue să fie averescan. Şi din curiozitate, când după votare îmi restitue buletinul cu o nouă plecăciune, însemn hârtia, apăsând-o cu unghia într'un colţ.

Seara, la despuirea scrutinului, dau peste buletinul însemnat al moşului. Pe cine credeţi că votase? Cercul! Ţăranii din Ardeal ştiu să utilizeze cu dibăcie, secretul voturilor.

Iată pentruce — dat fiind pe deoparte numărul mare de alegători, pe de alta secretul sufragiului universal — care adesea poate juca feste neplăcute — cei cari socot că nu e bine să aştepţi imposibil totul dela soartă, au recurs la diferite stratageme spre a spori voturile şi şansele. De cumpărat conştiinţele individuale e şi greu şi ineficace. Făgăduelile demagogice prind, dar nu întotdeauna şi deci cel mai bun lucru rămâne furtul urnei întregi, substituirea ei, etc.

In multe locuri desinteresarea judecătorului sau îndrăsneala electorilor, permit asemenea substituiri: urna e înlocuită cu o dibăcie de prestidigitator, se aşează urne cu funduri duble, se măsluesc voturile.

Guvernul în special, poate uşor să apeleze la cei morţi şi la unii umili funcţionari edilitari: sergenţii de stradă, măturătorii.

Nu toată lumea — prin oraşe — îşi ridică buletinele de vot. Din lene sau din dispreţul pentru un vot care contează prea puţin între atâtea zeci şi sute de mii, renunţă să-şi mai exprime preferinţa.

Aceşti abstinenţi precum şi cei cari au murit în decursul ultimilor ani şi cari imobilizaţi— nu au posibilitatea să se prezinte în faţa urnelor, alcătuesc, în alegeri, „zestrea guvernamentală". Buletinele lor trec în mâna funcţionarilor pomeniţi mai sus:

— „Domnul Doctor Nicolae Constantinescu?" întreabă mirat judecătorul, privind pe cel pe care-l are în faţă şi cartea de alegător prezentată.

— „Da, să trăiţi, domnule judecător, eu sunt..." încredinţează Gheorghe Stan, măturător cl. III-a în sectorul de Verde.

— „Cum, dumneata eşti de 56 de ani?"

— Păi să vedeţi conaşule, aşa par eu tânăr, dar sunt de 56 de ani împliniţi".

Judecătorul zâmbeşte şi îi dă buletinul de vot. A înţeles.

***

Peste câteva decenii, când conştiinţa cetăţenească va fi ajuns la maturitate, este neîndoios că se va povesti despre aceste fraude electorale într'un ton glumeţ, ca despre moravuri primitive, la fel după cum apar azi moravurile de care vorbeşte Caragiale în schiţele sale.

n. c.

FEMEEA E DATOARE SĂ-ŞI APERE FRUMUSEŢEA

MAJORITATEA bărbaţilor, — de o mare severitate în privinţa femeilor bătrâne, care nu-şi primesc soarta cu resemnare şi recurg la paliative ce nu fac decât să le agraveze mizeria, — nu ezită să afirme că femeia trebue să-şi conserve frumuseţea, cu condiţia s'o facă la vreme.

Pentru ce n'am face ca americanele în viaţa cărora saloanele de frumuseţe se situează în importanţă pe acelaş plan cu cabinetul dentistului.

Aşteptaţi oare să vă cadă toţi dinţii, pentru a vă gândi să vă îngrijiţi? Aşa-i că nu? De ce să nu recurgem deci la masseuză imediat când vedem un muschiu cedând? La ce am aştepta ca totul să se ruineze, pentru a ne gândi la o reparaţie? Femeia trebue să-şi conserve tinereţea trupului şi a sufletului pentru ea, pentru soţul şi copiii ei.

Pentru copiii săi?

Preferă fiul compania unei mame frumoase si „fraiche", sau a unei mame bătrâne?

— „Dac'aşi fi în Spania, aş vota pentru „mama bătrână" Dar cum sunt în Franţa şi vorbesc unei franţuzoaice, prefer o mamă cu aparenţă de tinereţe şi elegantă. Un fiu francez e mândru când mama lui e frumoasă. In Franţa, mama unor copii maturi, rămâne femee şi asta e foarte bine. In Spania, o mamă nu mai e altceva decât o mamă atunci când copiii săi s'au mărit..." spune d. Tonio Zuloaga, fiul celebrului pictor şi al unei femei frumoae.

André Antoine, marele artist, ex-directorul Odeonului, întrebat până la ce vârstă trebue să lupte o femeie contra bătrâneţii, a răspuns cotegoric:

— „Până la capăt, cu condiţia să uzeze de mijloace de bun gust. De ea depinde să înceapă de vreme, pentru a putea „dura" cât mai mult".

Aceasta este şi părerea celor cari îşi asumă delicata misiune de a „trata" preventiv preconizând fiecare diferite metode, boala de care nu scapă nimeni: bătrâneţea. Ei afirmă că de ar fi chemaţi dela primul simptom, ar ieşi învingători şi efectele tratamentului ar fi durabile.

— „Pentru a-ţi păstra linia, nu e nevoie decât să nu-ţi încetineşti activitatea", spune Mistinguett.

— „Minunata d-vs. siluetă se datoreşte dar acestei formule?"

— „Exact. Toată ziua nu fac altceva decât să alerg."

— Şi lucraţi seara?"

— „Evident".

Ce gândeşte în această privinţă marea actriţă Cecile Sorel, ale cărei linii ar putea fi invidiate de cele mai tinere femei?

Cultul ei pentru frumos o face să-şi îndemna semenele a lupta cu energie, în contra a tot ce le poate diminua fiziceşte.

Şi apoi, ce minunat câmp de antrenare a voinţei ne oferă această ambiţie! Cum vreti ca o fiinţă care n'are energie să reziste pasiunilor — lăcomia spre exemplu — şi care e incapabil a-şi scutura lenea — să inspire încredere şi să fie socotit capabil de acţiune şi tenacitate? Omul de afaceri american, când vede intrându-i în birou un individ gras, îl depreciază şi are dreptate.

— „Există totuş naturi...", se vor găsi unii să spună.

Natura ne-a făcut drepte şi fără grăsime. Să rămânem deci drepte şi syelte, prin nenumăratele mijloace ce ne stau la îndemână: regimuri, exerciţii, şi mai ales masagii. In ce priveşte acestea din urmă, e de-ajuns să ne amintim de locul pe care l-au ocupat în vechia Grecie, pentru a le înţelege rolul şi a crede în eficacitatea lor.

Pentru ca ancheta mea să fie completă, îmi mai rămânea să solicit părerea unui reprezentant al bisericii.

— „Fără îndoială" — a binevoit să-mi spună abatele Mugnier „ar fi poate mai eroic să primiţi fără luptă legile destinului. Ce sublimă mortificare în a accepta înainte de vreme semnele exterioare ale bătrâneţii! Nenorocirea este că această boală aduce întotdeauna cu sine o diminuare a facultăţilor fizice... Deci, nu ezit s'o spun: femeia poate şi trebue să se îngrijească. Ea trebue să-şi conserve farmecul, sănătatea şi tinereţea, bine înţeles cu condiţia s'o facă în scopuri lăudabile. Pentru a face bine, e nevoe de sănătate şi veselie".

...Să ne ferim de a cădea în păcatul lui Molière, care vorbind de trup spunea: „ma guenille (zdreanţa mea). Trupul este tabernacolul sufletului şi trebue protejat. Această „învelitoare" ne-a fost dată de Dumnezeu şi noi o cinstim îngrijind-o. Femeia elegantă, cochetă şi veselă, creează o atmosferă plăcută, răspândeşte în juru-i voia bună şi nu găsesc că aceia care se duce să-şi ajute săracii, ar trebui să se îmbrace mai prost decât de obiceiu. O toaletă frumoasă trecând pragul unei mansarde, produce efectul călduţ şi luminos, al unei raze de soare..."

YVETTE

Vă place această alură de „grande dame"? Puteţi împrumuta o idee dela Joan Marsh, a cărei toaletă din crep de mătase neagră, cu corsagiul perlat, completată de turbanul împletit şi de voaleta ce-i umbreşte jumătate din figură, îi dau un aer de desăvârşită aristocraţie.

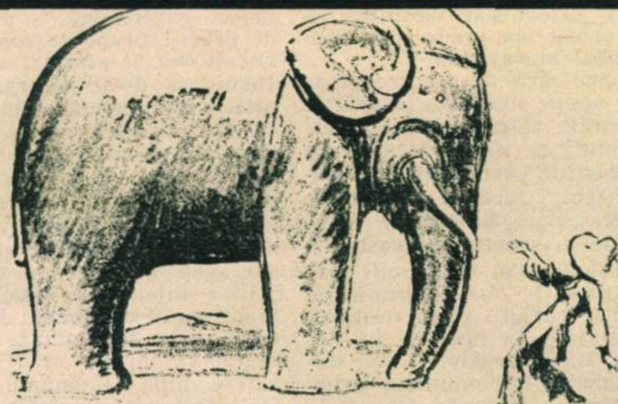

Incântător e acest costum de sport jersey alb, purtat de Magde Evans. Şalul dungat în alb şi negru ce se poartă fie orizontal, fie în diagonală, e una din cele mai savuroase trăsături ale sezonului.

Joan Marsh cel mai tânăr vamp al Hollywoodului, apare într'un delicios ansamblu de pijama ce îmbină un vert chartreuse cu bleu royal

Obiceiuri chinezeşti

Femeile chineze se adună la o anumită epocă a anului şi asvârlă cu pietre într'o statue, ce reprezintă un elefant. Credinţa lor e că dacă una din pietrele aruncate rămâne pe spinarea elefantului, vor avea un copil.

Moravuri ciudate

Vechii Samoani practicau una din cele mai ciudate genuri de decoraţiune facială, săpând în obraji desemnuri complicate, cu preţul a nenumărate ore de acută suferinţă, sub manevrările cuţitului, având nevoie apoi de luni întregi, pentrucа rănile provocate de tăieturi să ajungă a se vindeca. E interesant de notat că aceste săpături urmăriau liniile muşchilor faciali şi că erau făcute cu multă dibăcie, din punct de vedere anatomic, că nu sunt cicatrizări şi nici tatuaje, ci sculptură în toată puterea cuvântului. Dar acest gen de decoraţie facială, ca şi canibalismul a dispărut astăzi.

Votări cu ajutorul imaginilor

ALEGERILE formează în India o perioadă extrem de grea, atât pentru candidați, cât și pentru oficialitatea care prezidează formalitățile votului și despuierea scrutinului. Aceasta se datorește faptului că cel puțin 80 la sută din alegători sunt analfabeți și nu pot distinge numele unui candidat de al altuia.

In ultimii ani delegații, d căror însărcinare era să ajute pe alegătorul ignorant să-și dea votul omului pe care-l prefera, erau postați în diverse puncte de centralizare a voturilor. Felul însă în care acești oameni se achitau de îndatorirea lor, lăsa de dorit în ce privia corectitudinea. S'a întrunit atunci un comitet, pentru aflarea unei modalități care să dea posibilitatea fiecărui alegător, știutor sau neștiutor de carte să voteze liber, fără interpunerea cuiva.

Membrii comitetului au elaborat ideea de a se imprima pe fiecare buletin de vot o serie de figuri, reprezentând pe candidați. Astfel unul va fi simbolizat de un elefant, altul de un tigru, de o umbrelă etc. Prin acest procedeu se speră că alegătorii nu vor mai putea fi induși în eroare. Agenții electorali vor arăta că pentru a vota pe un anume candidat votantul nu va avea decât să facă o cruce în dreptul simbolului respectiv.

La noi, s'a introdus mai de mult acelaș sistem, numai că în loc de elefant, tigru, umbrelă sau crocodil, avem covrigi cu sau fără bețe, bâte și alte... semne geometrice, pe care le-am publicat de altfel într'un număr trecut.

G. R.

Sforăitul se vindecă

MAŞINA contra sforăitului, patentată de curând în Anglia, poate părea multora o glumă, dar pentru dr. George W. Rundle, inventatorul aparatului, hârâiturile de ferăstrău ale celor cari dorm sgomotos — şi sunt milioane — formează o problemă serioasă ce reclamă o soluţie ştiinţifică.

Incepând să lucreze la aparatul său, inventatorul Rundle, a pornit dela ideea că n'ar exista decât o singură modalitate de a pune capăt neplăcutelor sgomote ce ies din gura celui care sforăie. Se impunea deci să găsească un mijloc de a deştepta pe somnoros şi să construiască o maşină, care s'o facă exact în clipa în care ar începe sforăiturile.

Aparatul constă dintr'o cutie conţinând o baterie sau alt aparat electric, un microfon şi o curea ce cuprinde braţul adormitului.

Microfonul prinde sgomotul ce iese din gura acestuia. Vibraţiile se transformă în curent electric, iar în interiorul cutiei se stabileşte un circuit. Curentul acestui circuit face ca un ac ataşat curelei dela mână să oscileze înainte şi înapoi, producând sgârieturi pe piele, ceeace trezeşte pe cel care s'a cuibărit prea sgomotos în braţele lui Morfeu.

Pentru cei cari nu vor să fie înţepaţi astfel, savantul echipează maşina cu un clopot.

„Unii vor fi deşteptaţi de sunetul clopotului" spune inventatorul iar alţii cari dorm prea adânc, vor trebui să facă uz de ac.

Diverse experienţe au arătat că acest aparat nu numai că împiedică sforăitul dar vindecă uneori cu totul acest neplăcut obiceiu nocturn.

„In timp ce dormim, spune doctorul, subconştientul e la pândă. Fiecare ştie că o persoană se poate deştepta la ora pe care şi-a fixat-o, culcându-se. In mai toate cazurile, subconştientul e cel care-i aminteşte acest fapt şi-l face să se trezească în clipa fixată.

„Tot astfel am avut ocazia să văd în experienţele făcute cu aparatul meu, că subconştientul sforăitorului care ştie că va fi trezit de clopot, sau de o înţepătură, în cazul când va cădea în acest păcat, începe la un moment dat să reacţioneze, împiedicându-l să mai facă supărătorul sgomot.

Garden-Partv

Gigi şi Gioconda

Soc. Principele Mircea filiala Buzeşti a dat la şosea un foarte reuşit Garden-Party la succesul căruia au contribuit mult cu frumoasele lor dansuri Gigi şi Gioconda, eminenţi elevi ai Conservatorului Leria-Niky.

Ei au executat cu multă supleţe într'un perfect ritm şi cu remarcabil temperament, dansuri excentrice şi de caracter.

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseţii

Salambo. — Batikurile se curăţă foarte bine cu benzină. Bine înţeles fără a freca pe deasupra cu cârpa. Se moaie total în benzină şi se spală repede. In urmă sunt uscate la umbră. Cât despre picăţelele roşii care îmi scrii că le ai pe picioare, dispar cu următoarea cremă: Amoniac 5 gr. Amidon 10 gr. Lanolină şi Vaselină circa 30 gr. Sol. adrenalină 1‰ 10 picături.

Adio Madrid.—Se poate comanda la Bucureşti. Cred că înţelegeţi de ce nu suntem de acord.

E. B. Cluj. — Adică dece Clujul să nu fie astfel favorizat? Produsele de care mă întrebi sunt admirabile pentru ten.

Brăileanca cea urâtă. — Exageraţie dusă le extrem, putere de imaginaţie şi fantezie bogată. Nu este grafologie, ci simplă constatare. Incearcă crema: Unt de cacao 20 gr. Ceară albă 10 gr. Ulei de vaselină 50 gr. Cetaceum 10 gr. Apă de rosae 20 gr. seara la culcare. Nădăjduesc că peretele sau rogojina se va transforma în obraz omenesc.

Maria Magdalena. — Iată două reţete minunate de ape de obraz, foarte nimerite vara: 200 gr. Castraveţi proaspeţi, 50 gr. petale de trandafir şi 100 gr. petale de crini, îi sdrobim şi amestecăm cu 500 gr. rachiu de drojdie. După ce au stat 2 săptămâni la soare, filtrăm bine şi amestecăm cu 50 gr. Glicerină, 5 gr. Formal şi 10 gr. T-ră benzol. Alta: 50 gr. Mărar proaspăt fiert bine în baia Maria cu 500 gr. rachiu de drojdie. Strecurăm şi adăogaţi 50 gr. Glicerină.

Un neîncrezător. — Am tăiat după cum vezi restul pseudonimului, fiind prea lung. O sfântă de aghiasmă cum scrii, nu există pentru sprâncene. Există tot Sfânta Pensă sau Sfânta Electroliză. Dacă ar afla cei lipsiţi de păr de remediul d-tale, ar da cu toţii fuga ca la fântâna miraculoasă. Aşadar smulgi un fir şi cresc alte trei în loc. Dintr'un fir, trei, sau dintr'un leu doi. Să fim serioşi însă. Pensatul sprâncenelor este o ocupaţie foarte plăcută. Să ai grije să ungi înainte bine locul cu vaselină.

Ludmila. — Dacă salata de lăptuci decolorează părul? Mai întâi să ne înţelegem bine, salata mâncată sau frecată pe păr? Asta e de mare importanţă. Aştept grabnic răspuns. Tot ce ştiu, află până atunci că cireşile fac piciorul mic şi sparanghelul scurtează limba.

V. Denureşu-Turda. — A apărut în multe rânduri în revistă.

Mona Wanda. — Vă înşelaţi, culoarea verde avantajează brunele, depinde însă de culoarea tenului şi de nuanţa verdelui.

M. O. M. — Vai ce grozăvie! Ni Mi s'a ridicat părul în cap. Mai ales viermii aceia negri cari ţi-au inundat obrazul şi cu care te lupţi să-i omori şi nu reuşeşti. Vezi, Sf. Gheorghe a fost mai norocos în lupta cu balaurul. Eu însă îţi voi da alt mijloc. Iată: Alcool 50 gr. Presorcină 2 gr. Sulf. pp. 1 gr. Glicerină 20 gr. apă de rosae 50 gr. Şi crema Zinc oxidat 5 gr. Vaselină şi Lanolină circa 15 gr. Ichtiol 1 gr. Numai seara la culcare faci operaţia de stârpire.

Coupe de vent. — Dacă te-ai lua după mentalitatea din zilele noastre, nu ar însemna nimic toate astea; gândeşte-te însă bine din punct de vedere sufletesc. Foarte adesea dragostea se duce când se ajunge ţinta. Şi apoi respectul pentru d-ta însuţi va suferi în această încercare. Se poate întâmpla să fie şi altfel, dar...

Tot nefericită. — Nu insist prea mult asupra adresei. Altă modalitate nu văd însă. Increderea deplină m'ar onora mai mult.

Valeria. — Eşti în voiaj de nuntă? Felicitări sincere. Foarte drept că nu poţi sta cu pudra pe nas în faţa soţului. Ce ar zice el? chestia e gravă. Vrei aşadar un remediu sigur, nu la încercare. Din noianul de reţete a ieşit la iveală una. Fericită aş fi să nimeresc pe cea miraculoasă. Salol 5 gr. Ac. thimic, 1 gr., Camfora 5 gr., Ceară albă 20 gr., Vaselină 80 gr., Numai la coşuri, a se utiliza regulat seara.

Aristide Caraoman. — Mulţumesc pentru salutările din Delta Dunănii. Numai să nu fie cu ceva friguri. Mă tem grozav de ele. Pentru pestrui cunosc reţete multe. Am ales una: Sublimat 1 gr., Alcoo lde havandula 150 gr., Apă de ploaie 250 gr., Glicerină 50 gr. Crema: Figenol 1 gr., Apă de portocal 20 gr., Lanolină 40 gr., Extr. hamamelis fluid 5 gr.

LAURA

D-na Magda Mohora-dr. Moşoiogo soprana laureată a I-a, a concursului internaţional de canto şi vioară din Viena, unde a cântat aria „Suicidio" din Opera Gioconda şi aria Nilului (Aida) în româneşte şi d. dr. Maximilian Săveanu care a obţinut diploma la acelaş concurs, cu ariile Figaro şi Tiefland.

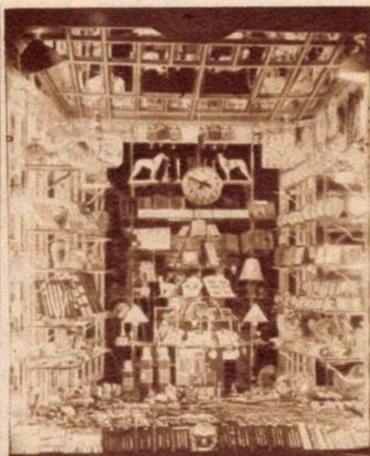
Marele nostru concurs de vitrine

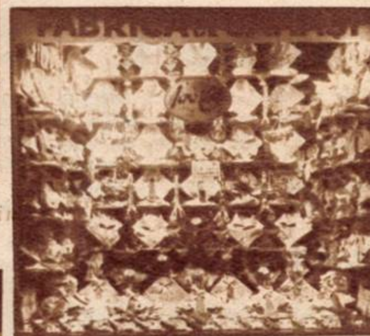
Vitrinele marelui magazin de încălţăminte „ROYAL SHOE", din calea Victoriei 84 (No. 92. 93).

Vitrina magazinului de instalaţiuni de băi „SANITAS" din str. Mihai Vodă (No. 94).

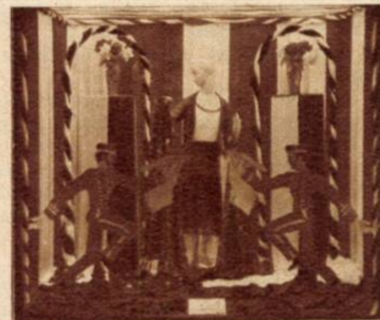
Vitrina magazinului „EL", din str. Doamnei (No. 58).

Vitrina magazinului de lingerie „AEROCLUB", din str. Academiei 2. (No. 23).

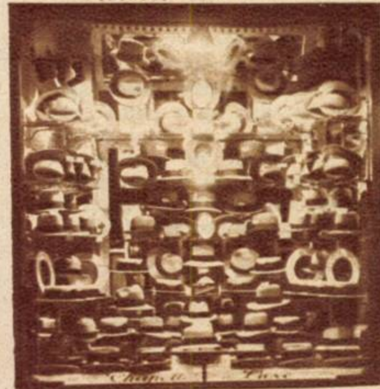
Interesanta vitrină a parfumeriei „MEM" din str. Smârdan 4, (No. 80).

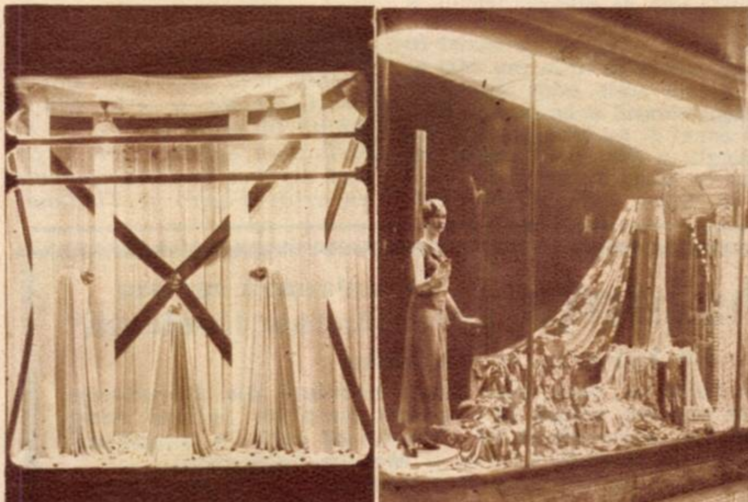
Eleganta vitrină a magazinului de mătăsuri „LYONS" str. Lipscani 38 (No. 48).

O altă vitrină a magazinelor de încălţăminte „GASTON" din cal. Victoriei (No. 16).

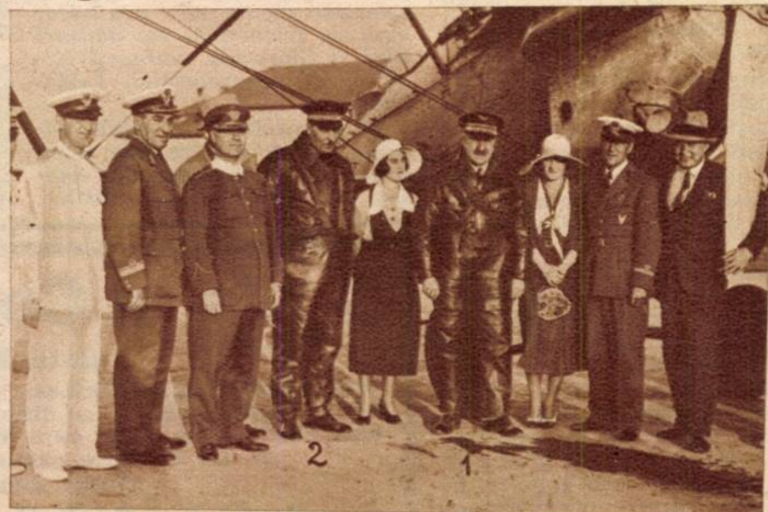
Vitrina magazinului *I. Torcatoru Ticu* Calea Văcăreşti 14, unde s'au remarcat modele străine de pălării şi creaţii abundente.

Vitrina originală a magazinului „ŢESĂTORIA MĂTĂSII" din str. Lipscani 77 (No. 69).

A doua vitrină a marelui magazin „BAZARUL POPULAR" din str. Lipscani 55 (No. 59—60).

Tragicul sfârsit a doi aviatori francezi

Colonelul Guileminet şi maiorul Gosselin, cari au făcut inconjurul Europei cu avionul, înapoindu-se spre Paris, s'au prăbuşit cu avionul în apropiere de Lyon. Fotografia pe care o prezentăm mai sus, arată pe cei doi aviatori, pe aerodromul dela Băneasa, cu ocazia vizitei pe care au făcut-o la Bucureşti; ei sunt inconjuraţi de oficialităţile noastre.

Alexandru Neverov

TAŞKENT ORAŞUL BELŞUGULUI

2)

CAPITOLUL V.

Iată trenul misterios...

O uliță întreagă de căsuțe pe roate și în fiecare din ele oameni, cari privesc pe fereastră. In căsuțe cald, bărbați și femei se cațără pe acoperișuri, se înalță unii deasupra altora, se împing unii pe alții. De sus cad saci, oale, desagi din pânză gălbuie. Un soldat înarmat, umblă pe acoperiș, strigând bărbaților și femeilor:

— Nu e voie să vă suiți aci!

Goniți de pe un acoperiș, ei se îndeasă pe celălalt. Și iară sacii sboară, iarăși soldatul cu arma strigă:

— Nu e voie să vă suiți aici!

Mişka voia și dânsul să se așeze pe un acoperiș, aproape de lume, dar dacă e oprit, n'o să se mai suie; trebue să respecți regulamentul. Serioşka nu pricepe nimic. Holbează ochii și nu se mișcă din locul lui.

— Dece-i gonește de acolo?

— Nu-i voie; e a statului. Nu vezi soldatul cu pușca?

— Un om purtând doi saci, nu înțelege nici el nimic: își dă căciula pe ceafă și se gândește:

— Unde să mă vâr?

S'a suit pe trei acoperișuri; peste tot e oprit. Aleargă dincolo de pompa de apă, către un vagon depărtat, unde de sigur va putea găsi loc. Mişka aleargă după dânsul grăbind pe Serioşka:

— Mai repede. Nu rămâne în urmă!

Dar Serioşka nu pricepe nimic.

La dreapta, la stânga, lucruri curioase. La ei în sat stâlpii au trei fire; aci au opt, pe două rânduri. Atârnă globuri de sticlă, se cântă cu cornul. Doi oameni trec, ducând lanterne. Pretutindeni șinele sunt fixate cu șuruburi. Serioşka se poticnește într'o traversă; o căsuță fără ferestre, se îndreaptă către dânsul, scrâșnind din roți.

— Haimana, o să te strivești aici, cară-te!

Omul cu cei doi saci se cațără pe acoperișul unui vagon; Mişka îl urmează ca o pisică.

— Incotro mergi?

— La Taşkent, cu Serioşka.

— Coboară repede, trenul ăsta nu merge la Taşkent.

— Dar unde dracu?

— In Siberia, în Siberia! Sări jos!

Inima lui Mişka bate, părul i se face măciucă în cap. Unde e Siberia? Care Siberia? Stă pe acoperiș, Serioşka aleargă dealungul liniei.

— Suie-te Serioşka, suie-te!

Serioşka vrea să apuce scara vagonului, dar vagonul îi scapă.

— Doamne Dumnezeule!

Serioşka aleargă dealungul, alături de roți fără să se lase întrecut. Pierde răsuflarea, capul îi vâjâie, privirea i se turbură.

— N'o să'l mai prind!

Mişka suferă până'n adâncul sufletului; îi e milă de tovarășul său pe care'l vede pierdut. Lui Serioşka o să-i fie frică să se întoarcă acasă; și dacă sare în mers, o să-și frângă oasele. Vagonul a luat viteză: acoperișul se bălăbăne, roțile se isbesc. Serioşka se poticnește și cade cu capul înainte.

— S'a isprăvit acum!

Mişka privește gara, privește pe Serioşka pe jos, își amintește de făgăduiala de a-și da unul altuia ajutor. Ce să facă? Să se întoarcă dela gara următoare? Dar deodată vagonul își încetinește mersul, se oprește: desigur c'a uitat ceva. O isbitură, apoi se dă îndărăt pe o altă linie. Inc'o isbitură, apoi din nou o schimbare de linie. De patru sau de cinci ori, vagonul își schimbă linia. Apoi se oprește în câmp, înapoia gării. Locomotiva dă drumul la aburi și părăsește vagonul.

Omul cu cei doi saci blestează:

— Mii de draci! Eu care socotiam că era un tren adevărat, care să mă ducă în Siberia...

Mişka e vesel cât se poate.

Aleargă la gară: nici un Serioşka. Dă fuga spre locul unde Serioşka căzuse, dar nu-l mai găsește.

— „Mi se pare că era aici, sau colo". Aleargă la dreapta, la stânga și în cele din urmă, după multă osteneală, își găsește tovarășul îndărătul unei gherete de lângă macaz.

Serioşka plânge, cu capul pe genunchi.

Mişka nu-i mulțumit.

— Dece plângi?

— M'ai pierdut.

— O să ne ținem unul de altul; o să întrebăm care e direcția spre Taşkent, ca să nu ne mai suim fără să știm. Așteaptă-mă, o să mă duc la gară să ascult ce spun oamenii. Nu te duce nicăieri, Rămâi aici.

Nu se poate spune nimic: Mişka e conducătorul.

Serioşka se strânge în gheretă și închide ochii.

— Dobitocul de mine! De ce-am plecat?

Ii e foame, îi vine să plângă. Mişka o să-l uite, o să se suie singur în tren și o să plece, iar el nu știe drumul ca să se întoarcă acasă. Și dacă l-ar ști, tot n'ar fi cu putință: acolo, în prăpastie sunt hoți cari omoară oameni; ce le-ar păsa lor de un băiat mic! Și ar însemna moartea.

Acasă, de sigur ai lui întreabă:

— „Când o să vie îndărăt Serioşka?"

Mama se duce la vecini și povestește:

„Serioşka al meu a plecat să caute pâine la Taşkent".

Bunica, probabil că o să moară înainte de se întoarce el. Buna lui bunică! Niciodată în viața ei nu l-a bătut pe Serioşka. Și mama e bună. Și ce râu au ei acolo. Dacă n'ar fi foametea, te-ai putea scălda în el toată vara.

Inserarea se coboară deasupra gării și îmbracă arborii cu un văl negru. Globurile stâlpilor s'au aprins, cineva bate în gheretă, de cealaltă parte a scândurilor.

— Drrr! Drrrr!

Mişka nu vine. O să se suie în tren și o să plece. Din nou bate cineva de cealaltă parte a scândurilor:

— Drrr!

Serioşka se pregătia să priviască pe fereastră, când drept în fața gheretei sosi un balaur cu ochi de foc, uruind, gâfâind și fluerând. Pretutindeni sburară scântei. Deodată, în clipa în care balaurul trecea drept pe lângă gheretă, o țâșnitură de aburi isbucni din partea dreaptă a lui, drept spre Serioşka. Acesta o luă la fugă, uitându-și desaga și opincile

CAPITOLUL VI.

Mişka dăduse două lovituri deodată: aflase direcția unde se găsia Taskent și căpătase o coaje de pâine, dela un soldat roșu. La toate trebue să se gândească el singur. Nici pâine, nici gologani, Serioşka e lipsit de experiență. O să trebue să-l hrănească nițel, ca să nu slăbească de tot. Mişka își vârî pâinea în buzunar:

— „Asta o să facă două înghițituri" se gândi el.

„O să-i dau puțin, e un fleac, oricum, o să plătească el mai târziu".

Se pregătia să alerge către gheretă, dar printr'un geam, zări un aparat telegrafic. Ce frumos e! o bandă albă ese și un om lovește cu dege-

tele. Un altul cu receptorul la ureche, vorbeşte intr'un fir. Mişka priveşte, priveşte şi nici nu-şi dă seama când işi duce coaja de pâine la gură. Apoi işi aminteşte că lui Serioşka ii e foame şi conştiinţa incepe să-l mustre:

— „De ce-am mâncat?"

Aleargă la locul unde l-a lăsat pe Serioşka; Serioşka nu mai e. Şi doar asta e ghereta cu o singură fereastră... sau poate e alta, care seamănă cu ea? Atunci, Mişka rămâne o clipă rătăcit. Se intoarce de cea_ laltă parte, intră in câmp. Un stog de paie luceşte alb, luna stă drept deasupra câmpiei şi-l priveşte. Nu se vede nimic. Numai in dosul gării se aud lovituri de ciocan; cineva plânge incet intr'un şanţ. Mişka se apropie: o femee stă acolo jos, cu copiii ei. In mijlocul lor, se stinge un tăciune. Părul femeii e desfăcut. Ea geme, dând din cap:

— Micuţii mei, copiii mei, unde să ne ducem acum?

Şi Mişka se gândeşte:

— „Şi eu unde mă duc?"

Se inapoiază la gară, strigă:

Intr'o casă, un câine latră.

„Ce tot indrugi?! Unde să-l caut?"

Ori cum nu se poate să-l părăsească pe Serioşka: şi-au făgăduit unul altuia, au jurat.

— „Ce dobitoc! Mai bine plecam singur".

Mişka se aşează in gară lângă o uşă, gânditor. Tot stând acolo, ochii i se inchid, ii deschide, ei se lipesc din nou. Amintindu-şi de Serioşka, ofteazä.

„Unde dracul s'o fi băgat? Mâine dimineaţă o să-l găsesc".

Capul lui Mişka cade pe genunchi, trupul se ridică şi sboară, sboară ca dus de aripi şi se inalţă tot mai sus. Mama lui strigă de jos:

— O să cazi, Mişka, unde te duci?

Iaşka, frate-său trage in porumbei, cu arcul lui de lemn. Trage odată, cade un porumbel. Inc'odată, inc'un porumbel. Doboară vre-o zece. Ii atârnă pe o sfoară şi incepe să lovească cu ei pe Mişka in cap.

Mişka se supără, ar vrea să bată pe Iaşka dar in faţa lui stă un soldat cu armă.

— Nu e voie să te culci aici!

Un câine trece pe lângă el, adulmecând aerul, priveşte la o uşă şi pleacă pe vârful labelor. Un om cu capul gol intră.

— Dece tremuri, piciule?

— Aş vrea să dorm.

— Incotro mergi?

— La Taşkent, cu Serioşka, care s'a pierdut.

— Du_te la clasa a treia, o să dormi acolo.

Mişka intră la a treia, dar găseşte atâta lume, culcată peste tot, in grămadă incât nu ştie unde să pună piciorul. Aburi acoperă oamenii ca la baie şi se aude plângând pe câte unul, altul scuipând sau suflându-şi nasul. Un bătrân se târeşte ca un rac, deandaratelea. Lumea il injură, dar el se târeşte mai departe.

— Ce te-a apucat?

Mişka se poticneşte de un cap, ii e frică. Capul se ridică şi strigă:

— Ce faci aici?

— Caut pe Serioska.

— Cauţi să furi, da, desigur!

Alt cap strigă iarăşi:

— Goneşte-l, e un hoţ!

Miska cercetează toată marginea; Serioska nu e acolo. In celălalt colţ deasemenea nu-i. Par'c'ar fi pierit. Oricum, nu se poate să nu-l caut; şi-au făgăduit doară ajutor. Mişka se strecoară in colţul cel mai depărtat; iată-l pe Serioşka inghemuit şi dormind.

— A, tu eşti, pişicherule!

Serioşka deschide ochii, aiurit. S'ar spune că e vocea lui Mişka şi totuş... parc'ar fi faţa lui Mişka, dar parcă nu-i capul lui. Mişka il sguduie de braţ.

— Hai, trezeşte-te! Eu sunt. Te-am găsit insfârşit, cât te-am căutat! Pentru ce-ai fugit de_acolo?

— Mi-a fost frică!

— A, ţi-a fost frică?! Doar nu e in pădure. Nu m'ai ascultat. Noroc că nu m'am oprit să caut. Ai fi rămas singur, — şi ce-ai fi ajuns? Cum poate să se poarte cineva aşa prosteşte? Am făgăduit să mergem impreună; nu trebue să ne părăsim.

Serioşka e foarte ruşinat, işi freacă ochii.

— Ei bine, nu mai plânge acum, nu face nimic. Să nu mai faci altădată. Ai dormit puţin?

— Mi-e foame!

Şi lui Mişka i-era foame. Işi trece limba peste buze, gândindu-se:

— „Il ţin legat de mine".

Şi spune tare:

— Curios eşti, Serioşka, n'ai un pic de răbdare. Unde să găsesc pâine acum? Când o s'ajungem la Taşkent, o s'avem berechet. Dacă n'o să ai destulă, o să-ţi dau şi partea mea. Ce-mi pasă mie?

Totuş, in desaga lui are o bucată de pâine de iarbă, pe care a adus_o de acasă şi pe care vroia s'o ascundă. Ii e milă de tovarăşul lui, dar nu vrea totodată să-şi facă nedreptate. Dânsul, oricum, e acela care se ocupă de toate; el trebue să mănânce mai mult.

Amintindu-şi făgăduiala să-şi impartă totul, se infurie. Făgăduiala asta il leagă de mâini şi de picioare; mai bine ar fi fost să nu se inteleagă de loc. Scoate din desagă bucata de pâine, o rupe cu părere de rău.

— Na-ţi, o să mi-o dai inapoi târziu. Imi eşti dator acuma două bucăţi. Dar unde e desaga şi opincile tale?

— Au rămas acolo.

— Dobitocule! In ce o să ţii atunci pâinea?

Serioşka işi intoarce capul.

— Nu mă mai duc la Taşkent.

— De ce?

— E prea departe.

— Şi cum o să te intorci acasă?

— O să merg incet.

— Pleacă, dacă nu ţi-e frică. Nu'mi plac tovarăşi ca tine, cari dau indărăt. Ba pleacă, ba nu mai pleacă...

Multă vreme au rămas tăcuţi.

Cineva ţipă in vis, scăldat de aburi:

— A plecat, a plecat! Trenul nostru a plecat.

Aproape de tot, un om işi inălţă capul urias, sbârlit, şi spune şi dânsul, fără să ştie cui:

— O să murim cu toţii! Picioarele mele incep să se umfle.

Mişka vedea Taşkent, oraşul minune şi doi saci umpluţi cu pâine. Intr'unul pâine albă, intr'altul pâine neagră. Intr'un al treilea mai mic, grâu, vre_o cinci kilograme de grâu de sământă; şi nu grâu ca al nostru: boabe mari. Mama lui Mişka priveşte in saci şi plânge de bucurie.

— Vai Mişa, Mişa! Ce bun băiat eşti: tu ne ingrijeşti pe noi. Culcă-te o leacă, dormi. Şi voi prichindeilor, nu faceţi gălăgie.

Mişka deschide ochi indobitociţi, apoi ii inchide. Oare merge cineva pe acoperiş sau plouă? Ce-i pasă, vrea să doarmă. Mâine dimineaţă o să ştie el. Colo sus, sub tavan, un copac işi leagănă ramurile. Capul lui Mişka se răstoarnă pe spate, copacul e acoperit de fructe. Mere mari cât doi pumni. Un măr a căzut drept pe capul lui, dar e prea leneş ca să se intoarcă să intindă mâna să-l ia.

„Foarte bine, nici nu'mi pasă. Vreau mai ales să dorm..."

Lui Serioşka ii e urât in gură. Bucata pe care a mâncat-o, ii aţâţă şi mai tare. Işi linge gingiile, işi roade unghiile. Maţele lui se incolăcesc de par'că ar vrea să'i rupă pântecele. Tovarăşul lui dormea. El incepe să-i pipăe desaga.

Nu cumva are pâine ascunsă?

Pipăe plosca şi crede că e pâine. Se bucură şi se sperie totodataă: „Oare Mişka nu se va trezi? Sau o să mă bate, sau o să-mi zică:

— „Nu ţi-e ruşine? Te-am socotit un băiat cum se cade şi te-ai făcut hoţ."

Serioşka ţine in mâini plosca lui Mişka, dinăuntrul sacului şi se gân_ deşte:

— „Şi dacă n'o mănânc toată? Tot e rău. Dar ce, n'o fac dinadins: mi-e foame.

„Ia dacă nu ţi-e frică".

Gândurile lui Serioşka se incâlcesc; să ia, să nu ia? Ii e foame şi ruşine. Il cuprinde un somn greu, care i-apasă capul şi-i leagănă trupul. Dormi!

Serioşka a luptat mult impotriva somnului greu. A deschis ochii, şi-a scuturat capul, a pipăit cu infrigurare plosca in desagă.

— Grozav mi-e foame. Dormi! O să mănânci mâine.

Somnul greu i-a culcat in cele din urmă capul lui Serioşka lângă picioarele lui Mişka; gura i se face dulce şi călduţă. O voce mângâietoare ii spune:

— Nu merită, nu fura, rabdă puţin..."

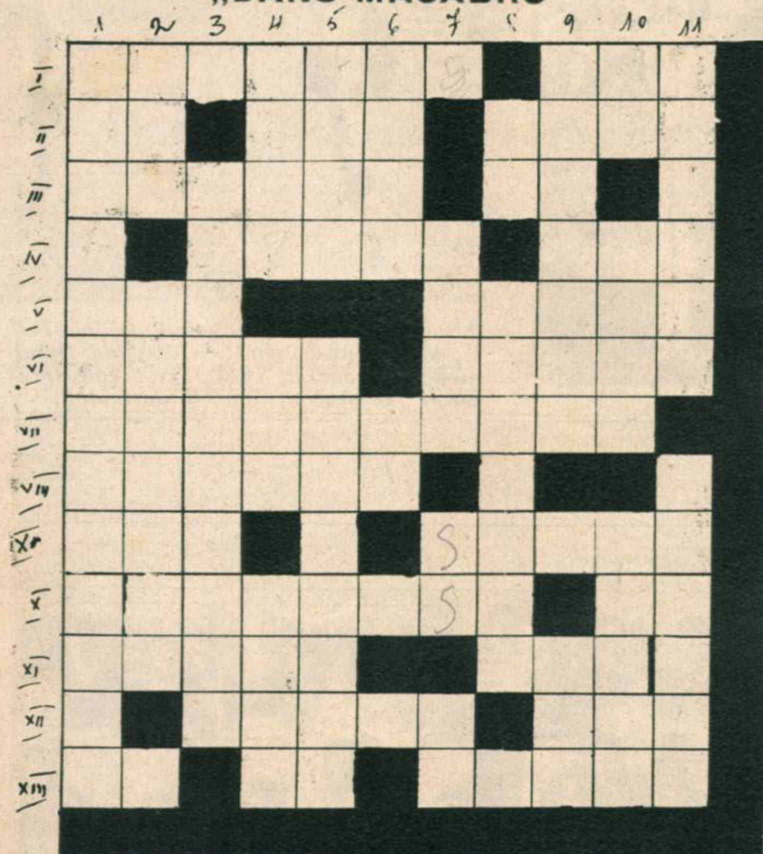
(Va urma).

Jocurile realității

Concursul nostru pe lunie Iulie

PROBLEMA VII (cuvinte încrucişate) „DANS MACABRU"

ORIZONTAL: I. Pictor german, autorul unui celebru dans macabru gravat în lemn. Recipient cilindric. II. Literă greacă. Papagal. Ținti. Pianist francez, născut la Baden-Baden, admirabil interpret al lui Beethoven. Jumătate din trupul lui „*Shaw*". IV. Populație negritos din Ins. Filipine. Rege iudeu. V. Inceput de idilă. Localitate în Ardeal. VI. Căsătorie. Soacra lui Ruth. VII. Pe toți „*Destinul inevitabil*" îi va atrage în acest dans macabru. VIII. Râu în Saxa. IX. Numele dat în Spania îmbucăturei dela gura micilor fluvii de coastă. Judecată. X. Lacome (fig.). Limbaj special întrebuințat la sud de Loire. XI. La scăpărat. Râu în Elveția. XII. Acivae (Mold.) Literă greacă. XIII. Măsură de timp. Diftong. In care secol a executat dansul său macabru pictorul dela No. 1 oriz?

VERTICAL: 1) In definitiv ce este dansul macabru? (2 cuv.); 2) Od. verb. Sistemă religioasă formată din două principii; 3) Care este compozitorul francez, care a compus un dans macabru de toată frumusețea?; 4) In ce oraş se găseşte opera făcută de pictorul dela No. I oriz. Emblemă stabilă la vechii Egipteni. Țeapă; 5) Un erete fără coadă. Dansul macabru este o „*Figură de stil*" foarte ingenioasă. 6) Conjuncție. Pomadă; 7) Sfânt. Subsemnatul. Posed. 8) Acea care dirija dansul macabru avea în loc de arcuş un.... Cine dirija dansul macabru?! 9) Şi în loc de vioară avea un.... Poet la greci; 10) Interjecție. Bucăți de metal. Cine joacă în acest dans macabru?! 11) Chemaşi. Sfânt care a pictat şi el un dans macabru, şi care se găseşte astăzi la Rouen.

P. S. Semnul dela No. III şi IX oriz., şi No. 4 vertical înseamnă că, cuvintele se găsesc în Grande Larousse (2 vol.).

VIRGIL GRIGORIU

PROBLEMA VIII (Logogrif)

Cu şase picioare trăesc prin mări; cu cinci merg *agale;* cu patru justific acest mers; cu trei atentez la vioiciunea genelor; cu două picioare sunt în gramatică!

PROBLEMA IX (Palindrom)

Scrieți unul subt altul următoarele palindroame:
1) Murdar. 2) Abces. 3) Ramură a munților Sibiului.
Inițialele şi finalele acestor cuvinte vor da încă un palindrom .

Deslegătorii jocurilor din N-rele 280-283

Mathilde Rufel Dărmăneşti-Bacău (5); Maria Metaxa-Loco (11); Vera Haraga-Cahul (6); G. Ştefănescu-Piteşti (); N. I. Rădulescu-Buzău (6) Maior Popovici Pompiliu Anibal-Arad (6); Florica Zaharia-Iaşi (5); Honoré Sens-Iaşi (5); Leibovici Loco (5); Romulus Gherginä-Sălişte (Sibiu) (4); Ionel Pitic, Uioara (Albă); Petru Coroiu-Oradea (3); Mara Mitaenco-Bălți (5); N. Dumitriu-Brăila (4); Corhăniu V. şi Băncilă-Loco (6) Mircea Al. Popovici-Brezoi Vâlcea (5); Cornelia Simona Nițescu-Loco (6); Tina Popescu-Caramella-Moreni Stavropoleos 5; Bibi SăvulescuCaracal (3); Gh. Verzea-Loco (4); Aurora Iosivaş-Cluj (3); Ionel I. Andreescu Feteşti Ialomița (4); Toruty Sebo-Loco (1); Florian Popescu-Moreni (5); Dora Bârsan-Sălişte (3); Lyonel D'Ally-Buzău (6); Stoica Vera-Chişinău (1); Emil Boeru-Vad Făgăraş (5); Maria Rădulescu-Câmpulung (2); Ioan I. Breabăn-Iaşi (6); Otilia Buliga-Secureni Hotin (6); Elena Dr. Vasiliu-Tecuciu (3); Alexandru Gaftoi-Turda (1); Țuia Eftimiu-Iaşi (7); Haiduc Ioan-Oradea (1); Boris Aronov-Chişinău (6); Mariana I. Melles-Zimnicea (1); Constanța Sebo-Loco (1); Dida Constantinescu Seceleanu-Ialomița (1); Ştefănescu St. Gheorghe Piteşti (3); Viorica A. Stănescu Loco (1); Lyonel D'ally Buzău (3); Lina Constantin, Oradea (2); Maria Ciochiv-Loco (1); Vasilescu Vasal-Loco (5); N. I. Rădulescu-Buzău (9); M. Pintel-Bolgrad, (7); Cormen Negrescu-Chişinău (1); Ionel C. Rădulescu Coşoveni de sus-Dolj (1); Iancu Segal şi Silvia Schecter-Bârlad (1); Ilie I. Lupița (12); Filoftea Barbu-Valea Maurdi Muscel (9); Clement Schaman Bebe-Loco (4); Marietta D. Grozeanu-Loco (10); Rozica Aroneau-Adjud (2); Cimpoies Nicolae-Arad (2); Duduia Margareta din Arad (10); Viorica Grigorescu-Iaşi (2); Monariu Valustin-Chişinău (1); Teodor Stamate-Brăila (12).

(Cifrele în paranteze indică numărul jocurilor deslegate).

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacția şi Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

Sus: o fază din match-ul de foot-ball C. A. O-Venus, care s'a disputat Duminică în București (613;) jos: Ambele echipe fotografiate înainte de match.

Ultimele evenimente

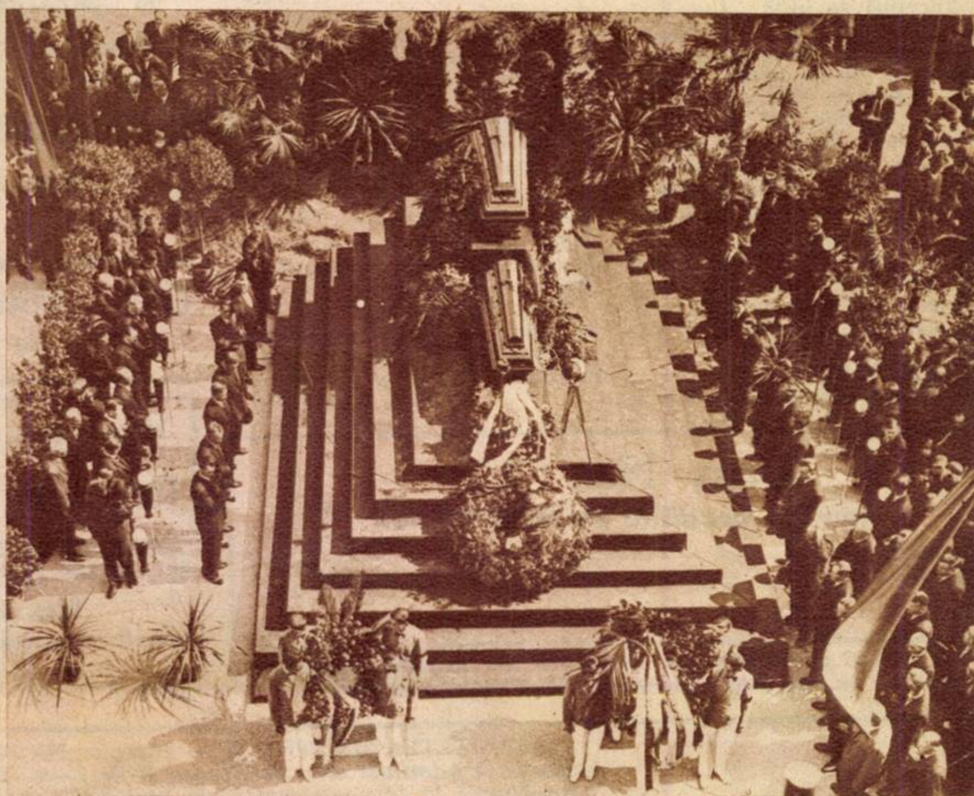
Sus: *Regele Carol a vizitat Institutul pentru experimentarea culturii tutunului. Explicațiile i-au fost date de directorul general al C. A. M.*; jos: *Duminică seara, ziarele* „Adevărul" *și* „Dimineața" *au difuzat prin microfon și afișat pe ecran luminos, primele rezultate ale alegerilor din țară.*

In fotografia noastră, massa cetățenilor urmărind rezultatele; dr. jos: *„Realitatea Ilustrată" publică prima fotografie dela înmormântarea magnatului industriei cehoslovace, Thomas Bata. In clișeul nostru vedem sicriile industriașului și al aviatorului, expuse pe un catafalc, în curtea fabricilor dela Zlin.*

In pag. 8-a:
Fotografiile alegerilor de Duminică

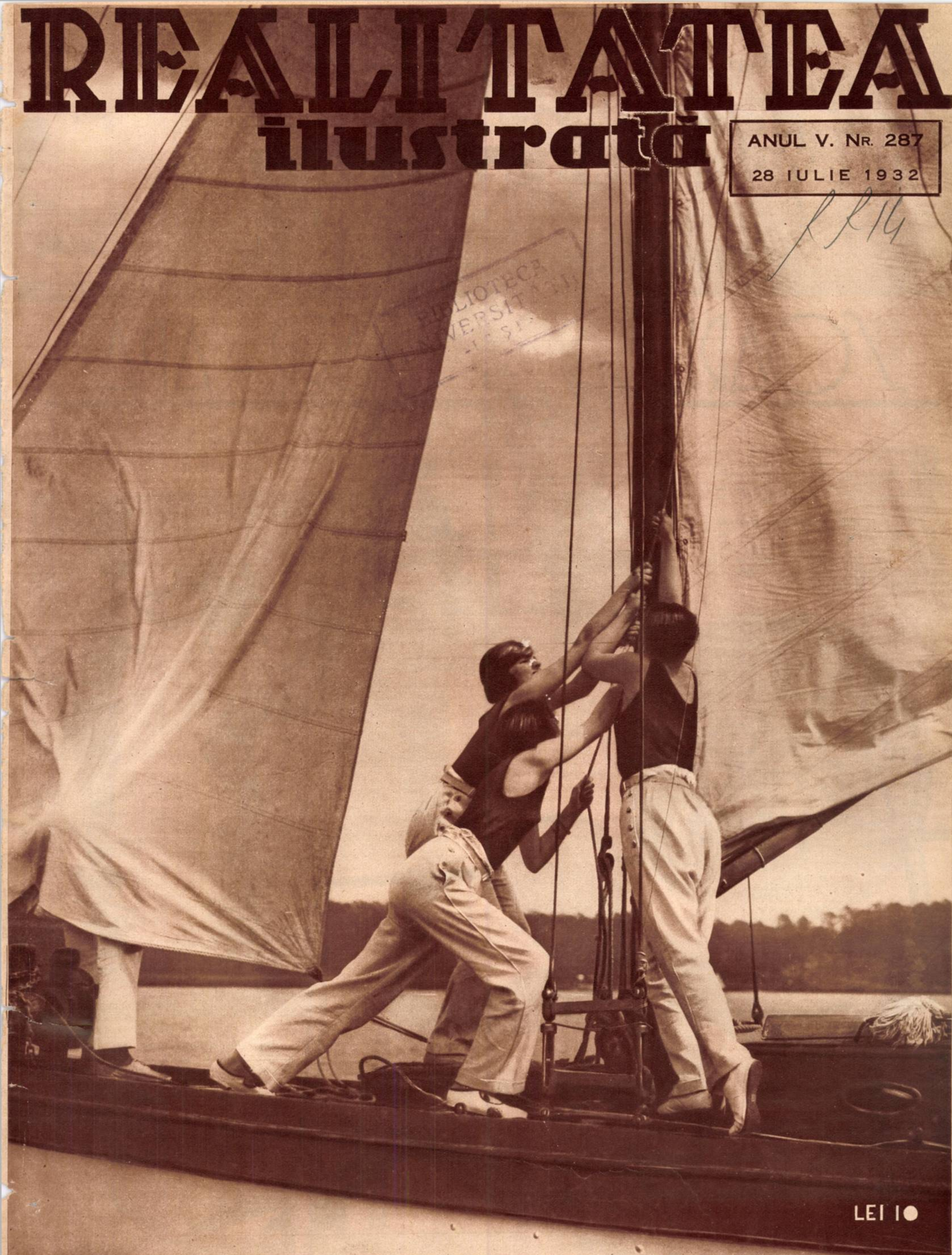

REALITATEA ilustrată

ANUL V. Nr. 287

28 IULIE 1932

LEI 10

FEMEI PE YACHT

(sau „muşte la arat")

Foto Keystone-View

SOARE – AER – APA

Jos: *Doi copilaşi au intrat în mare. Dar unul din ei nu se prea împacă cu apa. Şi atunci celălalt, mai curagios, îi face o bae preliminară, udându-l cu apa turnată dintr'o... pălărie.*

ODATĂ *cu marile călduri, plajele noastre au reînceput să fie supra-populate şi în fotografiile pe care le prezentăm în această pagină, reprezintă câteva aspecte interesante dela mare.*

Sus, în stânga, *vedem un „monom" pe plajă dela Mamaia;* dreapta sus: *jocul cu valurile, la Constanţa, când marea este liniştită;* la mijlocul paginei: *o triplă săritură în mare de pe podeţul plajei Mamaia.*

La stânga, în medalion, *vedem un grup de sportivi veseli, prieteni ai „Realităţii Ilustrate", cari s'au grupat în mare, pentru a poza reporterului nostru fotograf.*

Una din actriţele cele mai îndrăgostite de aer, soare şi lumină, este June Vlasek, o tânără slovacă din America. Blondă ca aurul, June promite mult pentru ecran.

Foto Păsculescu-Constanţa şi „Fox"

DE VORBĂ CU D-NA OCTAVIAN GOGA

CASĂ de frumoase mobile autentice florentine şi Biedermeyer. Vechi lemn de nuc, lucind cald în penumbra storurilor lăsate. Brocat roşu, ieşit de vremuri, înguste *lits de repos*, cu înnalte saltele, după vechia modă spaniolă, a lui Filip II. Tablouri din vremea noastră însă. Contrast rafinat cu bătrânele covoare în culori foarte dulci.

— „Să vorbesc despre bărbatul meu? Dar ce pot spune eu despre el? Viaţa lui intimă se împleteşte perfect cu cea publică. Armonia e deplină. Acţiunile — toate — ale lui Octovian Goga le ştie o ţară întreagă. Un om excepţional, din toate punctele de vedere. Talentul lui, puterea lui de muncă, spontaneitatea şi sinceritatea cu care vorbeşte, nu sunt egalate decât de admirabila lui sănătate fizică

D-na Goga fotografiată la castel

Cu d. Goga în vilegiatură

Un pian deschis. Doamna Veturia Goga ne vorbeşte despre soţul său, despre Ciucea cea frumoasă, de gospodăria, care îi place atât de mult, despre puişorii, scoşi aici, la Bucureşti, despre... despre orice în fine, numai despre sine nimic. Şi doar mă aflu în faţa „Privighetoarei Ardealului"!

Adorabilă discreţie a unei femei de înnalt tact şi fineţe artistică.

O privire perfect echilibrată dublată de un estet de rară anvergură. Boem? Deloc! Ii place ordinea până la meticulozitate. Om de acţiune continuă, de energie nici o secundă trădată, e totuş de o rară bunătate sufletească. Nu cunoaşte rancuna. Imi închipui că duşmanii lui bat monedă şi din această caracteristică a sa: „Putem să-i facem orice lui Goga, că el tot ne iartă"

Evident pentru marele public, astăzi, Octavian Goga înseamnă aproape numai omul politic. Nici o clipă el nu a lăsat scrisul. Foarte uşor de înţeles că nu scrie în epocile de acută strădanie politică. Dar să-l vezi, câteva zile, după ce-a trecut graniţa! Tumultul poeziei, din sufletul său, se plasticizează imediat, printr'un fel de... fredonare. Versul îl ritmează tare, cântându-l parcă...

Febra creaţiei îl ţinteşte, apoi locului, până la 8—10 ore pe zi. Scrie oriunde, oricum. Pe un colţ de masă pe o carte ţinută pe genunchi".

„Iubeşte aşa de multe, e atât de legat de pământul nostru românesc, încât niciodată nu ar putea trăi mai mult decât câteva săptămâni departe de ţară.

Eu trăiesc mai mult la Ciucea. Pentru mine, casa de aici e un fel de provizorat, pe care, spre a mi-l face cât mai asemănător căminului dela Ciucea, îl împodobesc cu lucruri aduse de acolo.

Uite, sus, pe etajerele sufrageriei, pocalele acelea de vechie faianţă germană? Am o colecţie de peste 200 bucăţi la Ciucea. Mai am o alta de vechi bomboniere!"

Trecem din sufrageria Biedermeyer, cu scaunele şi canapeaua tapisate, tăiate în tafta subţire, în frumosul salonaş florentin. Penumbră leneşă pe colţuri de fotolii — trepiede, pe înaltul bahut Maria-Theresia.

In biroul de alături, d. Octavian Goga cu câţi-va prieteni politici. Doamna Goga îl chiamă să-i ceară o lămurire. Azi dimineaţă i-a fost făcută o mică intervenţie chirurgicală la un ochiu.

— „M'am întors rănit după front, glumeşte şeful partidului naţional-agrar.

Ochii doamnei Goga cată cu îngrijorare la soţul său:

— „E îngrozitor să vezi suferind pe cineva care ţi-e drag!

Micuţă, delicată, soţia marelui om de stat, e în clipa asta la fel cu oricare altă soţie iubitoare.

D-na Goga şi mama poetului

Incerc să-i cer părerile despre feminism.

— „Feminism?

Dragostea pentru soţ şi pentru cămin. Altă îndatorire a femeii nu cunosc".

Doamna Goga mă conduce să-mi arate „puii". Scoşi aici, la Bucureşti, într'un coteţ al curţii, în unul din cele mai elegante cartiere ale Capitalei.

— „Imi plac atât de mult animalele! Blânde suflete candide!"

Superbul ogar Arco şi elegantul dog Jac, — doi uriaşi ai speciei lor, — o fac să pară mai puicuţă, mai delicată. Puişorii, plini de încredere vin până în apropierea noastră. Doamnei Goga îi e dor în orice moment de Ciucea.

— „Plec câteodată numai ca să stau cinci-şase ore acolo. Iar drumul e de două nopţi!"

Am văzut încă o pereche de oameni fericiţi. Plec cu rara impresie de armonie şi frumos. Şi e mare lucru astăzi...

OTILIA GHIBU-SILVIU

D-na Goga este o prietenă a animalelor

Pavilionul preferat, în parcul castelului dela Ciucea

Cum se face o revoluţie

NTR'UN sat mic din provincia Toledo (Spania), numit „Vila lui Don Fabrique", un grup de comunişti s'au revoltat. Cu acest prilej s'au produs incidente tragice. Armata a intervenit şi au fost mai mulţi morţi deoparte şi de alta.

Conducătorii mişcării au fost judecătorul şi medicul satului, cari au răspândit tot felul de idei subversive locuitorilor paşnici. Dată fiind lipsa de spirit critic a acestora, propaganda s'a întins ca o flacără, oamenii au distrus totu, au dat foc lanurilor de grâu şi au atacat grada civică sosită acolo, spre a linişti spiritele.

Acum, revoluţionarii liniştiţi plâng pe mormintele celor căzuţi şi se tânguesc că s'au lăsat păcăliţi de câţiva conducători.

Fotografiile noastre reprezintă:

1) Primarul satului „Villa lui Don Fabrique", care voind să se opună rebeliunei a fost rănit. In jurul lui, consilierii comunali.

2) Doctorul Gayetano Bolivar (stânga) şi judecătorul comunal Thomas Macmeda (dreapta), principalii vinovaţi în revolta din satul „Villa lui Don Fabrique".

3) Vedere din satul „Villa lui Don Fabrique" unde s'a produs revolta. Casa însemnată este locul unde rebelii s'au baricadat.

4) Garda civică, ascunsă dinapoia unui zid trage împotriva revoltaţilor. Comuniştii, spre a bara drumul, au pus tot felul de obstacole.

5) Un grup de săteni din „Villa lui Don Fabrique", cari au participat la mişcarea comunistă şi au distrus tot ce au întâlnit în cale. Ii vedem aci arestaţi.

Fotografii Agencia Grafica-Madrid

